

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

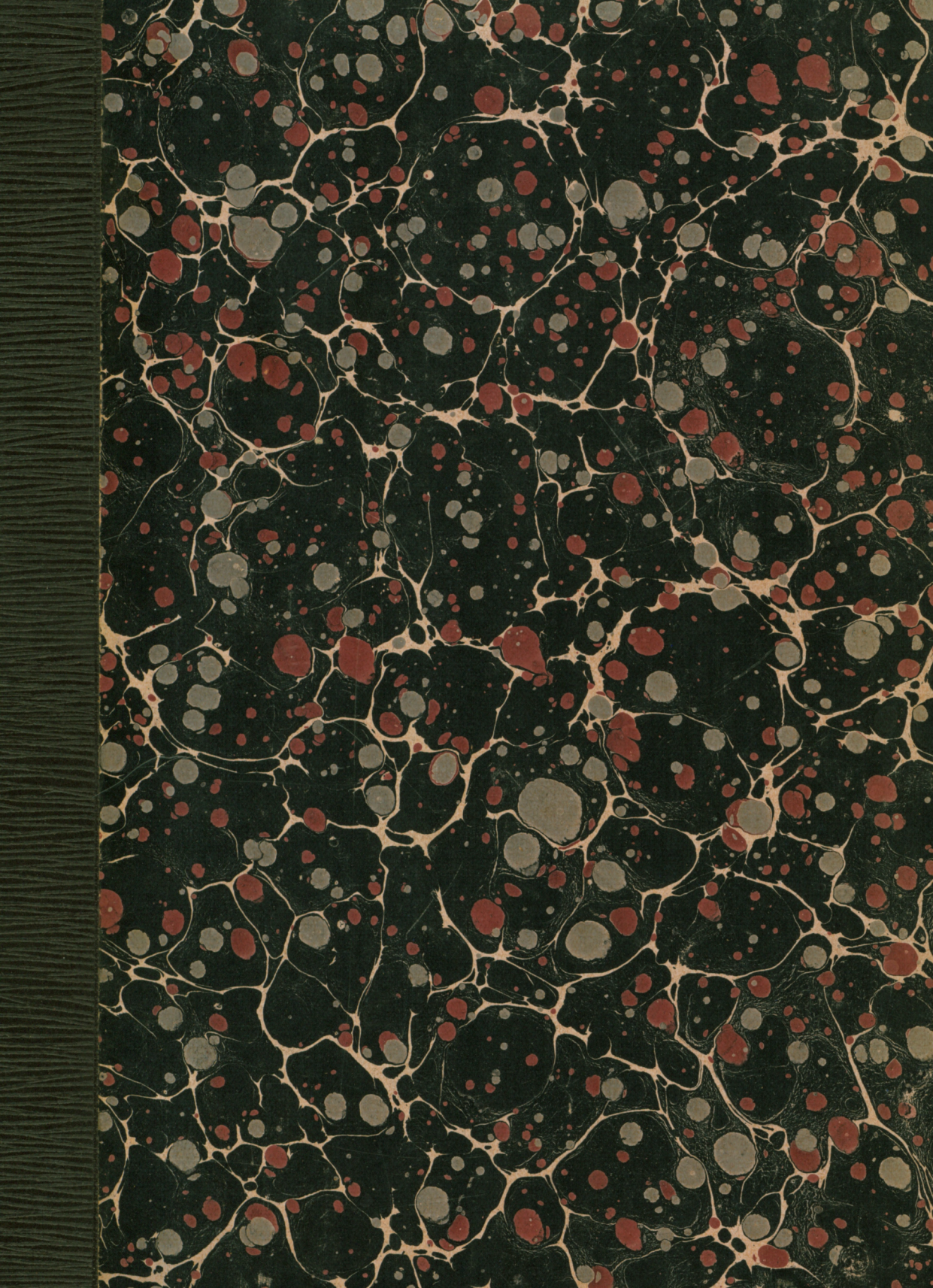
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

PROFESSOR

HENRIC CHRISTOPHER GLAHN^S FAMILIEBREVE

SAMT FÄBLER OG VERS

PROFESSOR
HENRIC CHRISTOPHER GLAHN^S

FAMILIEBREVE

SAMT

FABLER OG VERS

UDGIVET AF

ALFR. R. GLAHN OG TORBEN GLAHN

GLAHN-SAMFUNDET

1930-1944

Alling Præstegaard

Omkring Aarhundredskiftet foretog Lektor Alfr. Glahn Indsamlingen og Afskrivningen af Professor Henric Christopher Glahns Breve. Afskrivningen, men navnlig Opsporingen af Brevene var et stort Taalmodighedsarbejde, spredt som de var i de forskellige Slægtsgrene.

Det er da udelukkende Fars Fortjeneste, at disse Breve nu er blevet Slægtseje. Mit Arbejde har væsentligst indskrænket sig til at forsyne Brevene med Noter, og efter Fars Død videreføre Udgivelsen.

T. Glahn.

Henric Christopher Glahn

D. 16. Dec. 1738 fødtes Henric Christopher Glahn i Alling Præstegaard, nær Silkeborg, som Søn af Provst Adam Wilhadt Glahn (1707—80) og Inger Christine f. Weffling (1710—50). Allerede ved Moderens tidlige Død sendtes Drengen til København, hvor Bedstefaderen, den gamle Hofkok Henric Christopher Glahn (1672—1757) boede. Men da Bedstemoderen Abel Christina f. Meyer (1667—1751) Aaret efter døde, tog den gamle Kok over til Alling, og den unge Henric Christopher blev sat i Huset hos Morbroderen, Købmand Christen Weffling. Han undervistes af en teologisk Student, den senere Præst Peder Gutfeld¹), og blev iøvrigt Student samme Aar, som denne tog teol. Attestats, 1755.

I nogle selvbiografiske Optegnelser, som Henric Christopher Glahn har nedskrevet²), fortæller han, at Læsningen af Egedernes „Relationer“ om Grønland tidligt havde givet ham Lyst til at blive Grønlandsmissionær, og den nybygte Student gik derfor til Professor Poul Egede og betroede ham sine Planer, men fik det naturlige Svar, at han var for ung. Saa tilbragte han et Aar i sit Barndomshjem i Alling og mødte

Giertrud Kirstine Glahn,
født Egede

derpaa som filosofisk Kandidat igen op hos Prof. Egede, men Svaret blev det samme.

„Da jeg atter kom til Khavn“, skriver han, „for at læse til Attestats, gik jeg paa nye til ham og bad ham hielpe mig til Grønl., men fik aldrig noget vist Svar, hvorfor, da jeg et Aars Tid idelig havde overløbet Professoren, blev jeg tilsidst kied deraf og slog nu Grønland af Tankerne.“

I Skuffelse herover lod han sig, da det netop da trak op til Krig, omkring 1758 hverve som Rytter i Holsten, men Krigen kom ikke, og Chancen for Avancement for den Menige svandt derved bort³). Formentlig et Aars Tid derefter vendte Henric Christopher da atter tilbage til Studierne, og i 1761 blev han teologisk Kandidat. Endelig opnaede han Poul Egedes Støtte og kom ind paa det grønlandske Seminarium, og to Aar efter naaede han sine Ønskers Maal og blev sendt som Missionær til Grønland.

I seks Aar — til 1769 — forblev Henric Christopher Glahn som Missionær oppe i Holsteinsborg. Fra denne Periode har vi et ret godt Kend-

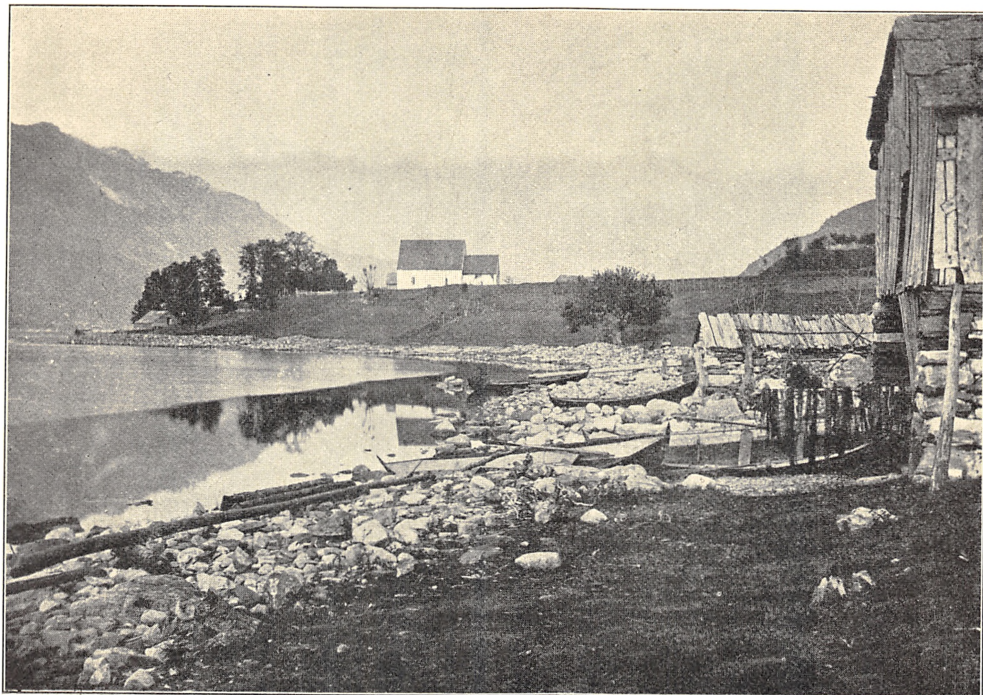

Holsteinsborg Kirke, i Baggrunden Præsteboligen.

skab til hans Liv, dels fra 3. Bd. Dagbøger⁴), dels fra hans Skrivelser og Indberetninger til Missionskollegiet⁵). Selvom disse Dagbøger og Breve naturligvis i første Række er af Værdi som Kilder til Kendskabet om grønlandske Forhold, er de dog ogsaa af uvurderlig Betydning for vort Kendskab til deres Forfatter og hans Liv i Grønland.

Den Trang til Eventyr, som vel bl. a. var medvirkende til hans Rytterescapade, blev sikkert tilfredsstillet her. De første fire Aar boede Glahn alene blandt Grønlænderne ved Amerdloq paa Nordsiden af Bugten ved Holsteinsborg, kun i Perioder havde han en dansk Matros som Tjener og Kok. Hans Levevis blev udpræget spartansk, Maden bestod væsentlig af Kaal, Ærter og Grød, senere af Sælkød, Hvalkød og tørret Fisk. De lavede Maden for flere Dage ad Gangen. Brødet, han fik, var oftest muggent og maatte børstes rent: „løyerligt nok at sidde med Brødet ved den ene og Børsten ved den anden Side af Talerkenen“, siger han. Glahn kom nær ind paa Livet af Grønlænderne, han lærte sig at ro i Kajak og ledsagede dem Sommer som Vinter paa Fangstrejser og foretog Rejser paa flere Hundrede km. baade mod Nord til Christianshaab og Jacobshavn og mod Syd til Sukkertoppen. Han kom godt ind i det grønlandske Sprog og lærte endog at forstaa de vanskelige

Ullensvang med Kirken og et Hjørne af Præstegaarden.

Trommesange. Pastor Ostermann, der bl. a. har udgivet hans Dagbøger (1921)⁴⁾, fremhæver hos ham „stor aandelig elasticitet og villighed til forstaaelse, en opladt sans og et ualmindelig klart blik for hvad der mødte ham.“ Han nævner ogsaa den store Fordomsfrihed, der lod ham træde i Brechen for den gamle eskimoiske Kultur, og hans Forsvar for de grønlandske Sange, der ellers regnedes blandt „hedenske Vederstyggeligheder“. Som faa paa sin Tid lærte han det uberørte Naturfolk at kende, og han skrev talrige Skrifter baade af historisk, naturhistorisk og etnografisk Karakter. Det var hans Hensigt senere at udgive en stor Del af dette; meget — Størstedelen — forblev dog utrykt, og en Del er senere gaaet tabt⁶⁾.

Da man i 1769 ønskede at oprette et Provsteembede paa Grønland, faldt Valget paa H. C. Glahn, men han afslog det, „som jeg ikke troer mig voxen nok til dette Embede“, og rejste i Stedet hjem til Danmark. I over et Aar maatte Glahn „formedelst Struenses Regiering“ leve paa Vartpenge inden han i 1771 blev kaldet til Sognepræst for Kinservig Præstegæld i Hardanger Provsti omfattende Kinservig, Ullensvang og Odda Sogne med Præstebolig i Ullensvang. I dette Aar udgav han anonymt: „Anmærkninger over de tre første Bøger af Hr. David Crantzes

Ullensvang gl. Præstegaard.
(Efter Akvarel af Frk. Kölle).

Historie om Grønland“, der trods samtidig Kritik nu regnes for en af de vigtigste Kilder til Handelens og Missionens Historie i Grønland. Samme Aar giftede han sig med Poul Egedes Datter, Giertrud Kirstine (1748—1816), og Aaret efter blev han Medlem af Det kgl. norske Videnskabernes Selskab.

Ullensvang-Tiden kom til at høre til de lykkeligste Aar i Ægteparrets Liv. Fremhævet heroppe bliver fra sagkyndig Side Glahns Indsats paa Havebrugets, navnlig Frugtavlens Omraade. „Æres bør han for den varme interesse, han nærede for den næringsvej, som nu spiller den vigtigste rolle for Ullensvang“, skriver Præsten O. Olafsen, og han tilføjer om Glahn som Menneske: „Jeg har hørt av gamle, som nu forlængst er gaaet bort, levende tradition fra en tid, da man mindedes sognepræst Glahn med tak og glæde ... en meget sympatisk mand, mild, rolig og elskværdig mod alle, munter og av et lyst sind“. Dette er skrevet over 150 Aar efter at Glahn havde forladt Ullensvang⁷).

Her blev de fire ældste Børn født. Nogle Barndomserindringer af den næstældste Datter Poulina Ørbech skildrer hendes Indtryk fra den Tid. Men streng nok var Gerningen deroppe⁸). Præstegældet hørte til de største i Norge (større end Nørrejylland), rigtige Veje fandtes ikke, kun Stier og Rideveje⁹), og da Glahn i 1778 søgte Præstekald paa Falster, motiverede han det med, at „Søe Reiserne merkelig har svæk-

Ullensvang gl. Præstegaard, set fra Øst.

ket mit Helbred“. Glahn fik Kaldet, og 1779 blev han indsat som Præst i Tingsted. Ved Bortrejsen skænkede han et Legat til Bygden, og han glemte aldrig sine Sognebørn i Norge¹⁰).

Samme Aar som H. C. Glahn kom til Danmark, fik han tildelt Titlen af Professor i grønlandsk Sprog ved Universitetet i København, og Aaret efter udnævntes han til Provst og forflyttedes efter Ansøgning til Nr. Vedsted og Nr. Alslev sstds. med Præstebolig i Riserup. Provsteembedet frasagde han sig dog, endnu inden han var tiltraadt. Grunden var en Invaliditet, der var fremkaldt ved et Kørselsuheld, som forarsagede en stiv Arm. Provstetitlen beholdt Glahn dog.

Til sin Død 21. Juli 1804 — altsaa i over en Snes Aar — virkede H. C. Glahn som Præst paa Falster, og det er væsentlig dette Livsafsnit, efterstaaende Familiebreve skaffer os et Indblik i. De giver mere end en Beretning om Livet i Præstegaarden, de giver os et levende Billede af den Person, hvis „ærlige, trofaste Ansigt med det herlige Udtryk af Kærlighed og Kraft“ blev staaende for B. S. Ingemann som et af „de betydningsfuldeste, han havde set i sin Barndom.“

NOTER

1) Se nedenfor Note 3, andet Afsnit.

2) Autobiografien er skrevet i et Ex. af Treschows „Danske Jubel-Lærere“, der nu ejes af Kontorchef Hans Egede Glahn, Hellerup. Den er trykt i Grandjean: Familien Glahns Slægtbog, 1907, S. 7 og 17—20, samt i Kirkehist. Saml. 4. R., Bd. 1, S. 758—64. Naar de autobiografiske Optegnelser standser omkr. 1778, ligger det nær at formode, at de er skrevet samtidig med, at Prof. Worm opfordrede Prof. H. C. Glahn til at indsende Oplysninger om sig selv til Brug for et Forfatterleksikon. Glahns Brev (6. 12. 1779) findes i Ny kgl. Saml. Fol. 739 (Kgl. Bibliotek).

3) I Slægtsbladet I, S. 13—35, har Alfr. Glahn leveret Sandsynlighedsbeviset for denne militære Episode. Her skal derfor kun peges paa et Par andre (og mindre) Punkter, der kan føjes til denne overbevisende Undersøgelse.

Angaaende det mærkelige ved selve Indfaldet er der henvist som Fortilfælde til Johs. Ewalds Lyst til at blive Husar. Men den unge Henric Christopher havde et Eksempel nærmere for Haanden. Peder Gutfeld (1727—97), der havde forberedt ham til Studentereksamen, var i 16-Aarsalderen gaaet paa lignende Eventyr. „Han flygtede fra Skolen og kom til Holsten, hvor han lod sig hverve til Soldat. I 3—4 Aar stod han nu ved Jydske Regiment“ (Kirkehist. Saml. 4. R. Bd. 2, S. 276). Gutfeld fik dog snart nok og slap i 1748 ud af Soldatertrøjen for Aaret efter at blive Student. Det kan tilføjes, at ogsaa Poul Egedes Hu havde staaet til Militærstanden, og at kun Pligtfølelse overfor Faderen havde faaet ham til at modstaa Frederik d. 4's Tilbud om Uddannelse til Søofficer. Henric Christophers Fader, A. W. Glahn, blev „1734 kaldet til Feldt Præst ved General Major Friises Curasier Regiment. Derpaa d. 15. Feb. 1734 forflyttet til Obrist Henrik Kaas Andet Jydske Geworbene Regiment, til Hest“ („Catalogus over ... Præsterne i Aarhus Stift“, Haandskrift fra ca. 1770 i kgl. Bibl. (Kall 500, 4°)). Faderens mere end 2aarige Feltpræstvirksomhed har maaske nok kastet et tillokkende Skær over Militærstanden for Sønnen. Om det nu er Fader eller Søn, der har vundet Bielke Kaas' Bevaagenhed, vides ikke, men i H. C. Glahns senere citerede grønlandske Dagbøger (S. 139) anfører han 1773: „min Fader skrev mig til, at hans Excellence General Bielke Kaas i Fyen havde været naadig, at skrive ham til, at han vilde kalde mig til Præst til Revlinge“ (Ryslinge). Iøvrigt stod Kaas' Søster (g. m. Valentin v. Eichstedt) Fadder til Adam Wilhadt G. (senior).

Endelig kan det i den Sammenhæng nævnes, at Biskop Tønne Bloch var Feltpræst i 1758—62 for 1. og 3. jydske og senere holstenske Kyrasserreg. Han førte i de Aar en „Feldt Ministeriel Protokol“, hvor han bl. a. opførte alle Kommunikanterne. Henric Christophers Navn findes dog ikke her. Tønne Bloch blev senere hans Biskop, og Glahn satte megen Pris paa ham (se Brevene S. 84), og opkaldte sin yngste Søn efter Biskoppen.

I Bevisførelsen om Rytterskapaden indgaar Beretningen om Nordmanden og Overløberer (se Brevene S. 20), som i Glahns Version virker ganske selvoplevet. Der nævnes foruden Glahns (ca. 1792): Suhms (1776), Mallings (1777) og Wilses

(1794). Imidlertid findes Beretningen et Sted til, nemlig hos J. S. Sneedorff i „Den patriotiske Tilskuer“, Bd. 3, S. 356 (1762). Sammenligner man samtlige Beretninger, vil man se, at den ældste (samtidige!) 1762 lægger Vægten paa Nordmandens Forsøg paa at overtale Meenederen til at vende om. Ogsaa Suhm (1776) nævner dette Moment, der er en naturlig Optakt til: Jeg skyder ej Folk ihjel for Penge, men det er fuldkommen udgaaet i 1777- og 1794-Versionerne. Ser man derimod paa Glahns udførlige Beretning, gentager han udtrykkelig: „Da denne Gierning rygtedes, blev jeg saa liden i mine egne Øjne. Jeg troede gjerne at kunde have skudt Overløberen, men at give mig i Samtale med ham, koldsindig at overtale ham til at gaae tilbage ...“

Vil man da med nogen Ret kunne formode, at Glahn er den ældste? Som Støtte for denne Hypotese maa for det første fremhæves, at det er den udførligste og mest levende af alle, dens Skildring falder nærmest sammen med Mallings, ogsaa ret fyldige Beretning. Det eneste Punkt, hvor Malling giver mere end Glahn, er Oplysningen om, at Officeren var Prinsen af Bernborg. Men Glahn har allsaa det oprindelige Led om Overtalelsen med, hvad Malling (og Wilse) mangler. For det andet kan der konstateres en vis Sammenhæng i Beretningerne. For at begynde bagfra: Wilse henviser som Kilde til Malling, og Malling henviser til Suhms meget korfattede versificerede Skildring, men flere Enkeltheder viser, at Malling ogsaa maa have en anden Kilde. Suhm nævner ingen Kilde. Men Sneedorff var hans jævnaldrende, og at han har læst „Den patriotiske Tilskuer“, er hævet over enhver Tvivl. Suhm og Sneedorff virker under alle Omstændigheder ganske ens og mangler begge sidste Led: „Dog Du er en Prins, een Dukat tager jeg (som Erindring)“. Glahns er den eneste, der har første og sidste Led med! Kan det da tænkes, at Glahn er den primære? Utænkeligt er det ingenlunde. Vi ved, at han i de Aar løb Poul Egede paa Dørene, og Egede og Sneedorff var ikke blot nære Omgangsfæller, men ogsaa i Familie, idet deres Hustruer var Søstre. (Poul Egede viede Sneedorff i 1757 og Datteren Gjertrud Kirstine, senere gift med Glahn, stod Fadder til Sneedorffs yngste Søn i 1764). At Glahn har kendt noget til Suhm, viser den Omstændighed, at han i 1771 beder om og faar en Anbefaling af Suhm (Slægtsbladet I, S. 204). Meget synes alt i alt at tale for, at Glahn har sin Beretning fra første Haand, og at de øvrige er secundære, selv om de ogsaa kan bygge paa andre Kilder.

4) Missionær i Grønland Henric Christopher Glahns Dagbøger for Aarene 1763—64, 1766—67 og 1767—68). Udg. af H. Ostermann. 1921. (248 S.).

5) Missionær Henric Christopher Glahns Indberetninger m. m. fra Grønland ved T. Glahn og H. Ostermann (Slægtsbladet, Bd. 2 1927, S. 105—206).

6) Se Bibliografien S. 132—133.

7) To Artikler om H. C. Glahn i Ullensvang af O. Olafsen i „Hardanger“ (Tidskrift) 1923, S. 17—30, og 1927, S. 9—24.

8) I: Alfr. Glahn: Spredte Bidrag til Prof. H. C. Glahns Vita. Slægtsbladet I, S. 109—127, der dog ogsaa gaar ind paa andet end Ullensvangtiden.

9) Forøvrigt udarbejdede Glahn efter offentlig Opfordring et Vejprojekt for Præstegældet, der omtrent svarer til det, en senere Tid har realiseret.

10) I: „Hardanger“ (Tidsskrift) 1927, S. 66—68, gengives følgende Brev fra H. C. Glahn til Gaardbruger Peder Joh. Aga i Ullensvang. Her meddelt efter en nøjagtigere Afskrift direkte fra Originalen, som Pastor H. Ostermann velvilligst har overladt Udg.:

XIV

Min kiære *Peder Age!*

Da jeg nu just er reyst til Kiøbenhavn, og jeg der treffer en Karl, som vil reyse op til Kingserviigs Kald, saa kan jeg ikke andet end skrive dertil, for at lade Eder og min gamle kiære Meenighed viide, at jeg og Kone og alle mine 8 Børn; thi saa mange har jeg nu, lever alle vel. Maatte jeg høre det samme fra Eder alle, vilde det ingen glæde meere end mig, der idelig tænker paa Eder, idel taler om Eder, og, om det var Guds Villie, ønskede endnu eengang at besøge Eder og see Eder igjen? —

De 100 Rdr, som I veed blev givet til fattiggassen, og hvis Renter, jeg har Lov til at bestemme, hvo de skal nyde, vil jeg bede Eder, at I har Opsigt med, at *Gunder Winterthuun* eene og alleene nyder, og om enten han, eller hans Kone er død, beholder dog den Efterlevende samme, hvilken Bestemmelse kan foreviises Sogne Commissionen, ifald der skulde være nogen Tvist derom. Ligeledes beder jeg Eder, at I vil tale med *Gunder* og siige ham, at dette er min Bestemmelse. —

Jeg har skrevedt *Mathis Frønæs* til, at det lidet, han skrev om, jeg havde at fordre efter Sal: Klokke *Peder Olsen* kan gaae til fattig Cassen. Jeg frygter, at han ikke har faaet mit Brev, siden jeg ikke siden har faat noget fra ham. —

Vi lever her i Haab og frygt. Da det endnu ikke er saa afgjort, om vi faae Fred eller Krig. — Gud i Naade af vende det sidste og give os det første. —

Hvor leve nu alle mine Venner i Kingserviigs Præstegield? — Skriv mig det til, og skriv mig heele 2 Ark fulde; thi jeg længes at høre fra enhver især. *Brita*, som jeg tog med mig, er i Kiøbenhavn og lever got.

Jeg beder Eder venl: at I vil hilse alle, som erindre og elske mig endnu. Siig dem, jeg beder for dem og haaber og, at de mindes mig i deres Bønner. Siig dem, at saa længe, jeg og min Kone lever, glemme vi dem aldrig. Siig dem, at vi baade husker dem og deres Godhed mod os! —

Lev nu vel, baade I og Eders gandske Huus! Nu ere vel Eders Børn voxne, Give Gud! De og maae voxne i det Gode. —

Endnu eengang, Lev vel! Det ønsker Eders forrige Lærer, der altid er Eders Ven.

D. 14de Julii 1789.

Glahn.

E: Sk:

Naar enten I eller nogen af Præstegieldet vil skrive mig til med Skibsløylighed, er det best, at bede een af Eders Bekiendtere i Bergen, at de vilde levere Brevet til en Skipper fra Falster og det enten til een, som farer for Justiceraad *Henchildey* eller Agent *Henchildey* i Nyekiøbing, eller for Agent *Staal* eller Postmester *Benzon* i Stubbekiøbing. —

Udskriften er

Til

Professor *Glahn*

Sognepræst for Nørre Wedbye og Nørre Alslev

i

Riserup Præstegaard

paa Falster.

*Fortegnelse over***HENRIC CHRISTOPHER GLAHN'S***Breve, Vers og Fabler.*

Breve og Digte til:

Hustruen, G. K. Glahn (9 Breve og 2 Digte)	S. 2—14, 64—65 og 80.
„Alle mine Sønner“ (4 Breve, heraf 1 Rimbrev)	S. 42—46, 60—62, 75—76 og 87—90.
Inger Christine g. Budtz (9 Breve)	S. 15, 57—59, 64, 69, 91—93, 94, 102 og 105.
Adam Wilhadt Glahn (2 Breve)	S. 25—28 og 77—80.
Andrea g. Adam Wilhadt Glahn (2 Breve)	S. 56—57 og 63.
Poul Egede Glahn (1 Brev)	S. 70—72.
Marcus Glahn (12 Breve)	S. 16—25, 67—68, 70, 81—82, 86, 103—104 og 107—109.
Hans Egede Glahn (37 Breve)	S. 31—42, 46—55, 59—60, 65— 67, 68, 73—75, 76—77, 83— 85, 90—91, 93—94 og 95— 102.
Gjertrud g. Sievers (1 Brev)	S. 29—30.
Tønne Bloch Glahn (3 Breve)	S. 28, 82—83 og 106.
Maria Elisabeth Glahn (Digt)	S. 118—120.
Dialog „Fierde Brev“	S. 113—117.
Digt ved Chr. Th. Egedes og Magdalene Budtz' Bryllup	S. 121—123.
Stambogsvers til Ltnt. Kierulff.....	S. 123—124.
6 Fabler	S. 124—130.

Kronologisk Oversigt:

1771: S. 5—9. 1772—73: S. 9—11. 1781: S. 11—12. 1784: S. 12—14.
1789: S. 14—15. 1792: S. 16—24. 1793: S. 118—120. 1794: S. 25—28.
1796: S. 28—29. 1797: S. 29—42 og 107—109. 1798: S. 42—55 og 121—123.
1799: S. 56—77. 1800: S. 77—82. 1801: S. 82—86. 1802: S. 87—94. 1803:
S. 94—102. 1804: S. 102—104. 1805: S. 105. 1810: S. 106.

G. K. Glahn f. Egedes Breve til Børnene:

S. 39, 40—41, 42, 49, 51, 57, 59—60, 70, 83—85, 93, 98, 99, 102 og 106—108.

*De originale Papirers Ejere:**Breve og Digte til:*

Hustruen: Udgiveren.

Alle mine Sønner: S. 42—46 og 75—76: Udgiveren. Originale Afskrifter af S. 60—62: Udgiveren og Kontorchef Hans Egede Glahn, Hellerup.

Inger Christine Budtz: Landinspektør Otto V. Egede Budtz, Kbhvn.

Adam Wilhadt og Andrea Glahn: Arkitekt Ejnar Glahn, Aalborg.

Poul Egede Glahn: Kontorchef Hans Egede Glahn, Hellerup.

Marcus Glahn: S. 16—25 og S. 86: Udgiveren. S. 67—68, 70 og 107—109: Oberst Gustav Crone, Skodsborg. S. 81—82 og 103—104: Sparekasseassistent Mogens Glahn, Charlottenlund.

Hans Egede Glahn: Udgiveren.

Gjertrud Sievers: Udgiveren.

Tønne Bloch Glahn: S. 28 og 82—83. Sparekasseassistent Mogens Glahn, Charlottenlund: S. 106. Oberst Gustav Crone, Skodsborg.

Dialogen („Fierde Brev“): Udgiveren.

Digt over Maria Elisabeth Glahn: Fru M. A. Olsen, f. Sievers, Annebergvej 25, Aalborg.

Bryllupsdigt til C. T. Egede og M. Budtz samt Stambogsvers til Ltnt. Kierulff: Ingeniør Sigurd Egede Glahn, Kbhvn.

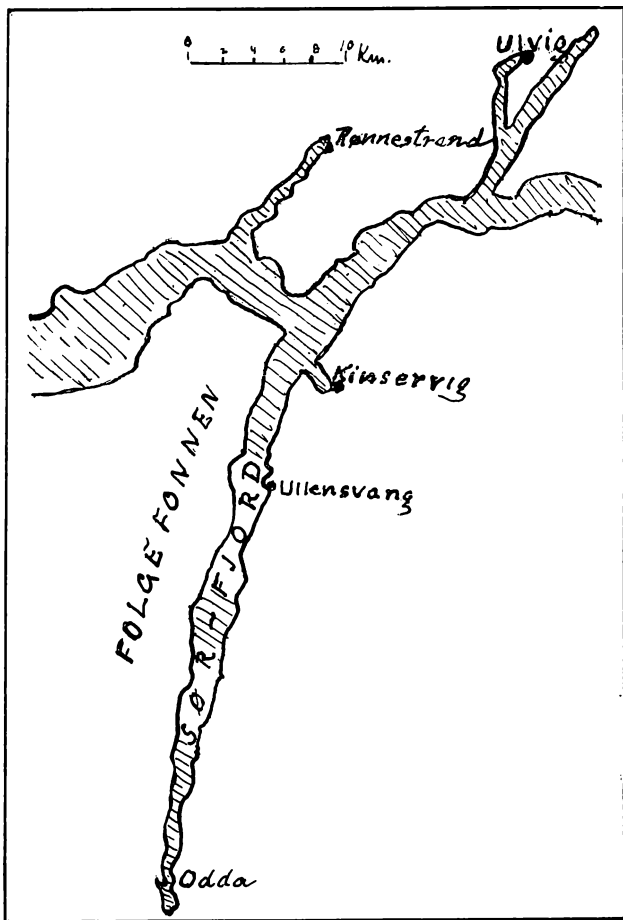
Fabler: 1, 2, 3, 4: Sparekasseassistent Mogens Glahn, Charlottenlund. De har følgende Fællestitel: „Fabler for smaa Børn paa 5—6 Aar skrevne for min Søn Tønne Bloch Glahn“. 1, 2, 5: Udgiveren. 6 (Pandoras Æske): Nuværende Ejer ukendt.

Malerierne

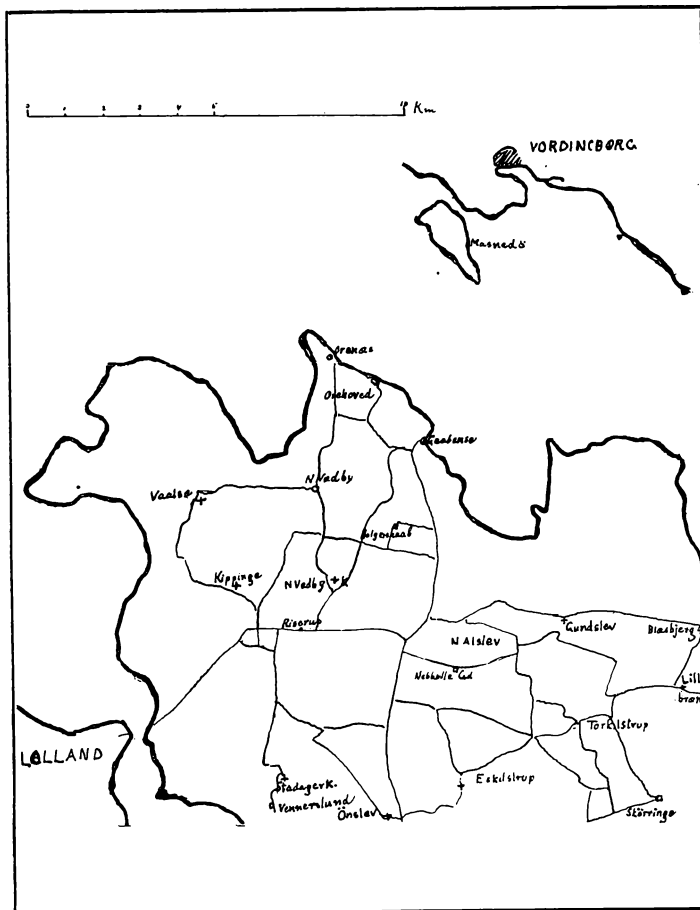
af Prof. H. C. Glahn og hans Hustru ejes af Fru Louise Lassen, Kbhvn.

I
PROFESSOR
HENRIK CHRISTOPHER GLAHN'S
BREVE

KORT OVER DET INDRE AF HARDANGER FJORD

KORT OVER DET NORDVESTLIGE FALSTER

TIL GIERTRUD KIRSTINE EGEDE

Her er, Elskværdigste! et Skilderie af den,
Som Rygtet af Din Dyd har ganske revet hen,
Som hørte, da han var i Grønland, Dig berømme
Og ved sin Hiemkomst fandt, det rigtig kunde dømme.

Høyagtelse da først toeg hannem ganske ind
Dernæst bemestrede sig Kiærlighed hans Sind
Han ønskede og bad, = = = og Gud, som Bønner hører
Bønhører og hans Bøn og ham lyksaliggjører.

Ey glemmer han den Dag, da knyttet blev det Baand
Som blev stadfæstet ved den beste Faders Haand,
Da Himlen giver ham meer, end han kunde vente
Og ham betaler fuldt, for han i Grønland tiente.

Ham haver Skildreren nu søgt at skildre af.
Tag Skilderiet an! Men Hiertet = =, han Dig gav,
Det følger ey hermed. Du har det alt i Eye = = =
Mon nogens Lykke kan min Lykke overveye?

GLAHN

[Udskrift:] Til

Jomfrue Giertrud Kirstine Egede.

TIL SAMME

Jeg glemmer ey det Syn, som jeg paa hende saae
 den Tid, da hendes Ven, den beste Fader laae
 Det rører mig endnu, det viiste hendes Hierte
 Hvor øm hun med ham bar hans Lidelse og Smerte.

En Daatter haver han i Jomfrue Egede
 En Moder har hans Børn i denne Dydige
 Hun Daatter, Søster er og gjør det til sin Ære
 At hun kan Byrden med sin gamle Fader bære.

Hvad Haab kan ikke jeg om hende gjøre mig
 Gud = =! Jeg kan ikke her = = = Ey hist = = fuldtakke Dig!
 Min Lykke = = = ah! den er = = = den er = = = foruden Liige
 Den er = = = mig mangler Ord = = = Jeg kan den ey udsige.

Jeg beder Dig tilsidst, Giv Du os Brød, o G[ud]
 Og lad min Kiæreste, snart blive til min Brud!
 Lad hende leve kort som Jomfrue, men som Kone
 Med graa Haar og med alt, hvad Got er, hende krone.

* * *

Originalerne til de to Digte tilhører Lektor Alfred Glahn.

Det kunde være af største Interesse, om dette Portræt saavel som det i nedennævnte Brev omtalte af H. C. Gl.'s Moder en Gang kunde findes i Slægten. Det af hans Fader kan jo tænkes at findes hos Descendenter af hans Børn af andet Ægteskab.

Paul Egede var 3 Gange gift, ¹⁾ 1742 med Elisabeth Marie Frauen († 1752), hvis eneste Datter var Giertrud Kirstine (1748—1816) der blev g. m. H. C. Gl. d. 14. Aug. 1771. ²⁾ 1753 med Marie Kirstine Thestrup. [Hendes Datter, Karen (1754—99) blev g. ¹⁾ 1772 m. Præst ved Waisenhuset Bendix Krøll (1735—82) og ²⁾ 1784 m. Højesterets-assessor Frederik Gottlieb Sporon (1749—1811). Hendes Sønner var: Hans Christian E., Søløjtnant (1757—84) og Søkaptajn Christian Thestrup Egede (1761—1803) g. m. Magdalene Barbara Budtz (1762—1838). ³⁾ d. 12. April 1771 (altsaa fire Maaneder før H. C. Gl.'s Bryllup) med hans 2. Hustrus Søster Christiane Amalie Thestrup (1744—95). Poul Egedes her omtalte Sygdom er altsaa falden efter H. C. Gl.'s Hjemkomst fra Grønland 1769 og inden Poul Egedes tredje Ægteskab.

*Min allerkiæreste
og allerdyrebareste Ven!*

Tak min rare Ven for tilsendte Skrivelser, hvoraf jeg erholdt det første efter min Hiemkomst fra Mariager¹⁾ og det andet i Gaar, hvilken Dag jeg ønsker, at De maa have tilbragt saa fornøyelig i Gladsaxe²⁾, som jeg her, hvor hele Familien³⁾ var samlet. Ved denne Leylighed blev en Sag af yderste Vigtighed bragt i Stand. I sær blev Afkald givet af mig og derpaa af mine tre Svogre for vores Mødrene Arv. Min eyegode Fader skildte sig ved os paa en Maade, som gjør ham Ære, og forbinder os endnu meere, hvorved han tillige havde den Fornøyelse, at see forebygget en Strid, som i andet Fald syntes uundgiængelig(!), saasom neppe saa mange Arvinger vildet efter hans Afgang ladet Sagen falde, skjønt den dog vilde have faldet ud til vores Skade og Arvens Adspredelse⁴⁾. Jeg har altsaa Aarsag at være fornøyet med denne Reyse, som ventelig er den sidste til mit Fødested, hvor jeg med Fornøyelse endnu seer de Stæder, hvor min første Ungdom nød de uskyldigste Forlystelser. Jeg tager nu Afskeed med den bedste Fader og de kierligste Sødskende; med de uskyldige Byens Indvaarnere(!), som tilønske mig 1000 Velsignelser og de glemme ikke Dem. Uden at have seet Dem og uden at kiende videre til Dem, end det, jeg har

---

De 6 første Breve til H. C. Gl.'s Kæreste, senere Kone, synes tabte i Originalen; de er afskrevne efter en i Apoteker Hans Egede Glahns Samling forefunden Kopi, ved

¹⁾ Landsdommer Frands de Thestrup (1721—96), der 1769 havde overtaget Mariager Kloster, var g. m. sin Kusine Maren Th., Datter af Professor Chr. Th. (1689—1750), som havde været H. C. Gl.'s Faders, Adam Wilhadt Gl.'s Privatpræceptor ved Universitetet i 1720'erne; to andre af hans Døtre, Maria Kirstine og Christiane Amalie var Prof. Poul Egedes 2. og 3. Hustru. Det er da — højst sandsynlig — Frands de Th., som H. C. Gl. har besøgt i Mariager.

²⁾ H. C. Gl.'s Kæreste besøgte Sognepræsten dér, Niels Foss Heining (1712—80) og Hustru Kirstine f. Stampe, Datter af Sognepræst Jens Stampe og Christiane Amalie Thestrup (1693—1735), Søster til ovennævnte Prof. Chr. T.; efter denne sin Faster var Poul Egedes 2. Hustru opkaldt.

³⁾ Faderen Adam Wilhadt Gl., Sognepræst til Alling-Thulstrup (64 Aar), Stedmoderen (51), Henrik Christopher selv (33) og hans Søkende: Inger Christine (28) med sin Mand, Proprietær Brasch til Bomholt (35); Margrethe (26) med sin Mand, pers. Kapellan hos Svigerfaderen, Volchersen (32); Maria Magdalene (23) med sin Mand, Slotsdegn i Skanderborg, Schade (c. 35); Benedictus Abelus, Student samme Aar (20); Johan Henrik (19) og Benedicte Maria (15).

⁴⁾ Denne Bemærkning synes at tyde paa, at Faderen har haft en Ejendom, som han eventuelt kunde sælge for at udbetale sine Børn af 1. Ægteskab deres Mødrenearv, men hvis Salg vilde medføre Tab. Nu har Forfatteren Egeberg (se Sl. Bl. II S. 59) henledt Opmærksomheden paa, at det af Traps Danmark 4. Udg. VII S. 325 fremgaar, at A. W. Gl. har haft en Ejendom. Ved yderligere at undersøge

fortalt om Dem, at De er den dydigste Jomfrue af Verden og har det beste Hierte og er ligesaa **gemeen** mod Bønder som min Sal: Moder, og er slet ikke storrum, det er udlagt storagtig, elske de Dem og de vilde saa Hiertens gierne see Dem, og de nøde mig hvert Øyeblik til at igientage Aarsagen for dem, hvorfor De ikke kan komme til dem førend vi reyse; — Med mine Legebrødre, som erindre mig om vor Riden og Kiøring, og Smaapudserier og i det samme spørge mig, der for mine Reyser er den fornemste i Lauget, hvor det staaer til i de andre Verdens Parter, og i Norge, som de troe næsten at være i en anden Verden, og i Kiøbenhavn, der efter deres Formening er ikke meget nærmere, og hvorledes min Kiæreste seer ud, om hun er knøv og dol¹⁾, lille eller stor, tyk eller tynd og jeg veed ikke alle de eenfoldige Spørgsmaal, som de komme med; — Jeg tager Afskeed med denne Egn, med de Marker, hvori jeg saa tit har omsprunget; med det Træ, denne Haand beskar og vogtede; med den Gaard, hvori jeg først saae Dagens Lys, og med den Kirke, i hvilken jeg gjorde Gud det første Løfte, fra disse behagelige Steder reyser jeg i Dag, for at komme til Dem, allerbeste Ven! at omfavne Dem, foreene mig med Dem, og i Deres Selskab tilbringe den øvrige Tid af mine Dage i Kingserviig(!)²⁾, hvor jeg i Selskab med saa kier og dydig Ven venter at finde endnu sandere Fornøyelser. — Saasnart Afskeed er taget, følger jeg med min

---

dette i Trap, viser det sig, at man ogsaa kan forklare sig, hvorfor denne nødigt skulde sælges. Sagen laa saaledes: Da Skanderborg Ryttergods i 1767 blev nedlagt, skulde fire, under dette hørende Gaarde i Thulstrup og Allinge Sogne sælges ved Auktion under eet, saaledes at Gaarden Bomholt blev Hovedgaard med Skovsrød og Kiilsgaard som underliggende Bøndergods; men Budet paa det samlede Gods blev mindre end de separate Bud, og Ejendommene blev derfor solgte særskilte og indbragte 27,950 Rdl. — Gaarden Bomholt (7 Td. H.) med Tiende (18¹/₂) m. m. købtes for 3,243 Rd. af Student And. Kjærulff Brasch, — som ikke var nogen anden end A. W. Gl.'s Svigersøn. Kiilsgaard (7 Td. H.) blev tilskødet A. W. Gl. for 598 Rd. Dette skete 1768, og 1769 ægtede Brasch Inger Christine Gl. Selve Gaardene ligger 2 Km. fra hinanden og fra Præstegaarden, men Jordene har sikkert berørt hinanden. I hvert Fald ser det da ud, som der er fælles Plan i Købene. Tør man slutte, at den 61aarige Præst, der et Aars Tid efter afstod Provsteembedet p. Gr. af Svagthed, har ladet Brasch forpagte Kiilsgaarden; at denne Gaard har afrundet Bomholt, og denne Ordning har givet Gl. Lejlighed til fordelagtig Anbringelse af sin Kapital? Af Slægtbogen S. 9—11 fremgaar det, at hans Fader kgl. Kok H. C. Gl. var velstaaende, rimeligvis som Følge af sit Giftermaal; men nærmere vides ikke, da der hverken er fundet Skifte efter Faderen († 1757) eller Moderen († 1751). Hr. Landsarkivar Sv. Aakjær har venligst oplyst forskelligt om Købet og derhos, at Skiftet 1771 ikke findes i Justitsprotokollen; den gejstl. Skifteprotokol mangler.

¹⁾ Rask (∴ dygtig) og køn (Feilbergs Ordb. o. d. jyske Sprog).

²⁾ Rigtigere Kinserviig; Brevet er skrevet 3 Uger efter, at H. C. Gl. (under 25. Juni) var bleven kaldet til Sognepræst for K. Præstegæld i Hardanger (Sl. Bg. S. 25—26 & Sl. Bl. I, S. 110—12 & 118—27).

eene Søster til Skanderborg, hvor jeg dog ikke opholder mig længere, end til jeg faaer talt med Stedets Sognepræst¹⁾, som er en Søstersøn af vores Biskop i Bergen. — Derfra reyser jeg til Aarhus, da det beroer paa, naar Gud giver Vind og Veyr til at komme over med. Naar jeg kommer til Sjælland, gjør jeg en Reyse til en Præst en halv Miils Vey fra Kallundborg²⁾, for at bede Far Vel og tillige at see til, om det ikke var mueligt at faae derfra en Bondevogn til Roeskilde; thi en Vognmandsvogn falder mig lit kostbar. Men maaskee jeg ved den Leylighed bliver noget opholdt. Det samme frygter jeg for vil skee hos Hr: Thestrup³⁾, som jeg maatte love paa Tilbagevejen at besøge. Og er dette Aarsagen, hvorfor jeg skriver dette Brev. Dog vær forsikkert, at jeg skal stræbe at komme, saa snart mueligt. Den Længsel, jeg haver efter at see min Ven giver mig ikke Roelighed paa noget Stæd og i hvor kierlig jeg bliver modtaget, fattes dog min elskværdigste Stine. Min Søster Stine befinder sig frugtsommelig, og venter sin Nedkomst sidst i Octbr: eller først i Novbr: — Min Søster Datter Stine⁴⁾ er en vakker stor Pige; men den fjerde Stine⁵⁾, som næst Dem vilde være mig den kiæreste, hendes Skilderie allene maae jeg nøyes med. Jeg torde dog ikke have begiert det af min Fader, saasom jeg vidste, hvor høyt han elskede min Sal: Moder, og for hendes Skyld hendes Skilderie. Men da min nu værende Moder ikke vilde undvære, hvilket jeg ret hovede, min Faders, forærede han mig min Sal: Moders. Stort Kiøbmandsskab har jeg ikke giort i Jylland, saasom jeg kom paa en forkeert Tid, og det lidet, jeg har giort, frygter jeg snart for, ikke vil fuldkommen finde min søde Vens Bifald, allerhelst noget til en Reysekaabe, som jeg dog selv kan bruge, hvis det ikke staaer min lille Pige an. —

Jeg maae afbryde, og Afskeed skal tages med mine Venner, som

---

¹⁾ Hans Pedersen Lund, f. i Trondhjem 1723 (ell. 21), Student i Trondhj. 40, Kand. 43, Kapellan i Holbæk 53, Sognepræst i Skanderborg 1763 [Wibergs Præstehistorie] Fader: Mag. Peder Lund (1664—1735), der fra 1693—1733 var Kapellan ved Vor Frue Kirke i Trondhjem, og hvis anden Hustru i 1720 blev Anna Schielderup Arentz, der var Søster til Frederik Arentz, som fra 1762—74 var Bergens Biskop [Erlandsen biographiske Efterretninger om Geistligheden i Thronhjems Stift. Kria & Levanger 1844—55]. (Grunden til denne nøjere Udredelse er, at Wibergs Præstehistorie har en forkert Angivelse af, hvem der var H. P. Lunds Moder, hvorved H. C. Gl.'s Formodning om Slægtskabet med Bergens Bisp ikke vilde passe).

²⁾ Den eneste Præstegaard, dette passer nogenlunde paa, er Tømmerup, som ogsaa ligger i Retning af Roskilde. Præst paa dette Tidspunkt var Hans Nicolai Joachimsen Paasche; han var født 1735, Student samme Aar som H. C. Gl. (1755) og Kandidat Aaret før (1760).

³⁾ Efter alt at dømme Hans Christian Thestrup, Sognepræst i Roskilde Frue Kirke 1767—82, g. m. Charlotte Juliane Harboe, Datter af Oberst Frantz Chr. H.

⁴⁾ Inger Christine Volchersen, senere g. Feilberg.

⁵⁾ H. C. Gl.'s afdøde Moder Inger Christine f. Weffling.

foreene deres Ønsker om den høyestes Beskiermelse over min rare Ven og hendes allerkiæreste Forældre og øvrige Familie, hvilke alle paa det ærbødigste hilses. Tillad derfor, at jeg underskriver mig det, jeg til min Død skal være

Min elskværdigste Engels
lydigste og ærbødigste Tiener og Ven

Glahn.

Allinge d: 15de Juli 1771.

Hvad meener min allerkiæreste! den lille Jomfrue Foss¹⁾ i Gladsaxe truede mig i Gaar ved Afskeeden med et Opsigelses Brev fra Dem, som jeg maatte vente mig i Dag. Men De er elskværdig og jeg er roelig. Man vilde, at jeg skulde blive Natten over og det kunde jeg ikke. Min Jacob²⁾ vidste lige saa lidet, som noget andet Menneske, at jeg var i Gladsaxe, og jeg frygtede at han skulde gjøre Allarm og sætte mine Venner i Forskrækkelse, i Fald jeg uventendes blev Natten over. Saa, min søde Jomfrue! dette er min Brøde. Deri bestaaer al min Forseelse, Og nu frygter jeg ikke for saa haard en Dom, da min Forseelse har saadan en Grund. — Men hvorledes skal den fortørnede Jomfrue tilfredsstilles! Jeg veed ikke bedre end at tildømme mig, at jeg til Straf skal i 14 heele Dage NB efter vores Bryllup opholde mig i Gladsaxe tillige med Dem; thi De, min allerkiæreste! maae endelig være tilstæde for at see at Dommen bliver rigtig fuldbyrdet.

Jeg gik i Gaar ud, da Kl: var 9^{1/2} og kom til Gladsaxe da Kl: var omtrent halv tolv, hvor jeg paa det venligste blev modtaget. Vor meste Samtale gik ud paa Dem og paa Frøkenen og Professoren³⁾, og jeg

---

¹⁾ Bolette Marie Foss Heining; af Lengnicks Stamtavle fremgaar det, at Børnene af den i forrige Brev omtalte Præst i Gladsaxe, N. Foss Heining, førte Familienavnet Foss.

²⁾ I Ostermann: H. C. Gl.'s Dagbøger Kbh., 1921, S. 44 f. omtales en Johs. Pedersen Dorf, Kateket og Købmand i Grønland, g. m. en Grønlænderinde. Hans Søn Jacob (f. 1756) underviste H. C. Gl., da han var bestemt til at prøve at blive Kateket. Han fulgte med H. C. Gl. til Danmark i 1769. Skulde det ikke være denne 15aarige fra Grønland, der menes med »min Jacob«, hvem H. C. Gl. tænker sig kunde blive urolig, og hvem han viser denne Nænsomhed overfor.

³⁾ Adressatens Søster, Karen, og Fader, Poul Egede, der 1761 fik Professor-titlen og først 1770 Titel og Rang af Biskop.

troer, at de gode Folk tage oprigtig Deel i vor Lykke. Meere skal i Aften, om De bliver hiemme, fortælles Dem af Deres

Glahn.

P. S. Dersom Peder gaar paa Posthuset for Dem, maae han da ikke med [det] samme see for mig paa Kortet fra Slagelse og Aarhus¹).

Min lille

gode allerkiereste Kone!

Hvad tænker Du vel om Din Mand, at han ikke kommer til bestemt Tid hiem og kan Du tilgive ham, at han har ladet sig overtale til at blive i Dag over. Du er saa fornuftig, jeg ved det, at Du vist ikke regner mig dette til Forseelse, naar Du faaer at høre, at alle med een Mund bevidne, at det er voveligt at fare ud i dette Veyr, om endskiönt det synes for mig langt fra ikke farligt. — Efter megen Strid blev det først afgjort, at jeg vilde reyse allene paa en Færing²) og de andre skulde imorgen komme efter paa den store Baad; men tilsidst foreslog man at lade en Mand reyse i Forveyen, paa det at Du skulde være uden Frygt, og jeg kunde ikke vinde Bugt med de andre, skiönt jeg satte mig derimod af alle Kræfter. —

Hvor har min lille Pige³) levet, og er I begge vel. I staae malet for en kiærlig Mands og en øm Faders Øyne og jeg seer Intet, hvor jeg er, uden disse kiere Billeder. Fortæl Din Stine dette og sig, hvor meget jeg elsker Eder begge. —

Skulde ikke Vind og Veyr forhindre det, hvilket Gud forbyde, har Du mig vist, da jeg i Dine Arme og under de kierligste Favntag skal

---

1) Kunde denne — lidt gaadefulde Anmodning tyde paa, at dette Brev er skrevet før Rejsen til Jylland og altsaa før foranstaaende Brev. Det spøgefulde Forslag om en Straf paa »14 Dage i Gladsaxe« kunde nok tyde paa, at den hører hjemme i lidt større Afstand fra Brylluppet, da det hele laa mere uklart ude i Fremtiden, end hvis det er skrevet efter Hjemkomsten fra Jylland, som med de nævnte Planer næppe har været før sidst i Juli. Brylluppet stod d. 14. Aug., og Forberedelser til Rejsen og selve denne har nok taget saa lang Tid, at der ikke kunde tænkes en 14 Dages Idyl i Gladsaxe mellem Bryllup og Afrejse. Indsættelsen i Kinservig foregik d. 3. Nov. Brevet har dog her beholdt sin Plads i Rækken af Afskrifterne.

2) (norsk): en 4-aaret Baad.

3) Deres ældste Barn Inger Christine. Brevet maa være skrevet mellem hendes Fødsel ²/₆ 72 og ⁹/₁ 74, da Søsteren Pauline blev født.

fortælle Dig alting nøyere, især skal jeg ved de heedeste og mest kierlige Kys sige Dig det jeg er og til min Død skal blive

Din
trofaste Elsker, Ven og Mand

Glahn.

P. S. Jeg skriver paa Hr. Schnabels¹⁾ Kammer, og da der ikke ved Haanden er Sax, og jeg vil ikke gjøre ham Uroe, maae Du ikke fortryde, at dette er ubeklipptet.

Lille søde Kone!

At jeg er den lydigste Mand af Verden, hvorom Du vel aldrig haver tvivlet, vil Du endnu nærmere blive overbeviist om, naaer Du faaer at høre, at jeg foruden en Lammeskinds Hue, som Du havde befalt, laante endog en foret Reysekiol. Vi traf det allerbeste Veyer af Verden og kom ind til Uldvig da Klok. var henved halv sex, hvor vi traf alle Ting vel, og den ældste Jomfrue²⁾, som just var paa Besøg hos Provsten,

1) Sandsynligvis Poul S. (1705—92) Provst og Sognepræst til Ulvik i Hardanger. Det kunde i og for sig ogsaa være dennes Søn, nedennævnte Marcus S. (1744—80), en ung Mand af flersidig Begavelse, der bl. a. har skrevet »Udkast til en Beskrivelse af Hardanger« (udg. 1781 af H[ans] S[trøm]). Sønnen var 1771—78 pers. Kap. hos Faderen og blev 1778 g. m. nedennævnte Edle Johanne Margrethe Saabye (1751—1835), Kusine til H. C. Gl.'s Kone, som altsaa var paa Besøg hos Glahns. (Sl. Bl. I, S. 110). Hun var Datter af Jørgen Nielsen Saabye, Sognepræst til Agerup og Giertrud Rasch Egede, Datter af Biskop Hans E. Præstegaarden til U. hed Nedre Hagsted Prstgd.

2) Efter alt at dømme er det næppe Schnabels eneste Datter af første Ægteskab, om hvem Lampe (S. 412) kun bemærker: »død sindssyg«. I sit 2. Ægteskab (1753) havde han to Døtre, den ældste af disse, Silla, blev (Lampe opgiver ikke Aaret) g. m. Ulrik Frederik Møllerup f. 1765 paa Rønnestrand [det skulde vel ikke være en Trykfejl for 1755; saa blev Mand og Kone mere jævnaldrende, og han kunde være Søn af nedennævnte Kaptein M.]. Nu oplyser O. Olafsen i sin »Havebrugets og Frugtavlens Udvikling i Hardanger«, Kria 1900, at »paa Rønnestrand var Kapteinsgaard, og her boede bl. a. den bekendte Kaptein Fredr. Møllerop († 1750)«. En saadan »Kapteinsgaard« kendes fra Jonas Lies »Familien paa Gilje« i Kompagnichefsgaarden, hvor Kaptein Jæger bor. I Vaupell: »Den dansk-norske Hærs Histore« ses det allerede af den norske Hærlov 1705 (I, S. 297 ff.) at 3. Komp. af det Bergenhusske Regiment var det Hardangerske; at Officererne ikke maatte forlade deres Distrikt uden Kongens egen Bevilling; og (II S. 34) senere c. 1720, at ved det nationale Fodfolk boede alle Officerer paa Gaarde, der tilhørte Kronen. Uden med de forhaandenværende Hjælpe midler at kunne udrede Slægtskabsforholdet mellem Kaptein Frederik M. († 1750) og Jomfru Silla Schn.'s (paa Brevets Tid kun 8-aarige?) vordende Mand, frister dette til med nogenlunde Tryghed at formode, at »Kapteinen«, som hun rejste til, boede paa Rønnestrand, og at Besøgene der har været Udgangspunktet for hendes senere Giftermaal.

men reyste strax til Kapitainen efter at hun havde modtaget og beundret Sættet.

Lidt ulydig kan jeg vel være efter at jeg har været saa overflødig lydig i Dag; Du maa derfor ikke vente mig førend Mandag eller Tirsdag; men Hr. Schnabel kommer næppe med; skiønt jeg ikke skal aflade at giøre mig Umage for at overtale ham.

Jeg haaber, at min lille Kone, naar Du faaer dette, har sovet bedre end jeg venter at sove i Nat, da alting seer ud til en forskrækkelig Nattevaagen.

Hils min lille rare Stine, og giv hende af de 10 Gang 10 Kys jeg sender Dig saa mange som Du under hende og kan undvære. Jomfrue Saabye hilses ogsaa, og jeg har den Tillid til hende, at hun pleyer Dig¹⁾ det bedste, hun kan, da jeg paa min Side skal vederlægge dette ved at holde hendes Schnabel saa aarvaagen som muligt. Men frem for alle bliver min lille elskværdige Kone hilset fra Din Dig altid saa inderligen elskende og til Døden ømme og oprigtige Mand

Glahn.

Nedre Hagsted Præstegd. d. 3^{die} Dcbr. 1773.

Min lille Kone!²⁾

Gud velsigne Dig i Dag og hver Dag og lade Dig i mange Aar leve lykkelig og vel. Vi erindre i Dag Din Fødselsdag og jeg nedknæler for det Forsyn med Taksigelse, som gav mig saa elskværdig og dydig Kone. Min Vogn er kommen til Kiøbenhavn, men jeg har det Uheld, at Rosinante næppe gaaer hjem (∴ er i saadan Tilstand, at den g. h.; [bemærket saaledes i Marginen paa Kopien]). Derfor reyser jeg neppe før Tirsdag, saa Du ikke før Fredag eller Løverdage kan vente mig. Gud ved, hvor det vil gaae for Penge, da jeg nok kommer til at laane 50 til 70 rd i Fal(!) alle Dine Commissioner skal blive afgiorte. 100 ^æ Sukker allene koster over 25 rd og med faa Ord alle Ting ere stegne til en uhyre Priis. Jeg er mest ude hver Aften og lever bestandig med den riige Mand. — Børnene Forældre og Sødskende tilligemed andre gode Venner er friske

1) Hans Hustru ventede som ovenfor nævnt sin Nedkomst i Begyndelsen af 1774.

2) Under $\frac{3}{6}$ 1778 blev H. C. Gl. efter Ansøgning kaldet til Tinglev paa Falster og fik $\frac{7}{4}$ 79 Prædikat af Professor i Grønlandsk; $\frac{7}{3}$ 81 blev han kaldet til Nørre Vedbye og Nørre Alslev paa Falster med Præstegaard i Riserup, hvor han altsaa bor, da dette Brev skrives paa en Københavnsrejse.

og vel. Tanterne fra Klosteret¹⁾ komme til Middag. Gud velsigne Dig og alle de smaa og hils vore Venner, det beder Din egen

Glahn.

D. 17 Nov. 1781.

Min allerbedste Kone!

I Roeskilde er jeg, hvor jeg kom i Tirsdag Middag. Hos den kiærlige Cancellieraad Atke²⁾ og Frue lever jeg glad i Selskab med den forstyrrede Hr. Lund³⁾, og vi opkaage alt, hvad er skeet, lige fra Agurken til hans Reyse ind i Siøfiorden⁴⁾. — I Morgen kommer Biskop Balle og paa Løverdag reyser jeg til Kiøbenhavn, altsaa, naar Du faaer dette, er jeg enten paa Frederiksberg hos Dine Forældre eller hos Madame Erasmi⁵⁾. Derpaa reyser jeg til Hr. Flindt⁶⁾, hvor allereede mine Heste er, og hvis Kone har giort Barsel. Siden, Gud veed naar, kommer jeg hjem. For Guds Skyl(!) see til, at Embedet bliver vel forsynet og tal med Saabye om han eller Viberg⁷⁾ kan prædike, om jeg skulde blive Søndag

1) Den ene maaske Kristine Matthea Rasch Alsbach f. Egede (1715—86), død som Priorinde i Budolphi Kloster — en Stiftelse i København. Hun var Gertrud Kirstine Gl.'s Faster. Mon ikke den anden Tante skulde være hendes Søster Petronelle (1716—1805) g. m. Jørg. Saabye, der døde 1767. Hun var ved denne ældre Søsters Død 70 Aar og døde i Vørslev, hvor hendes ældste Søn Hans Egede S. var Præst. Han havde været Missionær i Grønland 1770—79, i Vaalse (Falster) til 92, i Raklev indtil han i 99 kom til Vørslev, hvor han blev til 1811; † 1817. Han var Broder til førnævnte Edle J. M. S. (se S. 10, Fødn.¹⁾).

2) Søn af H. C. Gl.'s Forgænger i Kinservig, Provst H. C. Atche; var Amanuensis hos Biskop Harboe, blev 1784 g. m. hans Datter Charlotte Sophie; nu var han Stiftsskriver, Forstander og Klosterforvalter i Roskilde.

3) Jens Lund (f. 1717), fra 1764—65 residerende Kapellan i Kinservig, altsaa de første 3—4 Aar af H. C. Gl.'s Tid dér. Han blev 1771 gift med Kancelliraad Atches Søster Christine Margrethe († 1776).

4) Mon ikke en Fejlskrift for Sørfjorden.

5) Sandsynligvis ovennævnte Edle Johanne Margrethe Saabye g. 1. Gang med Marcus Schnabel, 2. Gang med Tage Erasmi, Agent, fhv. Kommandant paa Guinea † 1785.

6) Antagelig Sigvard Kristian Flindt (1736—1819). Paa nævnte Tidspunkt Sognepræst for Thorslunde og Ishøj ved Køge Landevej. Gift med Nicoline Elisabeth Sidenius; de fik netop d. 27. Juli 1784 en Søn.

7) »Nørre Alslev og Nørre Vedby [havde] fælles Degn; 1736—93 virkede Viberg som Degn.« (Loll.-Falsters hist. Samfunds Aarbog III, 1915 S. 123).

over. — Fra Professor Schmidt¹⁾ i Trunhiem skal jeg hilse. Nu er et Bind af norske Videnskabers Selskabs Skrifter udkomne, deri har jeg en Deel af mine Afhandlinger²⁾, hvor mange veed jeg ikke endnu. Om der opstaaer nu en Zimmermann³⁾ og tager fat paa mig og taer Dig paa Kiøbet, det vil Tiden lære. Jeg gaaer vel ikke Ram forbie; thi hvor skal jeg meer end andre vente at blive fri. Adam⁴⁾ fik Feberen i Tirsdags, men nu er han brav. Hans Atke⁵⁾ er en rar og skikkelig Dreng og Jens Lund den største Skielm af Verden. Jeg mener ey den gamle, men den Jens, Du holdt over Daaben. Hans er en Spektakkelmager, ligesom Pauline⁶⁾, men han seer bedre end hun. Hils hende. Jeg haaber at tale med Bilsted⁷⁾ i Kiøbenhavn. Du maae ikke vente mig, før Du seer mig. Men Du gjør mig en Tieneste, om Du vil tale baade med Hr. Blikkert⁸⁾ og ligedan Saabye om Embedet. Frisk er jeg. Vel lever jeg. Et fornøyet Sind har jeg. Noget længes jeg. Meget er det dog ikke, saalænge jeg er hos Lund, som er lige saa rask, som han altid har været. Atkes Kone er en rar Kone. Just som min egen. At sige dette, det er at sige meget. Men meere maae jeg ikke sige. Du

1) Laurids Smith, 1776 Lærer i Filosofi ved Landkadetakademiet, 1779 Prædikant af Professor, 1781 Rektor i Nykøbing (F.), endnu samme Aar Rektor i Trondhjem, 1784 Sekretær ved d. kgl. norske Videnskabers Selskab i Trondhjem. Bekendt bl. a. af sit nære Forhold til Johan v. Bülow, som var hans Beskytter, og hvem han blev tro, da B. faldt i Unaade.

2) I Ny Samling af det kgl. norske Videnskabers Selskabs Skrifter I. 1784 — findes følgende Afhandlinger af H. C. Gl.: Efterretning om det af Grønlænderne saakaldte Angiak. — Forsøg til en Afhandling om Grønlændernes Skikke ved Hvalfiskeriet. — Om den grønlandske Hund. — Om Grønlændernes Maade at tælle paa.

3) ? Er det Eberhardt August Wilh. Z. Professor i Mathematik og Naturlære i Braunschweig. Hvad der her fremkalder Bemærkningen tyder jo paa en kritisk Optræden. I sin: Geographische Geschichte der Menschen und der vierfuszigen Thiere (1778—83), citerer han Cranz, Pontoppidan o. a. danske Forf., men som rene Kilder.

4) Antagelig H. C. Gl.'s ældste Søn [A4] (Sl.bg. S. 41—42) som saa maa være sammen med Faderen paa Rejsen (mærkeligt dog, at der ingen Hilsener er fra ham).

5) Ovensævnte Jens Lunds ældste Søn: Hans Atke Lund.

6) Sigtens H. C. Gl.'s næst yngste Søn og næstældste Datter; Bemærkningen synes at referere sig til en Begivenhed meddelt hjemmefra. Det kan næppe være »Hans Atke« (han synes at kaldes med begge Navne Hans Atke, jvf. »Hans Egede« i Glahnslægten), der just skildres som en rar og »skikkelig« Dreng.

7) ? — der levede paa den Tid en Grosserer Jakob Bilsted i København † 1811.

8) Diderik Nicolai Blicher (1746—1805) Provst i Gunslev fra 1781. Gift med Mette Poulsen (1751—1826) Deres Børn var: Bodil Marie Elisabeth (1783—1862) gift 1808 med Poul Egede Glahn [A4] (Sl.bg. S. 45); Peder Blicher (1784—1864) Student 1801, cand. phil., Landmand — senere Kasserer ved Metropolitanskolen; Anne Poulina (1785—1880), Elisabeth Kirstine Margrethe (1787—1851) gift 1818 med N. F. S. Grundtvig (1783—1872); Hans Jacob Blicher (1789—1863) Overlærer ved Nykøbing (F.) Skole; og Jane Matthia (1792—1853) ugift.

kunde ellers blive storagtig, og det vilde skiemme alt det gode ud. Nu kommer Hr. Cancellieraaden og vi skal hen paa Skolen. Lev vel min rare Kone. Vore Venner i Øst og Væst, Sønder og Nør hilses, hils Børnene og fornæmmelig den bedste Kone af Verden.

Glahn.

Den 5. Aug. 1784.

Pro Memoria!

Dersom Du og lille Giertrud¹⁾ have sovet saa vel i Nat som jeg og mine øvrige Børn, saa have I sovet vel. Alting var roel., da jeg kom hiem og heele Huuset havde lagt sig, loed det lyne og tordne og regne, uden at lade sig forstyrre i deres Roelighed og Sövn. Endog Stine²⁾ snorkede som Peder Paarses Klokker og fornåm ikke at jeg kom, førend jeg vaagnede hende. — De øvrige Børn vare komne hiem, förend Regnen kom. — Vi fik en ganske artig Dyst paa os, som vi dog havde undgaaet, om vi havde tordet kiöre stærkt til, men vi kiörte Fod for Fod, roel. og stille og toege imod det Vand, Himlen nedskyllede paa os. — Hr Sontum³⁾ er ikke bedre, dog skal han ikke heller være værre, end han var, men omtrent ved same Pas. De gode Venner, som i Nat have huuset Dig hilses paa det forbindtligste fra Din eyegode — eller, om Du heller vil det, fra Din lydige Mand

Glahn.

[Udskrift]

Til
Frue Glahn
paa
Neböllegaard⁴⁾.

1) [A7] (Sl.bg. S. 88 og 105).

2) Inger Kirstine [A1] (Sl.bg. S. 41 og 94).

3) Ulrik Sontum (1722—1793), fra 1755 Sognepræst til Kippinge.

4) Paa Neböllegaard i Nørre-Kirkeby Sogn boede dengang Hof- og Statsretsprokurator Holger Foss (1750—1818). Hans Søn Etatsraad Lauritz Foss (1787—1895) fortæller i sine »Autobiografiske Optegnelser« (Personalhist. Tidsskr. IV, 6 1903), hvorledes han selv ofte har spillet til Dans »hos vor Præst, den herlige Professor Glahn, naar Husenes Ungdom kom sammen«, og om Legen sammen med hans jævnaldrende: B. S. Ingemann, Jacob Blicher og Tønne Glahn. — I sine Erindringer om Steen Steensen Blicher (Personalhist. Tidsskr. I, 3. 1882), hvem han i Aarene 1801—03 havde til Lærer, skriver han: »De Huse han [St. St. Blicher] kom i, var fornæmmelig Provst Blichers i Gundslev ... videre i den almindelig afholdte Professor Glahns Hus i Riserup og en Svigersøn af Professoren ved Navn Budtz ...«

*Velædle
Allerhøystærede Jomfrue Glahn!¹⁾*

Da det har behaget Gud, at velsigne vores Ægteskab med en liden Søn²⁾, som vi den 14de Dennes agte, om Gud vil, at have i Kirken, for at hans Daab der i Herrens Huus maatte blive stadfæstet, saa er min venl. Begiæring til Velædle Jomfrue, at hun, uden Fortrydelse vil beviise min Kone og mig den Ære og Tieneste bemældte Dag, d. 14de dennes at møde her, omtrent Kl. 12, for at være Vidne til vor Søns Daab. Jeg haaber, Deres Forældre ere saa gode og give Deres Tilladelse dertil og at De, min Hierte Jomfrue efter fuldend^t Forretning vil behage at indtage et meget tarvel. Middags Maaltid. — Det vi fornemel. bede Dem om er disse tre Ting, først at De ved at höre det Løfte min Søns Faddere give Gud paa hans Vegne, erindre sig Deres eget Løfte og alvorl. eftertænke, om De og har holdet det, bedrøves over Deres Afgang, bede med Forsæt om Forbedring om Forladelse, og gjøre Herren det Løfte paa Nye, at De vil herefter iagttage Deres Daabes Pagt bedre og til den Ende vaage, bede og stride. Det andet vi bede Dem om er dette, at De ikke alleene den Dag, men hver Dag erindrer Dem dette lille Barn og frembære ham i Deres Bønner for Gud og dersom saa er, at vi, hans Forældre, skulle döe bort, inden han har naaet den Alder, at han ikke behöver nogen Understöttelse, De da, som et kristel. Vidne til hans Daab, tage sig alvorl. af ham og sørge for hans timel. og aandel. Underviisning. Vi forvente den kiære Jomfrues Svar og henleve altid

Deres
Meget Dem elskende

Glahn.

D. 10de Jan: 1789.

[Udskrift].

Til

Velædle Jomfrue
Inger Kirstine Glahn

i Riserup Præstegr^d.

---

¹⁾ Inger Kirstine var dengang 16^{1/2} Aar, sikkert nylig konfirmeret.

²⁾ Tønne Bloch Gl. [A8] (Sl.bg. S. 88—89).

1) . . . . .
 løbe om Kap med hinanden, gjorde I Eder ikke da al muelig Flid for at kaste den eene den anden i Gulvet²⁾ eller for at komme først til Maalet? og meget ofte lykkedes det Dig at overvinde de ældre og gaae seyerrig ud af Kampen, fordi Du gjorde Dig Umage. Saaledes vil Du ved Flid og Vinskibelighed(!) gaae alle de mindre flittige forbie og de stræbsomme selv vil i Dig finde en Drivere, ligesom De igien anspore Dig og da den gode Gud har givet Dig en god sund Forstand, saa Du lettelig fatter, hvad der tydelig bliver forklaret Dig, saa kan det endda skee, at Du kan vinde Prisen fra Dem, der ligne Dig i Flittighed, men have ikke saa lykkelige Fatte-Evner.

Naar Du holder Din Dagbog ordentlig, maa Du tillige stræbe efter at skrive alle Bogstaverne med Deres fulde Træk og saa ziirligen og smukt, som Du kan. Den fornemste Hensigt med [*Din*] Dagbogen er vel denne, at Du skal, ved at føre Alt det i Pennen, som møder Dig, blive sadt i Stand til i Tiiden at give tilstrækkelige og ordentlige Efterretninger til Dine Foresatte, naar Dig et eller andet bliver betroet og paa det at de indløbende Ting kan desto bedre bevares i Hukommelsen, men for nærværende bør Du og holde [*Din Dagbog*] den for at forhverve Dig Færdighed i at stille got og skrive pynteligt og for alle Ting læseligt. Troe mig, mit Barn! at naar Du engang skal give en Beretning ind til en gammel General, der nu, udmattet af Alderdom og svækket af Krigen, seer ikke længere saa got, som det unge Menneske seer, da læser han med Fornøjelse den smukke, renlige, læselige og ordentlig skrevne Rapport, i steden for at han med Uvillie læser en anden brav Officiers, der er skreven sluddervurn, elle[r] bebyrdet med unyttige Sving og Ziirligheder saaledes, at den for bare Pyndt ikke kan læses, men Indholden giættes.

---

1) Angaaende de følgende Breve til Sønnen Marcus henvises til Sl. Bl. I, S. 14 ff. Naar i et af disse Breve Noterne gaar i Detaljer indtil det yderste, er det fordi Beviser for, at disse Breve, der er uden Underskrift, er H. C. Gl.'s, ved et Tilfælde her lader sig føre ud til de mindste Enkeltheder. De synes ikke at findes i Original, men er skrevne med H. C. Gl.'s egen Haand paa et Foliolæg. Det er vanskeligt at vide, om det er en Kladde eller en Afskrift; adskillige Steder er der overstregede Ord, som er medtagne for i den trykte Tekst at markere Karakteren af Kladde (eller Kopi). De overstregede Ord er sat i [ ], (hvilket ellers betegner, hvad der er indsat, fordi det øjensynligt manglede); men da her er anvendt Kursiv, kan det næppe volde Forvirring. Brevene er stilet til H. C. Gl.'s tredjeældste Søn — Marcus, der i 1789 blev Volontær, 93 Kadet, 97 Stykjunker, Sekondløjtnant af 2. Klasse 98, af 1. Kl. 99, karakteriseret Premierløjtnant 1803.

²⁾ Herom henvises til Sønnen Adam Wilhadt Glahns Optegnelser, se Sl. Bl. II, S. 60 ff.

Du har glemt at skrive mig til og altsaa vel ogsaa glemt at anføre i Din Dagbog om P. K.¹⁾ har talt med Dig, om han examinerede Dig og, i saa Fald, hvorledes han var fornøyet med Dig. —

Du var i Kirken paa Bededagen. Jeg havde ønsket, Du havde skrevet mig til, hvorom Prædikenen handlede²⁾. Man gaaer i Kirke for at undervises [*eller*] og [*ogsaa for al*] erindres om [*vore*] sine Pligter og væ den uagtsomme Tilhører! Han berøver sig selv Nytten af denne herlige Anstalt.

Du har og været paa Komoedien, hvor Du fandt Dig fornøyet. Men hvorom den handlede, skriver Du ikke heller. At skrive sligt moerer Dine Sødskende og mig med, helst naar jeg deraf kunde see, at Du med Nytte havde besøgt den.

Saa længe Du kan gaae med de Klæder, Du haver, er det ikke værd at bekoste nye, i det ringeste faaer Du ingen af mig, da jeg saa nyelig har udreedet Dig og givet Dig det nødvendige.

Hils N. N. og siig at Din Moder gjør Anstalt til Sengeklæderne. — Men siig mig, hvad en Soldat skal med Sengeklæder? Paa en Briix, der bør Soldaten ligge og hærdte sit Legeme. — Lev og døe, som en brav Soldat. —

Min kiære Søn!

d. 15de Maj 1792

Saa er Du da i Herrens Navn antagen iblandt de tilkommende Krigeres Tal og Din Skiebne for det første bestemt. — Hvad tænkte Du, da Du med de andre Kadetter stoed der opstilt i Gelidderne? Da Du saae disse mange rørte Mænd med Feldtegn i Kaarderne og disse mange smaa rørte Kammerater? Da Du var Vidne til den Straf, et Par ulykkelige maatte prøve? — Du glædede Dig formodentlig over, at Du nu havde naaet Dit Ønske og faaet Leylighed til at kunde lære det, hvorved Du kan blive en Stytte for Dit Fædreneland og en Prydelse for Din Familie. — Du gabede og spilte Dine store blaa Øyne op, da Du stoed dér blant de andre Kadetter og tænkte ved Dig selv: Jeg skal viise mig saa flittig og lærvillig, at jeg snart skal fortiene at faae Mundering, Kaarde og Sold og mange Aar skal det [*med Guds Hielp*] ikke vare, inden jeg med Guds Hielp skal giøre mig værdig til at bære det Danske Feldttegn, og naar jeg engang faaer det, vil jeg giøre mig

1) P. K.?

2) Der er maaske Grund til at fremhæve at Adressaten allerhøjest er 13 Aar; han blev Volontør i 9 Aars Alderen og Kadet, da han var 13.

Umage for, ikke at viige nogen i Nidkierhed i Tienesten, og i Stræbsomhed for at udviide mine Indsigter og viise mig stedse som den mandige og sædelige Officier. Du skiælvede og ynkede de tvende Ulykkelige og Du bad Gud i Dit Hierte, at Deres Skiæbne maatte formildes og at han, af sin uendelige Miskundhed ville bevare Dig fra at begaae nogen syndig Gierning. Maaskee Du tænkte paa den Smerte, disse unge Mennesker foraarsagede deres Forældre og hvad Sorg sligt et Budskab vilde forvolde dem, der med saa megen Omhue, Bekymring og egen Opoftelse havde opdraget dem. Ney! sagde Du, Aldrig — Aldrig vil jeg afviige fra Dydens Vey. Min Moder bar mig under sit Hierte. Hun har selv opammet mig. Mange vaagne Nætter haver hun haft for min Skyld. — I min Barndom rygtede hun mig. I min Sygdom sørgede hun for mig. Hun lærte mig det Gode. Hun advarede mig for det Onde. Naar hun saae, jeg artede mig vel, fældte hun Glædes Taarer. Hun bad for mig og beder daglig for mig. Jeg ville lægge denne gode Moder i Graven, om jeg ikke frygtede Gud og ikke iagttoeg mine Pligter. — Og min Fader. — Sandt er det, at han tugtede mig. Men han elskede mig og derfor tugtede han mig tilig, — og — nu skiønner jeg, at det er ikke got, at der bæres over med smaa Forseelser. Men straffes disse, lærer man siden at vogte sig for de større¹⁾. Jeg vil ved Guds Naade stræbe efter at viise, at min Faders Revselsler og min Moders Formaninger ikke have været [*forgieves*] frugtesløse. Saaledes omtrent, bilder jeg mig ind, at Du har tænkt ved det, der mødte Dig [*för*]; Da Du første Gang stoed der, som Volunteur ved det Kongel: Artillerie Korps.

Din Morbroder²⁾ skriver, at Du maaskee til Nytaar kan blive virkel Kadet og faae Sold, forudsadt, at Du er flittig. Det er altsaa paa [*Din Flid det vil beroe*] den Flid Du anvender, det vil beroe, om Du skal forfremmes. Naar den flittige gaaer frem, maa Dosmeren og den Lade staae tilbage. Ingen af Deelene vil Du være. Du faaer den Roes, at Du er et fornuftigt og got Barn. Stræb efter, altid at fortiene den.

En Opdagelse har jeg giort, som jeg ikke er saa aldeles glad over. Den vedkommer Din Skrift, hvoer jeg finder nogle nye Sving, som Du har lagt Dig til i Kiöbenhavn. Tag Dig vare for sligt og stræb at skrive gode og reene Bogstaver. De giøre Skriften læselig. —

Tag Dig for hver Dag at skrive nogle Linier af en eller anden trykket Bog, og naar Du skriver det, see saa noye efter, hvorledes

1) Se Sønnen Adam Wilhadts Optegnelser (Sl.bl. II S. 62).

2) Christian Thestrup Egede (1761—1803) ^{13/9} 1798 g. m. Magdalene Barbara Budtz (1762—1838). Premierltnt. 1789 — gik 1793 i hollandsk Tjeneste som kar. Kaptajnlnt. — Kæmpede 2. April 1801 tappert som Chef for Kavaleriprammen »Rendsborg«, hvor han blev saaret. Samme Aar udnævnt til Kaptajn — afskediget 1802.

ethvert Ord staves; thi i Bogstaveeringen er Du lige saa lidt en Hexemester, som i at skrive.

I Dit Sted er Din Broder H. .¹⁾ min jevnl. Følgesvend Han rider rask, men forleden havde Falken* nær gjort ham til Græsrytter. Kommer Du til det ridende Artillerie, har Du det forud for de Kiöbenhavnske, at Du forstaaer at ride en Hest og har ikke nødig at holde Dig [*fast*] fast i Manken

* en Hestes Navn

Brave Søn.

Dit Brev var, som det burde være. Ingen store Ord, ikke heller Frygt for det forestaaende eller Klage over det nærværende. — Jeg er færdig [*at give den Slyngel Stokkeprygl*], at prygle den Slyngel af, som ikke kan marchere nogle Miile meere eller ligge nogle Dage lidt slettere [*end sødvanl uden at han skal strax finde det besværligt.* —] eller faae et Par Dage lidt mindre Mad, uden strax at finde det besværl. — Jeg kunde kløve Hovedet paa den, som paa Kvindeviis hyler eller skielver, saa snart han hører, at det gielder Peldsen. Men jeg er ikke heller meget for at høre store Ord af en ung Dreng, der er endnu [*for*] uforsøgt. Du kan troe mig at jeg har altid erfaret, at de største Stor-skrydere, ere gemeenl. de feygeste, naar de komme der, hvor man ikke længere spøger. — Det saae jeg selv i Holstein²⁾. [*Ved vor*] Iblant mine Kamerater vare der et Par Mand, som roste sig af, at de havde været i adskillige Feldtslag og ved hver Leylighed pralte de af deres Manddoms Gierninger, og hvorledes de vilde viise sig, naar det kom til en Træfning. Men aldrig torde de see en vred Mand under Øynene og da vi trak for Hamborg og vi Gemeene troede, at det nu skulde blive Alvor, saa bævede disse Helte og deres Been gik som Espelöv. [*saa at jeg*] Den ene maatte jeg endog hielpe op paa Hesten; thi selv var han ikke i Stand dertil, saa afmægtig blev han. Siden den Tid troede jeg aldrig dem, som brugte alt for store Ord. Derimod var der mangen

¹⁾ Hans [A6] (Sl.bg. S. 75) dengang 9 Aar.

²⁾ I Sl.bl. I S. 13—35 er den Episode i H. C. Gl.'s Liv behandlet, og det er forsøgt at føre et Sandsynlighedsbevis for, at han i 1758—59, da de danske Tropper »laa for Hamborg«, har ladet sig hverve til Dragon. Han omtaler slet ikke dette i det vita, han har skrevet i sit Eksemplar af Giessings Jubellærere, der er refereret i Sl. Bogen S. 17—20; men alle de herhen hørende Forhold er undersøgt i ovennævnte Afhandling. Da nye Resultater dog mulig kan fremkomme, vil saadanne eventuelt blive medtagne i en Levnedstegning af H. C. Gl., som det er Hensigten at føje til denne Udgave af hans skriftlige Efterladenskaber.

en brav Karl, som gik saa jevnt og stille, at man næsten skulle tvile om, at han duede til Soldat, men viiste derimod ved Leylighed, at Hiertet sad paa det rette Sted. Du erindrer Dig nok Nordmanden, der skiöd O[ver]løberen. [*Han var just saadan en Karl*]. Jeg har saa lidt fortalt Dig om ham. Han var just saadan en Karl. Altid roelig, stille, uden Pralerie, men at han sadte en Kugle i Livet paa sin utroe Kāmerat; at han ikke var bange for den Modstand, deñe Meeneeder kunde giöre, at han sørgede over, at han var sadt i den Nødvendighed, at straffe sin Medundersaatt [*saa hor(dt)*] paa saadan en fölel Maade og at han undsloeg sig for den Belønning man [*bod tilbod*] vilde give ham, det viiste, han var en Mand, der ville staae, naar det giældte og var ikke bange for at lugte Krudet. — Maaskee du kunde faae i Sinde at læse mit Brev for dine Kāmerater, og for deres Skyld vil jeg fortælle Dig den heele Tildragelse. — Da vi laae i Holstein var der iblant vor Krigshær en stor Deel [*leyede Folk*] fremmede, som havde ladet sig leye til at tiene vor Konge. Men disse Karle vare deels Afskūmet af det menneskel. Kiøn, [*deels havde*] der agtede Eed og Pligt og Ære for Intet, deels havde de ikke heller Kiærlighed for vort Fædreneland; thi her havde de aldrig smagt Ungdomens uskyldige Fornøyelse. Her havde de i heller Hustruer og Börn, Forældre og Sødskende, Slægt og Venner, de [*kunde*] skulde forsvare.

Derfor var det ikke heller at undre over, at disse Meeneedere løbe [*bort*] i Hobetal over til Fienden, hvor [*de atter toge Tieneste*] mange af dem toge [*igien*] Tieneste for ved første Leylighed at løbe bort igien. — For at hindre disse Overløbere, maatte Landets egne Börn, Nordmænd og Danske besætte alle de vigtigste Vagter og enhver fik Befaling, at nedlægge enhver, [*som ville lø*] [*Men*], der var troelös nok til at bryde den Eed, han havde svoret. Det hændte sig engang, at slig Niding var [*komen*] [*sluppet*] sluppen forbie de andre Poster, men til sin Ulykke stødt paa den yderste Forvagt, hvor den Gang just en Nordmand stoed. [*Overløberen*] Denne søgte at overtale Meeneederen at vende tilbage igien og erindre sig [, *at han havde lovet Danmarks*] den Troeskab, han ved sin Eed havde forpligtet sig til. — [*Men*] den tydske loe kun af [*sine*] [*Fo*] disse Forestillinger og foragtede de derpaa følgende Trudslar, allerhelst Nordmandens sagtmodige [*Forestil*] Anfald syntes at viise en Karl, der var lidet skikket til at straffe Skielmer. — Med en foragtelig Mine giør Tydskeren omsider Ende paa Samtalen og idet han siger: Adios Bruder, Lebe wohl. Nun lauf ich meiner Seel! raaber Nordmanden, Bie! eller jeg skyder og i det sāne gav han ham en Kugle, saa deñe skamlöse styrtede ned paa Steden. — Men det var saa langt fra, at Nordmanden glædede sig over dette Nederlag. Denne Ædle sørgede meget meere over den tunge Pligt, at [*f*] fælde et Medmenneske,

[*Medundersaat*] [*M*] Medundersaat, [*Sag*] det forefaldne blev meldet; Nordmanden kaldet og roest for sin Troeskab og Paapassenhd. — [*Obersten for det Regim.*] [*Man*] Obersten for det Regiment, som Meeneederen hørte til toeg en Pung op med en Deel Dukater og leverede den til Nordmanden. »Meener Du, sagde Helten, med en halv forbitret og halv taknemmel. Mine, at jeg skyder mine Kamerater ihjel for Penge. — Dog, du er en Prinds! Een Dukat, [*I*] tager jeg, for at foreviise mine Landsmænd om jeg kommer heel hiem igien, at jeg har faaet den af en Prinds. — [*Lign min Søn den Nordmand. Vær tapper troe og tapper, men pral ikke*] Da den Gierning rygtedes, blev jeg saa liden i mine egne Øyne. Jeg troede gjerne at kunde have skudt Overløberen, men at give mig i Samtale med ham, koldsindig, at overtale ham til at gaae tilbage igien og ved at redde ham .....

[det følgende (de følgende?) Blade mangler]

.....

Den ødsle, der giver meere ud, end hans lovlige Indtægter tillade, forledes, for at skaffe sig Penge, nu til at laane, uden Hensigt at betale; nu til at snyde Haandværksfolk og taale vel fortiente Grovheder af dem; nu til at krybe for de Mægtige og være en Slave af deres Luuner; nu til at bedrage Kongen og skrive et X for et U, og nu igien til at begaae andre Nedrigheder, en Kristen og en brav Soldat uanstændige. Han maa ofte staae under og lade sig befale af sine Underhavende, paa det at disse, der have mærket hans Kneb, ikke skal røbe ham. Han har ingen Ret at tale med og maa stedse give efter, fordi han veed, at han ikke er uskyldig. Han kan ikke holde, som han bör, over den saa fornødne Mandstugt og er et Middel til at fordærve Kompagniet. — Gierrighed er en anden Afvey end Ødselhed. Den advarer jeg Dig ikke for endnu; thi i Din Alder bliver [*ikke*] Gierrighed ikke Din Skiödesynd. Den er en af Alderdommens Feyl. Dette vil jeg alleene sige, at Sparsommelighed er en Dyd, der ligger midt imellem og er lige langt fra Gierrighed paa den eene og Ødselhed paa den anden Side. J Henseende til det, Du har kiöbt for de Penge, jeg gav Dig med, seer jeg ikke rettere, end at Du har iagttaget Sparsommeligheds Regler. Der er ikke en Skilling udgivet til Unytte, uden det skulde være Kokarden, som Du vel kunde have undværet, til Du havde lagt Din Mundering an. —

Din Morbroder skriver, at man giver Dig det [*god*] Vidnesbyrd, at Du har Lyst og FatteEvne til at tegne, og at Du allerede har giort Fremgang deri. Det første veed jeg, men det sidste kan jeg neppe

troe, da Du saa kort en Tid har faaet Underviisning. — Imidlertid vil jeg ønske, det var sandt, og vist er det, at det vilde gjøre mig ont, om Du, som en Præste-Søn skulle ikke kunde gjøre Dine Sager vel saa got og viise Dig lige saa duelig, som Officeerbörn. Saa meget vil jeg dog imellem os sige Dig, at siden Dine Foresatte ere fornøyede med Dig, er jeg og, og derfor sendes Din Morbroder Penge til en komplet Mundering, som Du ellers ikke endnu havde faaet [*endnu*] af Din Fader.

Min kiære Søn!

d. 6te Jun. 1792

Jeg haaber, Du har faaet mit sidste Brev, hvorved jeg sendte Penge til Din Morbroder til Mundering m. v. At Du ikke har besvaret samme, har formodentl. Din Reyse til Lyngbye forarsaget; thi at Du har været der, fik jeg at viide af en Skrivelse fra Frue E. . .¹⁾ — Her leve vi alle vel. Den tykke Kone i O. . .²⁾ blev i Løverdags begravet. Herr S. . .³⁾ er kommen hiem. Din Søster Pauline er [*paa*] i V. . .⁴⁾ og Din Cousine G. . .⁵⁾, [*som var her*] der i en tre Ugers Tid har været her, reyste hiem i Gaar. Den lille Hoppe har faaet et Brud i Manken. Kalvene ere nu komne ned paa Overdrevet. Din ældste Broder⁶⁾ har i denne Tid været hiemme. Din Moder og jeg tilligemed din Søster St. . .⁷⁾ vare i forrige Uge i N. . .⁸⁾ Der siges, at W. . .⁹⁾ vil lade N.; A. . .¹⁰⁾ udskifte. T. . .¹¹⁾ paastaaer, at i hvor flittig Du er, vil han dog være flittigere. Alt Kornet staaer got her paa F. . .¹²⁾, men vi kunde gjerne taale nogen Regn. Jordlopperne æde Kaalplanterne af alt eftersom de blive — satte. — Alle de unge Frugttræer blive ved, men af Ribstræerne ere nogle udgangne.

1) Bispinde Egede.

2) Rimeligvis Orehoved.

3) Rimeligvis Pastor Hans Egede Saabye (se S. 12 Fodn. 1).

4) Sikkert i Vaalse hos Pastor Saabye.

5) Maaske Gertrud Metea Lund (f. 1775) Datter af Sognepræst i Stege Jacob Johan Lund g. m. Metea Jacobea Alsbach, Datter af Sognepr. Lauritz Alsbach og Kirstine Egede (Datter af Hans Egede). I saa Fald er Kusine her — som det for Resten ofte blev og bliver — anvendt i stærkt udvidet Betydning.

6) Adam Wilhadt [A3] (Slbg. S. 41) dengang Discipel i Nykøbing Katedralskole.

7) Inger Christine [A1] (Slbg. S. 41 og 94).

8) Nykøbing.

9) C. U. v. Westen, Ejer af Hvededal, under denne Hovedgaard hørte Nørre Alslev; han solgte den to Aar senere til Staten, som da lod N. A. udstykke (Trap 3. Udg. III S. 273).

10) Nørre Alslev.

11) Marcus' yngste Broder, Tønne [A8] (Slbg. S. 88).

12) Falster.

— Piilene slaae got an. En Haugeploug ventes hver Dag fra Nicolai Smed. I Paulines Have har hun saaet Hör til Halvs med Ole B. .¹⁾, hvilket kommer op i Klumpeviis. L. S. . .s²⁾) Hoppe bliver for sin lange troe Tieneste skudt ihjel og faaer Heltenes Död. — Skriv Du mig nu saa meget Nyt til, der kan interessere mig saa meget, som det, Du har faaet herfra. Lev vel, min Søn! Hils kierlig Din Morbroder, Moster³⁾) og alle Dine Cousiner fra os alle. Naar Du frygter Gud og skikker Dig vel, elskes Du stedse af mig.

G. . . .

Min kiære Søn.

I alle de Breve, jeg faaer fra Kiøbenhavn, bliver Du roest. Een siger: Du er en god Dreng; En anden: Du er flittig; den tredie: Du er en smuk Kadet; en anden: Din Mundering klæder Dig got og atter en anden: at det er behageligt, at have med saadanne Børn at bestille. — Jeg bør troe, at disse Lovtaler giøres af mine Venner for at fornøye Dine Forældre; thi med Ligegyldighed kan man ikke høre sine Børn roeses. Det er dog en Slags Betaling, man faaer for den Omsorg, man haver for dem. Imidlertid bör vi, som Forældre, ikke være saa forblindede, at vi skulde tage alle disse Berømmelser lige efter Bogstaven. Din Moder slaaer altid noget af og Du kiender mig saa nøy, at jeg ikke behøver at sige Dig, at jeg slaaer end meere af. — Imidlertid vil jeg dog for et Øyeblik lade, ligesom jeg troer Alt, hvad der siges til Din Roes, og at alt er lige saa vist og sandt, som at Du nu haver Kaarde paa Siden. Din Mundering, siger man, klæder Dig vel. Derfor bør Du takke Din Lieutenant, som bestilte den; Din Morbroder, som gjorde Udlæg; Dine Forældre, som betalte den; Skræderen og Sværdfægerne og Spindekonen og Væveren, og Fiermagerne og alle de Haandværksfolk, som arbeidede paa den, forinden Du kunde faae den, men fornemmelig Bonden, der lægger Faarene og de øvrige Kreaturer til, der have hver givet deres Deel til denne Mundering, som klæder Dig saa vel! — Men først og fremmest tilkomer Æren og Taksigelsen

1) Fra den Auktion over Hvededal, hvor C. U. v. Westen købte Hvededal efter sin Fader, den forrige Ejers Död, findes en Liste over Gaardmænd og Husmænd i Nørre Alslev By. Blandt disse er Husmand Ole Boesen (Lol. Falsters hist. Samf.s Aarvog III 1915 S. 116) det er den eneste paa hvem Ole B. passer.

2) Sømmesteds nævnes en Gaardmand Lars Stub.

3) Er sikkert = Din Morbrors Kone. (jfr. nedenfor S. 25: »De Breve, jeg skriver Dig til, bør Du stedse vise Din Morbroder og Moster«).

Gud, Din himelske Fader, som skabte alle disse Ting og gav Menneskene den Siele Evne, at de viide at benytte sig deraf. — Du haver altsaa Jntet at være stolt af. Det er Altsaamen andres, Du prunker med. Dersom Kapunen kom og begierede sine Fiær tilbage; kom Faaret og fordrede sin Uld; kom Oxen og krævede sit Skind og kom saaledes enhver og vilde have sit; saa gik Kiolen og Fierene og Støvlerne og Strømperne [*floyten*] fløyten og den gode Herr Kadet, hvis Mundering klæder ham saa got, stoed der nøgen, saa nøgen som [*hans*] da hans Moder fødte ham. Og hvorfor meener Du, at Bonden foerer sine Kreature for at klæde Dig og hvorfor troer Du, at Biergfolkene nedgrave sig i Jordens Skiöd for at skaffe Dig en Kaarde? Derfor, at Du skal forsvare dem og ikke for at giöre Dig til af en Mundering, Du ikke kunde have, naar de ikke arbeidede for Dig. — Viid, min Søn! Du er Bonden og Haandværksmandens Tiener; thi den, der føder og klæder os, dens Tienere ere vi, og, giver han os et Fortrin for sig, skeer det kun, paa det at han selv i Roelighed og Stilhed kan fortsætte sit Arbeide. —

Du er en smuk Kadet, siger man. Det er vist, at der ikke er noget at udsætte paa Din Skabning. Endog Børne Kopperne lydede Dig ikke, men du gik dem vel igiennem, uden at bære mindste Mærke efter dem. Men paa det at Du ikke skal hovmode Dig af Din Skabning, ligesom den ikke var en Gave af Gud, saa gav han Dig en Syster¹⁾, hvis Ansigt viiser, hvad der kunde have blevet af Dit. Du var efter vore Tanker just udsadt for denne Skiæbne, og omendskiönt Din Moder i sit Svangerskab talte ikke noget til mig derom, jeg ikke heller til hende, saa vare vi dog begge i Frygt, at Du skulde fødes med Lyde og da Du nu var født og var lydeslös, var det først, at vi gave hverandre vores Frygt tilkiende¹⁾. — Lever jeg og taler med Dig, skal jeg fortælle Dig det, i Fald jeg ikke allerede haver fortaalt Dig det og da vil Du saa meget meere faae Aarsag til at takke Gud, at Du er velskabt. Men vær ikke stolt af denne Gave, men tænk paa at det er [*en*] Gave, ikke [*nogen*] Fortieneste, og, dersom Du kōmer i Krigen; mister Du der et Øye, en Stump af Hagen; Tænderne stødes ind, Ansigtet faaer nogle Skrammer; Munden vries om til den eene Side. — Faaer Du dette i Krigen, hvor Du slog for Kongen og Fædrelandet, saa bliver Du meere smuk, end

---

¹⁾ Marie Elisabeth [A9] (1791—93). Ida Lassen f. Ørbech, hvis »Smaatræk af Professor Glahns og Families Liv« er trykt i Uddrag (Sl.bl. I, S. 116—118) skriver om hende: »Bedsteforældrene sørgede meget over at Vorherre tog hende, og det var næsten Synd af dem; thi hun manglede Gane og havde dobbelt Hareskaar; en Guldgane skulde hun have haft, og Hønseskød skulde der syes ind i hendes Læbe, saa hun slap for meget, det lille ellers meget smukke Barn.« H. C. G. skrev et ganske aparte »Digt« over hendes Modtagelse i Himlen; det vil blive trykt blandt hans andre Forsøg i bunden Stil.

Du nu er med Dit glatte Ansigt og bliver Du en gamel, ærlig og retskaffen Mand, saa vil Rynkerne i [*Dit alvorlige Ansigt*] Din alvorlige Pande gjøre Dig behagelig og yndig endog for de yndigste Piger. Men Din Sundhed og Dit gode Udseende kan Du og miste enten ved Liderlighed eller ved utidig Tvekamp. Lever jeg, skal jeg herom tilskrive Dig udførl. Din Alder vogter Dig endnu for disse Feyl. —

Du er flittig. — Kan vel være. Du er en god Dreng. Got. Det er behageligt, at have med saadane Børn at bestille. Herligt. — Men alt dette troer jeg ikke saa ligefrem, förend jeg seer Virkningen deraf. Da først vil jeg begynde at troe det, naar jeg seer Dig til Nyeaar virkelig Kadet. Derefter kan jeg gjøre Regningen, om Du vil blive en Dosmer eller brav Karl, om jeg kan vente [*Dig*] en evig Lieutenant eller en General af Dig.

De Breve, jeg skriver Dig til, bør Du stedse viise Din Morbroder og Moster. De ere nu i Dine Forældres Sted og kan kræve af Dig den Pligt, at Du Jntet dølger for dem. Jeg skriver Dig ikke heller andet til, end hvad de maa see, læse, vide. Deraf kan Du ogsaa have den Nytte, at hvad jeg i mine Breve ikkun kan [*pege til*] peege til, vil de udförligere undervise .....

[her mangler det Blad (de Blade?) der svarer til den förnævnte Lakune i Læget; Resten indföjes kronologisk mellem Brevene].

Min kiære Adam!)

Jeg blev ved Dit sidste Brev fristet meget til at blive stoer agtig, da jeg deraf saae, at jeg havde det, jeg mindst ventede, en Søn, der saa kort efter at han var kommen ud af Skoelen, havde bragt det saa vidt, at han allerede satte Penge ud paa Rente. Saavidt, sagde jeg ved mig selv, har jeg dog aldrig kunde[t] bragt det, sköndt jeg aldrig haver været nogen Ødeland og i det samme saae jeg Dig Professor i Oekonomien; thi den, der allerede kan spare saameget i sine første Studenter Aar, at han kan laane 20rd ud, han maa ved alvorlig Anvendelse af sit naturlige Pund inden nogle Aar kunde bringe det saa vidt, at han kan holde offentlige Forelæsninger over Huusholdningskunstens for skiællige Deelee og fornemmelig over den Kunst at knibe Skillingerne for i Tide at faae dem udsadt til at yngle Dalerne. —

1) Adam, den ældste Søn, blev Student 1793 fra Nykøbing. Brevet er vel skrevet Efteraar 1794 eller Foraaret 1795. Se Noten S. 26 »Hjortsvang«. Medens »Læget« hører til Apoteker H. E. Glahns Samling, ejes Brevene til Adam af Arkitekt H. C. Glahn.

Men Spøg tilsidesadt. — Jeg veed vist ikke, hvad jeg vilde giort, om jeg havde været i Dit Sted. Dersom Hjortsvang¹⁾ var hengiven til nogen Slags Ødselhed da troer jeg, Du burde ikke have laant ham en Skilling; mindre om han var liderlig; thi dette var ikke andet, end at betage Dig selv det Nödveddige, at sætte Dig selv i Forlegenhed og at blive fristet til at foretage Dig et eller andet, hvorved Du kunde miste Forældres Tillid, Dine Velynderes Kiærlighed og Dine jevnliges Agt. — Men dersom han derimod anvendte Tid og Penge got og blot af Mangel paa nødvendig Understøttelse leed Nød, da haver Du handlet efter Christi Bud, Alt hvad som helst I vil, at Mennesker skal gjøre mod Eder, det Giører ogsaa imod dem, og i saa Fald haver jeg ikke noget at bebreide Dig. En Ting önskede jeg aleene at viide, om Du haver laant ham disse Penge blot af en naturlig Ömhed eller fordi Du ikke kunde giöre længere Modstand mod hans Overhæng, eller fordi vor store Læremestere havde befaleet det og Du derved kunde opfylde paa nogen Maade en af Din Skaberes og Velgiöreres Befalinger. Det er vore Hensigter og Maaden paa hvilken en Gierning skeer, der giör den god eller ond for den guddömelige Domstoel. — Anstil en Smule Pröve, dit Udlaan vedkommende! —

Dit Brev til Hr. Sörensens²⁾ er, nu da jeg skriver dette, ikke bortsendt. Dog har jeg næsten besluttet at lade det gaae bort med mit eget Bud. Jeg komer derved maaskee til at faae Leilighed til at tale med Manden og kan altsaa giöre hans Sön en Tieneste, i Fald Faderen aabenhjertig siger mig, hvad han haver givet sin Sön, da jeg deraf kan skiönne, om Skylden er paa Faderens eller Sönnens Side. — Jeg er bange for at han haver brugt den giængse Maade, at betale for hans Kammer og Kost uden at lade Pengene gaae igiennem hans egne Hænder eller at han haver foreskrevet ham saa meget til dette, saa meget til hiint. Du veed, jeg har brugt den Maade baade med Dig og Marcus at jeg haver sendt Eder, hvad jeg vilde og kunde give Eder; at jeg snart har sendt en Sum, snart en lille Klat, ligesom Omstændighederne har tilladt det og at I aldrig ved Paahængen har faaet eller kunde ventet Eder en Skilling, at jeg troeligen har holdet mit Löfte og aldrig brudt det, uden maaskee i Hensigt til Dig, som haver faaet meere end jeg havde tiltænkt Dig, hvilket Du bör takke Gud, der i Aar haver givet meere end sædvanl. Indkomster. Hvorledes I ville bruge Pengene, derom har jeg været ubekymret. Jeg skulde ikke et Öyeblik have

1) Sören Hjortsvang (1774—1825) Stud. fra Nykøbing 1794 (altsaa Adams Skolekammerat). Senere Sognepræst. (Navnet Hjortsvang har han taget efter sin Fødeby).

2) Jens Sörensens (1739—1803) fra 1787 Sognepr. til Stadager paa Falster. Fader til ovennævnte Hjortsvang.

blevet uroelig, om Du efter en Maanedes Tids Ophold i Kiøbenhavn, var kommen i Slutteriet. Erfaring havde giort Dig klog, naar Du havde seet, at Dine Forældre ingen havde sendt Dig. Nu derimod vilde det giøre mig Ont, men, med Guds Hielp, har jeg ikke heller Aarsag til Frygt, allerhelst da Du allerede haver Penge paa Rente. —

Men hvorledes skal Sørensen forholde sig? Det skal være mig kiært, i Fald han bekvemmer sig dertil. Udlader han sig for mig, skal jeg endog giøre Forestillinger til Din Fordeel. Men var j[eg] Sørensen. Jeg betalte ikke 1 Skilling. Sagen maa nu hænge sammen som den vil. — Dette at ung[e] Mennesker blive betroede, at De stole paa, der er nok dem, som laane dem, er en af Kilderne til unge Menneskers Udsvævelser og til den Studenter Gield, der hviler tungt paa dem og giør dem ofte til uskikkede og ulykkel. Embedsmænd. —

Dersom Hiortsvang selv skal betale Pengene, vil det see langvarigt ud. — Du vil da vel ogsaa erfare Sandheden af Ordsproget: Man laaner sin Ven, men kræver sin Fiende. Allerede delte, at Du haver tilskrevet hans Fader, vil maaskee giøre ham vreed. Men ligemeget. Forseelsen paa Din Side er at Du ikke strax meldede det, saasnart Betalingen udeblev. Imidlertid seer Hr. S. . . , at jeg har en Søn, der kan sætte Penge paa Rente og han en, som forstaar at laane.

Du maa ikke troe, at jeg er det ringeste vred paa Dig for den Sags Skyld. — Erfaring, den beste Læremester, giør klog og af Skade bliver man klog, sielden riig. Det sidste önsker jeg Dig ikke, men vel det förste, og altsaa kan jeg ikke være vred. Jeg har meget meere gottet mig over min Søn, der saa til. begynder at blive Renteneerer. — Din Moder, som i Begyndelsen var lidt grættet over at Du paa saadan Maade blev af med Dine Penge, loe tilsidst med, da jeg forestillede hende, at hun var lykkel. at være Moder til en Rentemester, og at det var dog meget bedre, at have en Søn, som andre ikke torde se stivt ind i Øynene men maatte skule og gaae af Veyen for, end en Søn, der ved Liderlighed eller slet Huusholdning havde styrtet sig i Fordærvelse. — Lev vel, min kiære gode og elskværdige Herr Renteneerer og vær for Fremtiden forsigtig i at laane og udlaane. — Stof i den Meening, Du brugte det i Dit Brev, er ikke Dansk. — Det heeder Emne. Hils Marcus og beed ham skynde sig, at han kan vinde brav Anciennitet. Det gaaer ham, som Graverkonen, der, da man spurgte, hvorledes hun levede, svarede: Jeg takker Gud. De dør ret got i denne Tid. — Lev vel — Glahn.

Giertrud og Tønne skrev for 5 til 6 Uger siden til Jomfrue Drastrup og Jacob. Jeg loed det gaae med Posten. Vi har ikke hørt noget til det siden. Din Moder længes efter Pakken, som Du adresserer til

roelig for Din Opførsel. Jeg har endog slaet til Væds med Din Moder, at Du var oppe i Morges og paaklædt, førend Jomfru Liise¹⁾ og jeg tilbød, at der skulde strax spendes for Vognen, at hun selv kunde see, hvor smukt Dit Haar var redt, hvor rene Dine Hænder vare, hvor pænt Dine Klæder sidder paa Dig og hvad Nytte Du allereede havde gjort i Huset i Fællesskab med Din Svigerinde²⁾. Viis nu at Du er baade en rask og rar Pige og at Din Moder og ældre Søster kan have Ære af Dig. Du har vist ikke glemt i Morges at takke Gud for den roelige Søvn, og at bede ham, han vilde i Dag og hver Dag holde sin Haand over Dig og give Dig Naade til at blive en ret dydig lille Pige. Faers Kæledægge maa ogsaa være Faers beste Datter, og jo meere god Du er, desto meere holder Gud, alle gode Mennesker og Dine Forældre af Dig. Lad nu Barnet være i Riserup og tænk paa, Du nu snart kan blive en voxen Datter. See nu vel efter alle Ting, paa det at Du kan lære Dine Søstre noget, som de maaske ikke veed; thi hvor man kommer skal man see at lære noget. Gaac ikke udenfor Døren uden Tilladelse, og ingen andensteds end der, hvor Du har Lov til, saa at Madame Blicher kan viide at finde Dig, naar hun lader Dig kalde. — Din Broder Tønne gjorde atter Havarie i Aftes, det er, han tabte atter noget paa Veyen; thi han sov alt iblandt.

Dersom Madame Riegels er der endnu, naar dette Brev kommer, vil Du da hilse hende ærbødigst og sige, at hendes Kommission til Moder blev forrettet rigtig, og at hun takker ærbødigst. Alle vore Venner hilses ærbødigst fra os alle, men Du hilses fornemmelig fra Dine Forældre og Sødskende.

Glahn.

Riserup Præstegaard d. 28de Februar 1797.

E. Skr. Du beder Herr. Blicher beviise Dig den Godhed og laane Dig et Stykke Papiir, for, om Du haver Tid og ikke haver alt for travlt at skrive os til, hvordan Du lever og hvem der var først oppe og paaklædt.

[Udskrift:]

Til
Jomfru Gjertrud Rask Glahn
i
Gunslöv Præstegaard.

1) Elisabeth Kirstine Margrethe Blicher (f. 1787) (se S. 13 Fodn.⁸⁾ Grundtvig kaldte sin Kone Lise (se f. Eks. N. F. S. Gr: Englandsbreve til hans Hustru Kbh. 1920. S. 1, 2 og passim).

2) Sagtens en Allusion til Tønnes »Kæresteri«.

Kiendes herved og vitterliggiör, at da min Sön, Hans Egede Glahn¹⁾, 14 Aar gammel i denne Tid, haver fattet det prisel. Forsæt at forlade sin Faders Huus for at lære den meget ærede og for dem, der have lært noget retskaffent, meget indbringende Apotekervidenskab og derfor paa en sömel. og anstændig Maade begiæret sin ærlige Afskeed fra sit *Vice Inspectorat*²⁾ her paa Præstegaarden, saa haver jeg ikke haft noget imod og altsaa ikke kundet nægtet ham hans saa billige Begierings Opfyldelse, men herved med al faderlig Gunst og Bevaagenhed giver ham sin forlangte Afskeed med Titel og Rang af virkel. *Inspecteur* paa Præstegaarden Riserup med det Skudsmaal, at han fra Under Ladefoged *a la Svite* haver troeligen tient sig op til en *vice Inspecteurs* Værdighed og i samme hans Embede viist sig i alle Deele paapassende og agtpaa-givende, saa at han haver haft nöye Tilsyn med Korn, Lade, Loft, Heste og Sviin, Mark, Fæ og deslige her i min Præstegaard, saa at jeg med ham haver været aldeles vel tilfreds og fornöyet, hvorfor denne min forrige *Vice Inspecteur*, der, som sagt, afskeediges efter egen Begiering i al Naade og til Beviis derpaa med Titel og Værdighed af *Inspecteur*, tilönskes al Lykke og Velsignelse i sin nye Tieneste, som Apotekerdreng, med den Forvisning, at han vil viise en alvorl., fra første Dagen af begyndt og siden vedholdende Flittighed samt Ærlighed og Troeskab, paa det at han kan blive en duel. Apotekerdreng först, siden ligesaa duel. Svend, derefter en agtet og sögt Provisor og tilsidst en oplyst, retskaffen, redelig og agtet Apoteker paa det Sted, hvor Guds Forsyn, om en Snees Aar vil sætte ham. Dette er hans Faders inderlige Önske.

Givet paa min Præstegaard Riserup i Falster Onsdagen för Pindsedag i Aaret 1797.

Glahn.

---

¹⁾ Hans Egede Gl. f. 1783 (Sl.bg. S. 75 f.) kom 1797 i Apotekerlære og var 6 Aar efter udlært. Alle Brevene til Apoteker Hans Egede Gl. findes i Original hos hans Sønneatter Birgitte Glahn (Sorø).

²⁾ Ida Lassen f. Ørbech skriver i sine: »Smaatræk af H. C. Glahn og Families Liv« (i alt væsentlig tr. i Sl. Bl. I S. 116 ff) . . . »da de [Sønnerne] var hjemme som Drengene havde hver af dem sine Ting at passe, at det blev udført ordentligt og i rette Tid og blev da af Faderen tituleret Forvaltere o. dl.«

LÆRE CONTRAKT*)

Nr. 6. C. 7. Een Rigsdaler.
1798.

Vi Underskrevne, Johan Peter Pflugmacher, kongelig privilegered Apotheker i Kiøbenhavn og Henrich Christopher Glahn, Professor og Sognepræst for Nørre Vedbye og Nørre Alslev paa Falster, som Fader til Hans Egede Glahn, der har Lyst til Apotekerkonsten, haver med hinanden om denne hans Søn oprettet efterstaaende Lære Contrakt:

§ 1. Jeg Johan P. Pflugmacher, antager fornævnte Hans Egede Glahn i Lære paa følgende Vilkaar:

- a) Ligesom han i alt skal vise et anstændigt og cristeligt Forhold, saa skal han og, ey allene, naar det ham tillades, søge Gudstieneste og ey gaae andresteds hen, men endog nøye afholde sig fra alle slette og forføriske Selskaber.
- b) Saavel i Paaklædning, som i øvrigt, skal han stedse vise tilbørlig Reenlighed og Velanstændighed, isærdeleshed skal han i alt, hvad ham enten af mig selv eller anden paa mine Vegne vorder paalagt at forrette, vise sig saa flittig og paapasselig, tro og redelig, som det en retskaffen og ærekiær Læredreng vel egner og anstaaer.
- c) Hverken maae han uden min Villie eller Vidende udgive nogen giftige Vahre heller ikke enten selv afskrive, eller ved andre lade afskrive Apothekets Recepter og Compositioner til Afbetiening for Uvedkommende Fremmede, ikke bortborge noget, og naar det sidste tillades, da saadant uopholdelig antegne.
- d) For at undgaae al Mistanke om Utroskab, maae han hverken i sin Forvaring have eller hos sig bære Penge, men de for sælgende Vahre af ham imodtagne Penge maae han strax nedlægge i Apothekets dertil indrettede Kasse: saa og hverken Penge eller Vahre enten til Fremmede bortgive eller til eget Brug anvende.
- e) Naar han af mig udsendes i nogen Forretning, da bør han deri vise behørig Nøyagtighed og Flid, samt strax, naar Forretningen er fuldragt, forføye sig hiem igien og aldrig maae han uden min Tilladelse gaae ud enten i egen eller andres Forretninger.
- f) Mod enhver, som enten Dag eller Nat søger til Apotheket, for deraf at betienne sig skal han vise sig høflig og ufortrøden og samme med mueligste Hurtighed affærdige, ligeledes skal han i Henseende til Vægt og Maal i alt nøye rette sig efter Taxten, saa at han af ingen Deel enten giver for meget eller for lidet for Penge.

---

*) Da nærværende Lærekontrakt ikke er aftrykt i Slægtsbladet, da den er ganske kuriøs, og da den paa enkelte Punkter viser Slægtskab med H. C. G.'s Syn paa Opdragelse og Udtryksmaade, indføjes den her. Den er trykt i E. Dam: Sorø Apotek gennem 300 Aar (1606—1906) Sorø 1906 udg. af daværende Apoteker H. U. V. Clausen.

- g) Overalt skal han ey allene selv, saavidt det staaer til ham, fremme mit Gavn og afværge min Skade, men endog for mig redelig aabenbare, naar han maatte erfare, at noget enten af fremmede eller andre hans Medtienere til min Skade sigtende, blev foretaget.
- h) Hans Læreaar begynde fra St. Hans Dag dette Aar], og vedvarer 7 Aar intil St. Hans Dag Ao. 1804, i hvilken Tid han forsyner sig selv med Klæder af alle Slags, samt ved Frigivelsen ligeledes med Svende Udstyr.

- § 2. Imod at Hans Egede Glahn opfylder foranførte Vilkaar, forsikkrer jeg i hans Læreaar baade anstændig at underholde og anbringe ham, saa og give ham den fornødne Underviisning i alt hvad til Apotheker Konsten henhører, saa at han efter fornævnte 7 Aars Forløb for en duelig Apotheker Svend skal kunne passere, hvorom jeg ham da i Henhold til hans anvendte Flid og Forhold min Attest skal meddele.
- § 3. Da jeg, der har bemeldte Læredreng hos mig og følgelig bedst kan see, hvad Klædesorter han Tid efter anden maatte behøve, med Hr. Professor Glahn, hans Fader har aftalt at besørge det fornødne til Anstændighed paa det sparsommeligste, samt tilstille Professor Glahn Regning derover, saa lover jeg herved dette at efterkomme.
- § 4. Jeg Professor H. C. Glahn forsikkrer derimod, at den tilstillede Regning stedse rigtig skal vorde betalt, og til Bekræftelse paa, at denne Contract af os paa begge Sider urokkelig skal holdes, have vi den selv egenhændig underskrevet og forseglet, saa og under vore Hænder meddeelt Discipelen Hans Egede Glahn en Afskrift af de heri indeholdende Vilkaar, under hvilke han er antaget. Hvorefter Originalen forbliver i min, Pflugmachers, Bevaring, og en ordlydende Afskrift under min Pflugmachers, Haand og Segl er mig Glahn meddeelt. —

Christianshaun d. 30de Junj. Ao. 1797.

Ovenstaaende Lære Contract indgaaer jeg, som Hans Egede Glahns Fader i alle Deele. Men da hans Læreaar i Følge ovenstaaende begynde fra Sankt Hans Dag 1797 og skal vare til Sankt Hans Dag 1804, saa haver jeg den Tillid til Herr Pflugmacher, at naar min Søn Hans Egede Glahn viiser sig i alle Deele troe, hørig og lydlig, flittig og paapasselig og gjør sig saadan Flid, at Herr Pflugmacher kan have sand Ære af ham, som sin udlærte [Svend] og han haver lært det, som en god, duelig og retskaffen Apothekersvend bør i sine Læreaar lære, at ham da bliver skiænket eet Aar, saa han bliver Svend 1803. Paa disse Vilkaar allene ønsker og haaber jeg det, men paa ingen andre; thi jeg vil hellere, at min Søn er en god Dreng, end en slet Karl. —

Riserup Præstegaard d. 4de Nov. 1798.

J. P. PFLUGMACHER ¹⁾
(Segl).

GLAHN
(Seglet udklippet).

¹⁾ Johan Peter Pflugmacher (1756—1833) drev fra 1795 Christianshavns Apotek.

Min kiære Søn!

Da Dit Brev kom, sad vi alle tillige med dem fra Elysium¹⁾ og Krog²⁾ i Dit Lysthuus og talte om Dig, Din Reise, Din stærke Hovedskal, Din nye Forfatning, Din formodentl. Flid og Agtpaagivenhed, Din Hurtighed i at udrette, hvad Dig befales, Din Omhyggelighed for at lære at kiende Medikamenterne, Vægten og Prisen paa enhver Ting, Din Nysgierrighed for at see Dig om i Apoteket; Din roesværdige Spörgen om enhver Ting; Din sønl. Kierlighed for Din Herre, hvis Beste, Du nu seer paa, ligesom det kunde være Din Faders. Om dette og sligt talte vi, da vi fik Dit Brev, der glædede mig usigel. ikke alleeneste fordi Reisen löb lykkl. og vel af, men ogsaa fordi Dit Brev var overmaade got stiiet og skrevet med Flid. Det er en god Forvarsel, at Du vil blive en flink og brav Dreng, og nu seer jeg ret Aarsagen, hvorfor Du aabnede Din Hierneskal, derfor, at alle Barnestræger kunde dunste ud og der kunde blive god Plads for at tage imod den større Deel Forstand, der nu vil udkræves. Du skrev slet Jntet om Dit Hoved og om Skrammen er ganske lægt. Dette var dog noget, Din Moder og jeg önskede os underrettede om, som en Sag, der ligger os paa Hiertet. — Kan Du nu see, at dersom jeg havde kiert mig noget efter Din Halspiine, den Dag Du reiste, saa havde Du nu haft det forestaaet, som er overvundet. Tönne er utrættl. som min *Vice-Forvalter*. Vær Du nu ogsaa utrættl. i Din Tieneste og viis Dig saaledes, at jeg kan have Ære af Dig, som for Dine 3 ældste Brödre og at Du kan faae et got Vidnesbyrd af Herr Pflugmacher af Herr Provisoren og Dine andre Foresatte. Tænk bestandig paa, at Du vil stræbe engang ogsaa at blive Provisor og siden Apoteker, men at dertil udfordres Flid fra første Öyeblik af og at denne Flid bestandig maa vedligeholdes i Foreening af en ubrödel. Troeskab. Naar Du frygter Gud, kan Du hverken være uflittig eller utroe. Du haver leveret Dine Penge til Herr Pflugmacher, men iblant de Penge, var der ogsaa de faa, Du havde samlet i Din Pung og som ikke vedkom dem, jeg gav Dig med ved Afreisen? Dersom Du ikke ogsaa haver leveret dem fra Dig, saa giör det strax, paa det at Du ikke skal blive — uforskyldt — anseet for utroe. — Et Forklæde kan Du anskaffe Dig efter Herr Pflugmachers Foranstaltning, men Din Hat kan oppudses [til], da Du faaer hielpe Dig med den til Du bliver konfirmeeret. Dog er dette noget, Du maa raadføre Dig med Herr Pflugmacher om og hans Befaling følger Du; thi han er nu Din Fader og al den faderl. Myndighed veed Du, er overdragen til ham. — Dine Brödre ere de, hvis Selskab og Anförsel Du betroer Dig til, naar

¹⁾ Elysium var Budtz'es Gaard (Sl.bg. S. 41).

²⁾ Krag?

Du faar Lov til at gaae ud. — Tænk bestandig paa, at Du er et ubemidlet Barn og at det altsaa er eene og aleene ved Flid, Troeskab og god Opførsel, Du kan blive en æret og agtet Mand. Giør Du Fremgang i Videnskaberne saaledes, at Du udmærker Dig. Viiser Du Dig altid, som det paapassende og sædel. unge Menneske, saa vil Du allereede, som Dreng, vinde Dine Foresattes Ynd[e]st og behøver ikke at frygte for, at det jo skal gaae Got. Efter Dit Hoved kan det ikke gaae; thi omendskiönt jeg haaber, at Barnestrægerne ere ved Skrammen, Du gav Dig, bortdampede, saa behöves dog meget at sættes i Lave paa det. — Din Moder erindrer Dig om, dagl. at holde Dit Hoved reent og i alle Deelee iagttage den strengeste Reenlighed. — Tænk paa, Du er nu kommen til Kiöbenhavn og nyder nu andet Vand end för, hvilket let kan foraarsage ubehagel. Fölger, dersom Du ikke ofte toer Dig og tager reent Linned paa i ordentl. Tid. — Hun tænker allereede paa nye Strömper til Dig. Peder¹⁾ glædede sig over, Du reiste bort; thi han fik Dine gl. Stövler. — Vær nu en brav Dreng og see til, at Du endog kan overgaae Dine ældre Brödre. Dine Södskende, men forneeml. Dine Forældre hilse Dig.

Til

Glahn.

Hans Egede Glahn.

*Min kiære Herr Apoteker **Hans!***

Uagtet at jeg i Forgaars skrev Dig til med Moster Hind²⁾ og Jomfrue Ingemann³⁾ kan jeg dog ikke andet end skrive Dig et Par Ord til. Vi blev i Gaabense⁴⁾ til Færgfolkene kom tilbage igien og glædede os over, at Begyndelsen til Din Reise var saa lykkel. — Gud give Dig nu bestandig Held og heldig vil Du blive, naar Du beder Gud om Kraft til at udöve Dyd, Flid og Paapassenhed. Er nu Alt uddunstet. som burde uddunste. Det var en lykkel. Aabning, Du gjorde i Dit Hoved. Din Moder spørger om Disken og Vægten staae endnu og Dine Søstre: Hvor mange Piller Du fik? Naar Du skriver, maa Du skrive omstændel. — Dit Brev var ellers meget vel baade stillet og skrevet. Jeg er bange for, at Du vil med Tiden overgaae alle Dine Brödre i at skriive Got og

1) [Peder] formodentlig hans jævnaldrende Peder Blicher f. 1784 (Se Noten S. 13).

2) Moster Hind?

3) Familien I. hørte til Glahns nærmeste Omgangskreds. Provst Søren I. (1735—99) var Præst i Torkildstrup, af 4 Døttre og 5 Sønner var Digteren B. S. I. den yngste.

4) Gaabense: Færgestedet til Vordingborg.

stræb Du kun i alle gode Ting at overgaae alle Dine Brødre. Jeg skal aldrig fortryde derpaa, at J alle blive brave Karle og Du den braveste af dem alle. Tænk paa, at Du ogsaa engang skal tage Examen og begynd strax at lægge Grundvold dertil. Din Broder Marcus begyndte medens han var et Barn at skrive det, han burde have færdig, som Officer og derfor er han nu snart færdig til at tage imod Feldttegnet. Men naar han gaaer og prunker med sin Sabel med Feldttegn i, saa tænker Du paa, hvorledes Du kan blive en god Svend, en herl. Provisor og tilsidst en ypperl. Apoteker og naar Du bliver det, er Du endnu bedre faren end Din Broder, Herr Kapitainen eller Majoren. — Men Flid — og Agtpaagivenhed — og Lærelyst — og Hurtighed og Troeskab — maa findes og saa vil Du velsigne den Dag, da Du først satte Din Fod inden for Herr Pflugmachers Døre. — Giør ikke alleene det, som befales, men meget meere og Alt, hvad Du kan overkomme. — Vær allevegne med — og læg vel Mærke til Alt. — Lidt efter lidt kommer Kundskaben og jo meere den stiger, desto behagel. bliver Dit Arbeide. Hvad Du ikke forstaaer, det spørg om og det er bedre at spørge 10 Gange end at tage Feil eengang. Fornemmel. maa Du ikke give Dine Brødre Rottekrudt, naar de kiøbe af Dig *Tartary emeticus*¹⁾. Kiender Du nu Vægten? og alle de brugel. Kragetæer? Eftersom Du lærer at præparere et eller andet Medikament, saa skriv mig det til og Maaden, paa hvilken det skeer, samt de Ting, det laves af. Deraf kan jeg skiøne, hvad jeg kan vente mig af Dig. Dog dette er endnu for til. at tænke paa. Men hvad Du tager Dig for, hvad Du lærer, hvad Fremgang Du giør, hvor let eller tungt det falder Dig; hvor tit Du haver fortient Jrettesættelser; hvor meget eller lidet man er fornøyet med Dig — dette og alt andet kan Du skrive. —

Du skriver altid Dit Brev færdigt til at leveres til Adam den Søndag, Du haver Frihed. Saa kan han skrive paa saame Ark. Du lægger altid Brevet saamen, som det bør være; thi det giør Du bedre end Adam, men aldrig paa Din kunstige Maade, at det ikke skal koste dobbelt Postpenge. — Lev vel, min Søn! Hils Dine Foresadte fra Din Fader

Glahn.

P. S. Min Vogn gaaer i Dag ned til Gaabense tillige med 4 løse Heste for at tage imod Fru Sporon²⁾, som Adam skriver, kommer i Dag. — Jeg selv skal til Hr Blicher, som communicerer. Du glemte at hilse Din gode Ven Peder Blicher. Du skriver ham vel til med Jomfrue Ingemann.

¹⁾ *Tartary emeticus stibiatus*: Brækvinsten?

²⁾ Fru Sporon. Se Noten S. 4.

d. 14de Kl. o Midnat.

Allarm i heele Huuset. — En *Expresser* banker og banker atter. Gulvet er toet i Sengkameret. Moer og Giertrud, Tönne og jeg ligge paa Skoelen. Det banker atter. Vi ere just faldne i Sövn. Det banker igien. Min Kone vil staae op. Atter banker det. Karlene maa dog . cengang høre det. Det banker Domedags Slags. Jörgen¹⁾ raaber: Hvem banker? Mig. Der lukkes op. Hunden tier. Man bliver höyrøstet. — Vi giör os adskill. Tanker; thi Skolevinduet staaer aabent og vi kan høre Lyden. Jeg staaer op. Hvad er paa Færde? — — — — Eders Freñede fra Khavn er hos Buds. — Vi ere nu alle oppe og enhver er færdig til at tage imod Tante. —

Poul²⁾ gaaer nu, vi drikke The, og raaber Maki! Adas!³⁾ Stok! Pidsk og Hat! og er en rar Dreng. Lad min Svoger endel. viide, at Søster Sporon og Alt er vel. Chaisen har jeg endnu ikke seet. Den komer först over i Dag. —

[Brevet er skrevet paa et Omslag, der bærer Udskriften:

Til

Herr Student Adam Vilhadt Glahn

betalt i

Kiöbenhavn

hos Herr Bager Arenholts
paa Alhfeldts Plads i Huggen

Til

Herr Apotekerdreng Hans!

Jeg længes meget efter at høre, hvorledes det gaaer Dig og om Du snart haver Din Kaagebog færdig. Den förste Deel er vel allerede færdig til Trykken. Skriv mig til, hvorledes Du forandrer *Antimonium crudum* til *Hepar Antimonii*⁴⁾; thi dette sidste bruger jeg meget af og

1) Jörgen sagtens en af Karlene.

2) Poul Egede Sporon (1795—1854) senere Højesteretsadv. Søn af ovennævnte (S. 4).

3) Vel Forsøg paa at sige: »Markus« og »Adam«.

4) *Antimonium crudum* — et tidligere meget anvendt Medicinalstof. *Hepar Antimonii* sikkert: »Svovllever« — et Opkastningsmiddel.

her er det temmel. kostbart. Herefter maa Du vente, at jeg examinerer Dig hver Gang, jeg skriver og giver Dig et Spørgsmaal at besvare; thi Du maa viide, at Du heeder Glahn og at alle Glahnerne skal være flinke Karle, hvilket ingen kan blive, uden den, som fra første Tiden af stræber at lære noget retskaffent. Naar Du skriver, saa skriv fuldstændig om alt, löst og fast: thi Alt, hvad der angaaer Dig, er betydeligt for mig, der elsker Eder alle saa höyt. Du kan begynde paa et Brev den Söndag, Du haver Frihed og skrive noget Alt imellem, da en af Dine Brödre vel imidlertid kōmer ud til Dig, som da kan tage det og skrive Arket fuldt, men kōmer de ikke, kan det giemes til Du kōmer til dem og Löverdagen derpaa afsendes. Er Herr Pflugmacher fornöyet med Dig og hvorledes hover Provisoren Dig? Hvad er Din fornemste Forretning og bliver Du betroet at sælge noget ud og kōme i *laboratorio*? Hvilket synes Du best om, enten at lære noget, hvorved Du kan gavne, eller at gaae hiemme? Dine Söstre længes efter Dig meere, end efter nogen anden af Deres Brödre. Tönne har faaet en smuk Skīmel og er hierteglad. Lev vel, min Sön og skik Dig vel, saa vil Du elskes af alle gode fornemmel. af Din Fader —

Glahn.

[skrevet paa et Omslag, af hvis Adresse der kun er tilbage

Herr

betalt }
}

Min Herr Apotheker Hans!

At det gaaer Dig vel, derom ere vi underrettede ved Brev fra Din Broder Adam, der fortæller, at Du allereede er beetroet til at udveie Pomade. — Dette er vist meere end jeg torde formode og giver tilkiende, at Du allereede har lært at forstaae Dig paa Vægten. Lidt efter lidt vil Du kōme videre, og naar Du er agtpaagivende og lærvillig, vil Du see, at Alt falder let og inden Du selv veed det, bliver Du en duel. Karl. — Med Lieutenant Blicher¹⁾, siden med Jomfrue Ingemann derpaa

---

¹⁾ Lieutenant Blicher. Maaske en Fætter til Præstebørnene: den senere Oberstltl. i Artilleriet Gustav Bl. (1778—1849).

med Din Oncle¹⁾ kan Du skrive. Lev vel! Min Søn. Lad mig see, at jeg faaer Ære af Dig. Dette give den god og kierl. Gud Lykke til, og det vil han, naar Du frygter ham.

Glahn.

d. 21de Jun. 1797

[Udskrift:

Til

Apoteker Hans.

Min Kiære og Gode Søn Hans.²⁾

At det glædede dine Forældre og Sødskende at du lykkelig og vel var komet til det forønskede Maal, tvivler du vel ikke paa, nu er vor inderlige ønske at du bestandig maae blive lykkelig og at dine foresatte maatte blive fornøyet med dig, og det vil du ogsaa blive naar Du i alle dele beflitter dig paa at være flidig agt paa Given og troe i alle deele ieg kan hilse Dig saa flidig fra din Tante og Cosiner de siste ønsker at have dig her i mellem Dem, hvorledes er det med dit hoveet er det nu ganske lægt ieg formoder det siden du ikke melder noget der om, naa du faar leilighed skriv os da til med Hr Formand³⁾ som dette følger med, og fortæl os hvorledes det gaar dig, om Hr Flugmagger er fornøyet med dig om du Godt kan begribe hvad de siger dig eller mon behøver at [faa?] over hovedet mere, hvorledes Synes du om dine brødrers Sælskab stræb nu mit kiære barn med forenede Kræfter at være flidig og agt paa Given følg Dine Brødrers Exempel i alt hvad godt er men finder Du noget hos dem som ikke duer saa skye det thi de ere ogsaa skrøbelige mennisker men en ver som ønsker at blive dydig han maae skye alt undt Sælskab, thi man er let forført inden man selv merker det naar man ikke bestandig holder et voget øye over sig selv, og tænk bestandig paa Dine Forældres formaning saa vil du naar Du tager dette i agt vist blive lykkelig, lev nu vel min Gode og Kiære Søn og vær Kiærlig hilset fra Tante Cousinerne Sødskende men i sær fra dine Forældre som til ønsker dig alt Godt.

G. K. Glahn.

Min kiære Hans!

Gud skee Lov, at hvad jeg hidtil haver hørt fra Dig er ikke andet end Got. Jeg venter ikke heller andet, thi Du vil stræbe at ligne og maaskee at overgaae Dine 2de Khavnske Brødre i Flid og Skikkelighed

¹⁾ [Oncle] antagelig Egede se nedenfor Brev af 17.—1.—1798.

²⁾ Vedlagt Faderens Brev af 21.—6.—97.

³⁾ Sikkert Sognepræsten i Vaalse Formann (c. 1747—1817).

og Duelighed og naar saa den eene sidder i et lille Landsbye Kald og den anden gaaer og prunker med sin indsvundne Mave, saa er Du en Mand af mange Læs, der kan see de andre over Hovedet, i Fald mine Börn, som jeg ikke haaber, kan blive stolte. Stræb efter at lære noget; thi saa bliver Du agtet og æret og bliver Dig og andre gavnl. og glæder Dine Forældre. Tønne savner Dig ikke; thi han haver Selskab nok i sine Cousins. Han har ikke bestilt stort, siden Du reiste, thi *Nörbek*¹⁾ ligger i denne Tid og bliver neppe færdig förend om en 14 Dage. Jeg havde i Sinde at skrive Dig et langt Brev til, men Peer, her tiende, kom̄er og kan ikke opholde sig et Øyeblik og med ham faaer jeg dette. Lev vel min Sön og vær altid en fortrefel. Dreng, saa længe Du skal være Dreng og bliv siden en dygtig Svend og en brav Mand.

d. 25de Juni 1797.

Glahn.

[Udskrift   Til
   Hans Apoteker
   paa
   Christianshavn.

*Min Gode Sön Hans.*²⁾

Gudskelov midt Haab har hidintil ikke slaaet mig feil det lader som min Hans bliver brav, og Adam skrev os til at Proviseren var fornøyet med dig. dette er io herligt Du vil ikke være mindre paa det en dine brødre nu faar du snart Din Broder Poul³⁾ at see han tager fra Randers enten sist i denne maaned eller først i den anden det kan Regtig blive over Maade behageligt for ier 4 brødre, Tønne længtes meget i förstningen hans Cousins var reist da han savnede det gode selskab; men nu i Høsten har han saa tidt kiørt i Marken og telige har han faaet sig ret en net lille Graae Hest som fornöyer ham meget, den har kost 2^r saa nu er han oven paa, dog sorg og glæde vandre til haabe i dag tog Rotterne en due unge fra ham saa han er inu ikke Rigere en han var før, han begynder nu at kunde spille et par Stykker paa Fiolen har meget lyst øver sig af sig selv naar Danielsen⁴⁾ er borte; det værste han forsømer ham saa tidt; dine Noder skal følge her med, det fornøyer Dine Forældre at Du har lyst til at Consertere det Du har lært, vær saadan med alle Ting spar ingen Fliid at Dine Foresatte kan være fornøyet med Dig, og der

1) Nörbek?; sagtens T's Lærer.

2) Vistnok Oct.—Nov. 97.

3) 1794—97 gik Poul Egede Glahn [A 4] i Randers lærde Skole.

4) Danielsen?

ved gavner Du dig selv. Dette brev følger med Jomfrue Budtz¹⁾ J. Blickkert og Brøndal²⁾ Reiser nog ogsaa denne Post. De har brav længe for nøyet Dem her ovre Hr Blickkert er bleven Provst i denne Tiid; faar vi godt Veir i Morgen faar vi vor Korn ind paa Erterne nær; vi har hellers kuns avlet lidet i aar Erterne duer næsten inded, her er kuns faa Stæder at de io har taget Skade; saa viidt som ieg kan mærke har Poulina nok skrevet dig alt det nyt her var, en ting har hun glemt at Møller tingel [?] døde for en 8 Uger siden og saa vidt som vi kente til ham har Konen Aarsag at takke Gud Berte [?] har været her i somer og bliver nok for det første nogen tiid lev nu vel beste Hans bliv veed at glæd dine Forældre veed en god opførsel det ønsker ingen mere en Din Moder

G. K. Glahn.

Min kiære gode Hans!

Jeg haaber, at Du allerede haver talt med Herr Pflugmacher om Din forestaaende *Confirmation*. Hvis det ikke er skeet, saa maa det skee, da det kommer an paa, hvem Herr Pflugmacher vil, at Du skal lade Dig tegne hos, enten Sognepræsten eller Kapellanen. Den, der giør sig meest Umage med *Confirmations*-Börnene er mig den kiereste. — Hvorledes er elle[rs] Din Principal fornøyet med Dig? Kommer Du noget paa *laboratorio* og giør Du med Flid Alt, hvad Dig befales. Tænk paa, at Adam har hidtil viist sig, som en brav Karl, Paul som en brav Karl, Marcus, som en brav Karl, Alle saamen ere de brave Karle og det ere de blevne ved Flid, hver i sit Fag. Du vil ogsaa blive en brav Karl, ligesaa vel, som de, og det kan Du blive, naar Du viiser Troeskab, Paapasselighed, Agtpaagivenhed og Flid. — Enhver Ting maa være Dig lige vigtig og Du maa ikke ansee nogen Ting for ubetydel: — Skiödeslöshed maa Du vogte Dig for. Den er altid farl., men dobbelt paa et Apotek, hvor en liden Feiltagelse kan anrette store Ulykker. — Lad mig see, Du bliver en rar Dreng og at jeg ogsaa kan have Ære for Dig. — Du har vel hört, hvorledes det er gaaet den stakkels Hans Ingemann³⁾. Han skal atter være jaget bort fra sin sidste Husbonde. Prousten fortaalte os det selv forleden og det ikke for nogen Udyds Skyld, men blot alleene for hans Uagtsomhed og Skiödeslöshed. — Min Hans Egede Glahn vil giøre sine Sager bedre, saa at han eengang kan tage imod sin gode Ven Peder Blicher⁴⁾ paa sit eget Apotek og naar saa denne Din gode Ven bliver Præst i Nærheden, kan han logere hos Dig,

1) Maaske Magdalene Barbara Budtz (se Not. S. 18).

2) Maaske staar der Brandahl og det er vel H. C. Glahns Kusine Helene Kathrine Weffling ~ P. Brandahl (se P. J. Schmidt: Slægten Glahn Kbh. 1885. S. 3).

3) Hans Ingemann (1780—1809) Søn af Provst I. se S. 35. Not.

4) Peder Blicher se S. 13. Not.

naar han komer til Kiöbstaden og Du igien tage ud og fornöye Dig engang om Aaret paa Landet, i Fald Dit Apotek tillader det. — Din Principal og Principalinde tilligemed Provisoren beder jeg ærbödigst at hilse og beed tillige, at De ikke vil skaane Dig for noget Arbeide, hvorved Du kan lære noget. Din Broder Paul siger, at Du venter snart at komme paa *laboratorio*. Giör Du det, saa er det Tegn til, at Du duer til noget og at man tör betroe Dig til noget; thi saavidt jeg veed, er det kun de ældste Dreng, som ansættes der. — For Guds Skyld vær troe, flittig og agtpaagivende. — Giör aldrig Dine Forældre Skam og viis ved en god Opførsel, at Du har faaet en god Opdragelse. Skulde nogen vilde forføre Dig, saa tænk paa disse Ord:

Min Sön! Naar Syndere lokke Dig, da kom ikke. Vogt Dig for Forseelser, saa bliver Du frie for Straf og Du vil selv have Gavn og Nytte deraf.

Glahn.

d. 21de Nov. 1797.

Min gode Sön Hans!

Vi har nu haf[t] den fornøyelse at imodtage Din broder Pouel han har Gud være lovet gaet skolen igennem med ære, saa vi har Aarsag at være fornøy[ede] med ham og som vi kan mærke saa haaber ieg ogsaa at Du vil ogsaa stræbe at glæde dine Forældre og der ved (gavne) gavner Du dig selv, Gud give Dig megen Lykke til Din forestaaende konfirmation vi længes meget at vide hvordan din faster^[?] er fornøyet med Dig, nu i dette øyeblik kom Peer Blickkert og Hans Jacob¹⁾ for at tage Avskeed med Paul. Fader læste det for ham som han havde skrevet Dig til Dig angaaende, Pouel kan nu fortælle Dig løst og fast hvad her er passeret der for vil ieg spare min umage med at skrive men alene til ønske Dig alt godt og at Du stedse maae tiltage i det gode det ønsker din oprigtige Moder

d. 21. November 1797.

G. K. Glahn.

*Alle
mine rare Söner!*

En Nyhed skal jeg fortælle Eder, som I vil maaskee glæde Eder ved. Ikke dette, at Ingemann havde lovet at tage Brev med til Eder og til den Ende skulde kommet her, Dagen för sin Afreyse og da

---

¹⁾ Hans Jacob Blicher se Noten S. 13.

han ikke kom, og vi saa paa hans Reise Dag sendte Brevene af til Torkildstrup, saa var han allerede töflet af med Spur¹⁾ til Havense²⁾ og derfra til Wordingborg og at derfor en heel stor Pakke Breve fra Eders Söster til Eder og fra mig til Eder, Drastrup, Nielsen, Jomfruerne³⁾ og fleere ligger nu og venter paa en god Leilighed. Ikke heller dette, at Eders Morbroder Egede kom i Mandags hertil; er skröbel. i sin beste Alder, har faaet en stor Arv, som hans Creditorer skal have, og venter hver Dag paa Udfaldet af den Sag han har anlagt imod sin Söster og fleere i Anledning af Thestrups Testamente, som i Steden for Taknæmmelighed for det meget han efterloed, ansees nu, som en gl. Nathue af de fleeste af hans Arvinger, der spillede nu paa Proces en Deel af deres Arv, kives indbyrdes og hade hinanden indtil Siælen. — Ikke det, at her var Auction paa Brænde og at jeg maatte ud med reene 50 Rdr. da det stiger aarligen; ikke det, at jeg er igien kommen mig efter et vel smerteligt, men dog heel kort Anstöd i mine Been; ikke det, at jeg har været meget slet i mine Øyne, men er nu bedre; ikke det, at jeg i Dag kiörte til Orehoved paa en Berettelse med den allerstörste Fornöyelse, efterdi baade Veiret var behagel: og mildt og Veyen var tillige fortreffel.; ikke det, at mine Folk kiörte mig en Arbeidsvogn i tu ved deres Uforsigtighed; ikke det, at her ere faa Fortienester og Kornet i meget lav Priis; ikke det, at Pauline paa et Bal fik en fremmet Frak og at hun dog fik opspurgt, hvor hendes egen var, saa hver fik igien sin; ikke det, at Marcus maa være en — om ikke slet — saa dog ikke nogen god Huusholder, — siden han i sin Forfatning giver meere ud, end hans Gage tillader; — ikke det, at Adam maa endnu være en slettere, siden det lader af hans sidste, at hans Indkomster ere uden — klækkel. — Dröyelse; ikke det, at det lader, som han er en Lykkens Kieledegge; siden han 7 Maaneder, förend han mister et Par af sine Conditioner m. m. faaer forud paa Regningen Bings Stipendium⁴⁾ og har Tid til at opsöge nye Næringsveye; ikke dette, at jeg önskede, at enhver af Eder vilde holde $\frac{1}{2}$ Times Forelæsning om det vigtigste, som et ungt Mske bör iagttage for at blive en god Huushold[e]re strax ved sin Indtrædelse enten i den academiske Verden eller i Officier Verdenen, det er, at han maatte blive en *antipod**) af Eders Morbroder. — Ikke

*) kaldes de Folk, som vende Födderne mod mine.

---

1) Niels Christian Spur (1776—1817) g. m. Bolette Franziska Ingemann (1783—1869) Datter af Provst I. (Se Noten S. 35).

2) Havnsø Næb. Nord for Gundslev.

3) Drastrup, Nielsen, Jomfruerne?

4) Antagelig et af Etatsraad Jens Bing (1681—1751) stiftet Legat.

det, at jeg ønskede at enhver af Eder vilde sende mig sin Forelæsning til Bedømelse; ikke det, at jeg Overmorgen skal til Torkildstrup i en Forretning; ikke det, at Degnen er færdig at giøre sin Søn til en Afgud; ikke det, at Stine paa nogle Nætter ikke har kundet faae nogen roel. Sövn, men har kastet sig frem og tilbage i Sengen; ikke dette, at der staaer en Tönde graa Erter i Nyekiöbing og venter paa Skibs Leilighed; ikke dette, at naar Adam havde skyndet sig noget meere, saa havde han ikke haft nödig at lade sig spiise af ved den skrifl. Examen med et Admissus, men denne Skiæbne var falden i Pauls Lod; ikke dette, at Staal*) i Stubbekiöbing peeb og gneed os jāmerl. Nytaaret ind; ikke dette, at jeg Nytaarsdag kastede Jord paa Danielsens Kone og at jeg skal igien troelove ham paa Löverdag; ikke dette, at den gl. Snedker hos Foss¹⁾ har nyel. haft Bryllup; ikke dette, at Paspaa stoed i sin Lænke og döde; ikke dette, at en Dreng hos Benjamin Væver skiöd en Kone fra Kippinge, som kom ind til Stubbekiöbing for at see til sin Daatter med Taaen**); ikke dette, at alle sove, Kl. slaaer 2 og Fiddlelle***)) giör fælt inde hos Din Moder, ikke dette, at vi have taget den mindste af Amnitsbölls Döttre²⁾ til os, og at Eders Moder er ret fornöyet over denne lille Pige og söger at giøre sit til, at hun kan blive lykkel; ikke dette, at Herodes og Pilatus, Consistorial Raad Humble og hans Svoger Høy³⁾ ere blevne gode Venner, hvilket var fornödent, naar de ikke begge skulde blive ulykkel; ikke dette, at jeg ønskede at tale med Eder alle tilhobe en halv Dags Tid; ikke dette, at jeg gad gjerne staaet i en Krog og seet, hvor geskæftig Hans er med at röre i Salvepotterne, naar han skal til at koge Salver; ikke dette, at vi i disse Dage skove af alle Kræfter; ikke dette; at jeg gjerne havde været tilstæde og seet Paul smidske i Skiægget, da han fik sit første Kvartal****); ikke dette, hvorledes han finder sig i de store Sælskaber, han föres ind i. — Alt dette er ikke noget, imod det Nyt, jeg har at fortælle Eder. Parturiunt montes*****), vil I nok sige. Men ikke saa hastig, kiære Börn. Store Tildragelser maa fortæles paa en anden Maade, end som Smaating; dog maa Skribenten vogte sig for at udpynte Fortællingen,

*) en Spillemand. **) som havde Ondt i Taaen. ***) en Hund. *****) af en Condition, maanedl 12 ^{rdl} *****) Bjergene lave sig til at giøre Barsel og se en liden Muus fremkom[m]jer.

1) Foss. Se Noten S. 14.

2) Maaske Skoleholderen i Vedby Christian Ditlev Ammitzbøl g. 1784 m. Maria Barbara Ladorf.

3) Kristian Reitzer Humble (1730—99) Sognepræst i Ønslev. Svogeren Høy er ikke fundet.

paa det at ikke en sand Begivenhed skal blive anseet for en Fabel. I maa altsaa vente, at siden Indledningen til Fortællingen er saa lang, at I maaskee siger med Kokken hos Peer Paars

Au! Au! mit eene Been! Den Indgang var for lang I maa altsaa, siger jeg vente, at den Nyhed, som skal blive fortaalt, er usædvanl. og ualmindelig, om ikke i Verden, thi der er Jutet Nyt under Soelen; sagde allerede Salomon i sin Tid og langt mindre nu, saa at om Fortællingen end ikke indeholder saadant Nyt, som er usædvanl. i Verden, saa indeholder den dog saadant, som aldrig før er hændet i mit Huus, ikke at I maa forestille Eder, at en Kalv med 2 Hoveder eller et Føl med sex Been, eller et Lam med flettet eller opbunden Nakke er født her, ikke heller at en Raabuk er kōmen steegt ind i Kiökkenet og lagt sig paa Fadet; ikke heller, at noget sligt er hændet mig, som der hændtes Præsten i Sieland, fra hvilken den steegte Gaas blev stiaalet imedens han førte sine Giester ind i Spisestuen og Moer Vertinde blev flau, da den Ret var töfflet af. Alt sligt er kun Smaating imod den Fortælling, I skal faae at höre. I tænke maaskee paa Kōmenskringlerne og Franskbrödene Eders Söstre have, efter Eders Opskrift, lært at bage. Nej Börn! Jeg forsikkrer Eder paa, at det Nyt jeg haver at fortælle Eder, vil være af en ganske [anden] Art, Natur eller Beskaffenhed, hvad I vil kalde det. — Men jeg troer, at jeg giör best i, ikke at skrive det; thi sandt at sige, veed jeg ikke, om I maa viide det og om I kan holde reen Mund. Dog det kan I, naar det paalægges Eder. — Dog det behöves ikke at udbasunes, ikke heller at være en Hemelighed. Men, hvad i Verden er [det] da, Faer! Vi tabe alle Taalmodigheden. Aa! Börn! Taalmodig[hed er] en Dyd, I maa vænne Eder til og uden hvilken I ald[rig kan bli]ve lykkel. Hvad! Naar I have sögt i 4, 5—6 Aar Embe[de] og [faaer dog Inte]t, vilde I da gaae af Eders eget Skind derover? [Det] va[r kun sto]rragtigt, og var I Embedet nærmere, hvis I gjorde det. Hvor er ikke Marcusses Taalmodighed sadt paa Pröve, der siden Martii er examineeret, har seet hver Dag til Kaarden, om ikke Feldt-tegnet af en Hændelse skulde være der, og har dog endnu ikke faaet det. Den taalmodigste er den lykkeligste, derfor kom ikke og fortæl mig, at Taalmodigheden forgaaer Eder. Nu skal dette være Eders Straf, at I ikke skal faae Nyheden denne Gang at viide og hvad Nytte havde I nu af eders Utaalmodighed. Værer kun en anden Gang lidt meere slidsindede, at ikke et værre Onde skal möde Eder. — Dog, jeg nænner ikke at lade Eder gaae til næste Postdag i Uvished om denne Nyhed, som Eder skal forkyndes, thi dette er dog noget for længe. Dog faaer I at give endnu nogen Tid og smukt skikkel. vende Bladet om og saa vil jeg paa den anden Side lade Eder viide, at i maa være betænkte paa og giöre Eder fuldkōmen beredte paa at [NB. her vendes

Denne gode Moder haver Du hidtil glædet og aldrig vil Du med slet Opførsel bedrøve enten hende eller mig, der i Samfund med hende har søgt at danne Dig til en redel. og agtværdig Mand i Fremtiden, der, midt i Modgang vil blive lykkel., naar Du bevarer en god Samvittighed baade for Gud og Menneskene. Dette Løfte vil Du nu fornye paa Søndag. Allereede i Din allerspædeste Barndom gjorde Dine Faddere dette Løfte til Gud paa Dine Vegne, da Du blev døbt. Men da vidste Du ikke engang deraf, langt mindre kunde Du skiønne paa, om det var Dig tienligt eller utienligt at holde det. — Nu er Du ældre, har samlet Forstand og faaet Underviisning. Du har lært at kiende Gud, som den, der vil Dig vel; Dine Pligter, som saadanne, der sigte til, ikke at giøre Gud, men Dig fuldkommen og lykkel; den Forbindelse, Du staaer i med Din Skabere, af hvis Haand Du har alt, hvad Du haver, uden at Du fortienet det mindste af ham; Den Forbindelse, Du staaer i med Dine Medmennesker, hvis sande Lykke er Din Lykke og derfor at Du og bør giøre imod dem det, Du selv vilde hændes og have; den vigtige Sag, at denne nærværende Tid er kun en Forberedelses Tid til et andet og varigere Liv. Du har, — ikke blot ved Underviisning af andre, men af egen Erfaring — lært, at Redelighed og Ærlighed og Agtpaagivenhed paa sine Pligter giør eene lykkel, da derimod Lasten og Udyden förer tilig eller seent Fordervelse efter sig. — Du har sadt Dig for, at tilsvære Gud Troeskab og dette Løfte vil Du, som en ærl. Mand stedse stræbe efter at holde. — Men da vor Natur er svag og der indfinde sig saa mange Fristelser, saa er det saa höjl. fornöden for os at vi stedse holde os til Gud i Bönnen thi naar vi bede og bede alvorl., kan vi ikke andet end tænke os Gud nærværende, men i den Mands Nærværelse, som Du haver ret Ærbödighed for, vil Du dog vel aldrig foretage Dig noget Skarnsstykke. Saaledes kan Du ikke heller med Vilie giøre noget, der er Gud mishagel., naar Du veed, Gud ser Dine Gierninger og han er tilstæde ved alle Dine Foretagender. Og aldrig bliver denne Tanke meere levende, end ved Bönnen. Tör Du ikke bede, skañer Du dig for at tale med Gud i Bönnen, saa er dette Tegn til en ond Samvittighed og skynd Dig at undersøge Aarsagen dertil. Du har da vist giørt noget, som er Ont. Noget, som Du gjerne önskede, Gud ikke vidste. — Men naar Du forsaae Dig i forrige Tid med Dine Forældre, og Du saa gik der og skuulede, hvad lettede Dig? hvad gav Dig den sönl. Frimodighed, Tillid og Fortroelighed igien. Vist nok dette, at Du gik hen, fortaalte os Din Forseelse, viiste Fortrydelse derover og bad om Tilgivelse. Saaledes ogsaa i Hensigt til Din Gud. Har Du forseet Dig. — Lad dette ikke afholde Dig fra Bönnen. Töv ikke et Øjeblik, men fortæl ham Din Afgivelse reent ud. Saa lærer Du best at kiende dens Storhed og ulyksal. Fölger. Sög Forladelse f.

Christi Skyld, saa komer den sønl Tillid tilbage og Dit Feyltrin vil vogte Dig for andre, maaskee større Forseelser. — Ak, min Søn! vær, bliv ved med at være et got Barn! Du vil erfare, at jo troere Du beviser Dig imod Gud, jo helligere Du iagttager Dine Pligter, jo meere vil Du og blive elsket af Din Herre og alle andre Dine Foresadte. Endog den Onde, den som vilde forføre Dig, maa agte Din Bestandighed og ære Dig, om han end ikke elsker Dig. — Det er aleene ved sand Guds frygt, vi kan blive det i Verden, vi bör være og det er aleene den, der kan giøre os duelige til at iagttage vore Pligter, baade hēmel. og aabenbare, baade naar andre seer og veed det og naar de ikke see og veed det. Stræb efter at tækkes og behage Gud, saa frygter jeg ikke for at Du jo vil blive Herr Pflugmacher tækkel. og at Du vil stedse gaae frem i Kundskab og Dyd, der vil giøre Din Lykke og forskaffe os Glæde. —

Hils Herr Pflugmacher paa det ærbødigste og beed ham sende mig Regning paa hvad, der er medgaaet til Din Confirmation med Paul, da Pengene skal blive sendte ham igien med Paul, der formodentl bliver hiemme ikkun i en kort Tid, saa længe neml., indtil Collegierne igien begynde. — Viis Herr Pflugmacher ved en god Opførsel i alle Deele, at Du har faaet i Din Barndom, ikke nogen pralende, men en sand, dydig og god Opdragelse. Giv ham dagl. Prøver paa, at Du er troe og taus, hvor Du bör være det, men at Du ogsaa ikke tier med det, han bör viide. Lad ham see, at han tör forlade sig paa Din Ærlighed og lad ingen overgaae Dig i at see paa hans Beste. Vær aldrig en Øyentiener, dette er et foragtel. Kreatur, men vær da meest troe, meest flittig, meest paapassende, meest forsigtig, naar han er ikke nærværende. Lad Dig ikke nöye at giøre det, Dig befales, men kan Du giøre meere, saa giör det. Vær forsigtig, at Du ved Skiödeslöshed ikke forvolder nogen Skade. Giör Dig Fliid for at lære noget retskaffent og undsee Dig aldrig ved at spørge om det, Du ikke forstaaer. Lær, hvad Du lærer fra Grunden og stræb efter at vinde Herr Provisorens Yndest paa det han kan have Lyst til at underviise Dig. Tael med Dine Meddrenge meget om Eders Haandtering; thi derved vinde I paa alle Sider, og det I foretage Eder præntes destobedre i Hukömelsen og, idet I tænke derover, blive Eders Gierninger ikke blot maskinmæssige. —

Bereed Dig nu vel til den hl. Handling paa Söndag. Nedknæl for Din hiøelske Fader. Tak ham for den forbiegangne Tid og beed ham hielpe Dig for Fremtiden, at Dit Liv maa blive dydigt Din Död sal. og hiint Liv lykkeligt — Dette ynsker Din oprigtige

Fader — *Glahn.*

[Paaskrift:

Hans Egede Glahn.

*Kiære og Elskede Søn**Hans.*

Nu nærmer sig snart den Høytidelige dag da Du skal fornye Din Daabes Pagt og Erindre Det løfte Du i Daaben hvede Din Gud Moder havde aflagt vi tænker meget paa Dig i denne tiid og til ønsker Dig alt godt af Den høyeste, Stræb min Gode Søn at lade denne Vigtige dag Stædse være levende for Dine Øyne og vogt Dig for det første feil trind og stræb at veddlige holde Din Høsbonds Agtelse og Kiærlighed Det Glædede os inderlig at see af Adams Brev forleden at Hr Flugmager¹⁾ Er godt fornøyet med Dig. Gudgive vi alle tider maatte høre og spørge Gode tidener fra alle vore børn, det er det sandeste Glæde Forældre kan have i Verden at have dydige og Ret skafne børn, og hvad kan være mere gavnlig for børn en at Giøre Deres Pligt der veed gjør De dem elsket af Forældre og foresatte og gavner Der ved Eder selv dette er vor inderlige ønske for Eder at i maa blive lykkelige baade i tiid og Evighed, Gud i naade lad denne vigtige Dag blive vel-signet for dig det ønsker din oprigtige

Riserup d 11 April
1798

Moder

G. K. Glahn.

Til

Hans Egede Glahn.

Min kiære gode Hans!

Jeg haver da, i Jesu Navn, underskrevet Din Lærecontract²⁾ og glæder mig ved, at inden den underskrives er et heelt Aar og en ikke liden Deel af det andet gaaget forbie og lykkel. og vel gaaget forbie, bedre, end Du og jeg tænkte. Begyndelsen er altid vanskel. og den er, Gud skee Lov! forbie og vel forbie; efterdi det lader af Alt, som Herr Pflugmacher er got fornøyet med Dig. — Du haver nu lært saa meget, at hvis Dine Brödre giøre for meget Nar af Dig, kan Du kaste Dem alle ned til Bænks ved at give dem en Portion *Tartary emeticus*, Radix Ipecacuannah³⁾ eller sligt hvoraf Eders Apotek haver Forraad for et heelt Regiment, end sige for en Lieutenant og et Par Studenter. Din Söster Stine har nu haft Bryllup.⁴⁾ Over Bryllups Bordet blev afsiunget fölgende Arie:

1) Se Noten S. 33.

2) Se S. 32 flg.

3) Tartary emeticus: Brækvinsten? Radix Ipecacuannah: Brækrod.

4) Inger Christine [Al] (Sl. bg. S. 41) g. 21—10—1798 m. C. L. J. Budtz (»Bussemand«).

Naa! det er ret forunderligt
 Med vore Piger nu om Dage
 Jeg hørte aldrig noget sligt
 En Pige vover sig at tage
 En Bussemand til rigtig Mand
 Det var en heldig Bussemand

Hvordan det gik, maa han forstaae
 Den Pige er vist ikke bange
 Men rigtigt det dog ey kan gaac
 At hun saa let sig lader fange
 Hun faaer en Bussemand til Mand
 Bevar os vel fra Bussemand!

Den Bussemand han skræmmer ey
 Saa hörer jeg Folk om ham siige
 Det er vel saa, han ellers ney
 Vist havde faaet af hver en Pige
 Den Bussemand, han er en Mand
 Ey som en anden Bussemand

Saa drikker Bussemandens Skaal
 Og drikker Pigens Skaal tillige
 Skjænk Glasset fuldt med bredfuldt Maal
 Imorgen er hun ikke Pige
 Til Lykke! kiære Bussemand
 Til Lykke! Pige! med Din Stand.

Din gamle Fader har i denne Tid bekvæmet sig til at være Viisemager først til Capitain Egedes,¹⁾ siden til Din Søsters Bryllup. — Vil Du have dem, som bleve giorte i Anledning af Din Morbroders Giftermaal, faaer Du dem vel hos Adam, eller om han ey haver dem, hos Frue Egede. — Din Broder reiser nu tilbage, efterat han haver her hieñe udhviilt sig

¹⁾ Se Noten S. 18. Bryllupsvisen vil blive trykt (blandt andre Vers) efter Brevene.

ganske artig efter Attestatz.¹⁾ Lev vel! Min rare Søn. Bliv en god Dreng, en brav Karl, en dygtig Provisor og en fortreffel. Apoteker Det ønsker -----

Din Fader *Glahn*.

d. 4de Nov. 1798

P. S. Din Broder haver Penge med til Herr Pflugmacher for det hidtil udlagde. —

[Udskrift:

Til

Hans Egede Glahn

i

Kiöbenhavn.

Min Kiær Søn Hans.

Om enskiönt du nu hörer fra os med Din Broder saa længes ieg dog lidt Efter at tale med Dig ieg ser nu at Din Lære Contract er ferdig imellem Hr Flugmager og Fader, det synes Rigtig nok en lang tiid 7 aar men naar man betænker at allerede 1½ aar er gaaet som for mig synes meget hastig saa kan den øvrige snart Glide hen, naar Gud under dig helbred og Du skikker Dig vel der ved gjør du Dig behagelig for Gud og Dine Foresatte, Du seer nu af Faders brev at Brylups stasen er overstaet, vil Du naar Du kommer til Adam smage en af Gilles Kringlerne de er vel sagtens noget gamle, men maaske de en da tør smage godt siden De er fra Riserup, i sær naar Du husker paa Trolovelse Kringlerne i forrige tider, i denne tiid har Drasterup²⁾ sat under bordet naar Fader er komet hiem fra Trolovelse, Stine kan ieg hilse Dig fra hun lever Ret fornøyet hos sin Budtz hun og hendes Mand telige med Dine Sødskende er til Fosses³⁾ paa Tønne nær som sitter lige som ieg og skriver Dig til lev nu vel min Gode Søn og bliv veed at Glæde Dine Forældre ved Din Gode opførsel. det ønsker Din oprigtige Moder

G. K. Glahn.

Riserup d 4 Nov.

[1798.

1) Adam [A3] blev 19—7—1798 Kandidat.

2) Sammenlign Noten S. 43.

3) Foss paa Nebøllegaard se Note 4 S. 14.

Min kiære gode Hans!

Din Tante Volchersen¹⁾ er her i denne Tid og for en Times Tid siden kom Henningia,²⁾ Pauline, Giertrud og Tønne³⁾ fra Kippinge med det samme, at Herr Sørensens stode færdig at reise herfra. Ved den Leilighed var vi oppe længere, end sædvanl. og omendskiønt Kl. nu slaaer 12 Midnat, vil jeg dog i det mindste begynde paa et Brev til Dig, medens Din Moder gaar og sysler og sætter alting til Rette og laver sig til at gaae til Sengs. — J Forgaars blev Kane og Kiælke dragne frem i Tanke at bruge dem, da det saae stærk ud til Sne, men end nu maa vi bruge Vogn. Heele Huuset, paa Giertrud nær, var i Søndags hos Budtz. Din Søster er kisteglad, boer godt, haver en god Mand, mange Kiør, 14 Heste og ikke faa Faar. Vil de leve sparsommelig og ikke slaae for stort paa, haaber jeg, de kan slaae sig igiennem, naar han er paa-passende i sit og hun i sit. Men paapassende maa de vist være, da han ingen Indkomster haver uden netop af Gaarden, der vel er stor, men er belæsset med mange Udgifter og koster meget at drive. — Men som sagt, ved Flid, Sparsommelighed og Huusets og Avlingens ordentlige Bestyrelse kan Udkomme have. —

Jeg længes meget efter Brev fra Dig og venter, naar Du skriver, at Du fortæller mig omstændel., hvorledes det gaaer Dig, hvad Du foretager Dig i Apoteket og laboratorio, om Du mærker, at Dine Kundskaber tiltage, om Du bliver betroet noget betydeligt Arbeide, om Dine Foresadte tør lade Dig selv paa egen Haand tillave Medicamenter efter indkomende Recepter, om Du ved Færdighed kan læse alle Recepter og kan gjøre Rede for deres Indhold, Vægt m. m. saa at Du virkelig forstaaer dem, om Du Tid efter Tid faaer større Færdigheder i at kende Urter og andre Ting, hvoraf Medikamenter sañsensættes, om Du gjør nogen Fremgang i de chymiske Operationer, som forefalde, om Du veed noget om, hvor fra dette eller hiint forskrives, om Du kender Tiden, naar dette eller hiint skal samles, kiøbes eller bestilles, om Du begynder at kende noget til Vexel-Courser, da jeg formoder, at I faae noget udenlands fra, med faa Ord: Om Du gjør Dig Umage for at blive en Lærd Mand og tillige en god Kiøbmand; thi i en god Apoteker maa begge disse Ting være forenede; thi uden sand Lærdom kan han aldrig tilberede de mange og forskellige Medikamenter og uden grundig Indsigt i Handelen, kan han hverken forskrive fra første Haand, eller gjøre sig alle muelige Lovlige Fordeele. Skriv mig til om alt dette, forsaa vidt

1) Margrethe Volchersen f. Glahn (1745—1823) Prof. H. C. Gl.'s Søster (Se Sl.bg. S. 14).

2) Henningia Volkersen (1780—1862) var ovenstaaendes Datter. (Schmidt: Slægten Glahn S. 28).

3) Pauline [A2], Giertrud [A7] og Tønne [A8] (Sl.bg. S. 41 og 88).

som Du maa uden at overskride den Tavshed, Du skylder din Herre. — Det glæder mig, at Adam skriver, at Din Herre vil skænke Dig eet Aar af Dine Læreaar, paa Vilkaar, at Du er troe, flittig paapassende og stræbe i den Tid at lære det, som en god Svend skal og bør viide. — Det staar altsaa nu allene til Dig selv, om Du vil være Dreng i 6 eller 7 Aar og Du haver nu en god hvas og spids Spore til at anvende al Flid og til at viise Troskab og Dristighed. — Spørg om Alt, hvad Du ikke veed og spørg endog om det, Du troer at viide; thi det kunde end da hænde sig, at Du fik en Oplysning, som manglede Dig. — Tael altid med de øvrige paa Apoteket om Alt, fornemmel. om det, der falder Dig vanskeligst og see til til Du faaer Aarsagen at viide til Alt, hvad der foretages, paa det at Dit Arbeide ikke skal blive blot maskinmæssigt. Øv Dig flittig i Regningen; thi ellers kan Du aldrig blive i Stand til at føre nogen Handel i det store og dersom Du betroes til at føre Herr Pflugmachers Kopiebog, da ansee dette for en Lykke; thi deraf vil Du lære meere af Handelen, end om Du endog hørte et Collegium derover. Læg vel Mærke til de Steder, Varerne forskrives fra. — Til Maaden, at sende Pengene derfor; til Prisen, Varene er i udenlands; til Ankostningerne ved Fragt, Assurance, Told, m. m. Forsøm ikke, at lære, hvad Ankostninger, Forsvinding m. m. der gaaer paa de raa Varer, inden de kan igien udsælges, hvorledes de skal behandles for at bevare dem fra Fordærvelse og indbringe den meest muel. lovlige Fordeel. Betroes Du, som jeg sagde, at føre Kopiebogen, saa høster Du, naar Du veed at betjene Dig ret deraf, for Dig selv, men saa indseer Du ogsaa, ————— at Du maa iagttage en ubrødelig Tavshed og at Intel Menneske under Solen maa viide det Allermindste af det, Du indfører deri; thi Du kan nok forestille Dig, at Herr Pflugmacher ikke vil, at andre skal løbe med hans Brevvexling. — Tavshed og Troskab og Lærevillighed er det, der skal anbefale Dig saaledes, at et Aar bliver Dig skænket. — Lad mig see, at jeg faar Ære af Dig, ligesom af mine andre Sønner. — Tænk paa Din ældste Broder haver den beste Karakter til alle sine Examina; Din Broder Paul den beste til de 2de, han haver taget; og Din Broder Marcus var ikke saa til[ig] bleven Lieutenant i Artillerie Corpset, dersom hans Flid og gode Opførsel ikke havde været saa overordentlig. — Du vil stræbe, ikke alleene at naae, men endog at overgaae alle Dine Brødre og det haaber jeg, da det lader, som Herr Pflugmacher er fornøyet med Dig. — Kommer der en yngre Dreng i Apoteket, saa viis Dig stræbsom i at lære ham Alt, hvad Du veed; thi derved voxer Din egen Indsigt og dersom han maaskee i Sprogene er Din Mester eller haver lært noget, som Du ikke forstaaer, saa beed ham lære Dig det, men hold Dig fornemmel til Herr Provisoren, som den, der i Herr Pflugmachers Fraværelse er Din Foresatte. Lær,

hvor Du kan lære noget, lige meget af hvem og naar Du er lige saa graadig til at lære, som Du er til at spiise, naar Du er sulten, saa bliver Du en brav Karl, siden en god Svend, derpaa en duel. og agtet Provisor og tilsidst en æret og søgt Apoteker og naar Du saa er paa-passende og seer selv til ved Alt og behandler Folk ærlig og høflig, saa kommer Dit Apotek i Udraab og alle vil søge til Hr Apoteker Glahn og saa kan Du slaae Spar toe til Adam og Paul og til Marcus og Tønne og til alle Dine Søstre [og alle?] deres Mænd og Dine Svogre. — Du veed, at Du haver Intet at stole paa uden Din egen Duelighed og Retskaffenhed, men det overgaar og er mere værd end Tønder Guld; thi bliver Du det, Du bør blive, da vil Du see, at Gud vil give Lykke til Dit Foretagende; at retskafne Apotekere vil søge Dig; at Du vil faae Leylighed til, altid at være i Arbeide, hvorved noget altid læres og større Færdighed erhverves, og at Din Lykke, hvor lidet Du end haver, vil engang vaagne og, hvo veed, om ikke en gammel Apoteker, der seer Din Fremgang i Videnskaberne og Din Retskaffenhed og udmærkede gode Opsørsel kan oplade Apoteket for Dig eller dog sætte Dig i en god Vei. — Hvo veed Peer Poses Lykke. — forudsat — at han er flink og . . . som han bør være. Du er sadt til en Forretning, der lover Dig Rigdom og Ære, men som ogsaa kræver forsigtig Vandel og udmærket Flid; thi i andet Fald kan Du vente at leve Svend og døe Svend og aldrig at komme videre. Dette vil Du ikke. Inden 14 Aar besøger jeg dig som Apoteker i Kiøbenhavn og saa skal jeg stræbe at komme til Dig første Gang, naar De Herrer Doctores visiterer Dit Apotek, og naar jeg saa seer Dig der, som en agtet Mand, saa vil jeg med mine, paa den Tid formodentl. skiælvende Hænder, omfavne Dig og velsigne den Dag, da Du blev sadt til Herr. Pflugmacher. Lev vel, min Søn, og hils Din Herre ærbødigt. Endnu engang. Lev vel

Glahn.

1798

d. 27de Nov. om Morgenen Kl. 3 omt.

E. Sk: Hils alle Dine Brødre i Khavn. — Haver Du lykønsket Din Morbrøder og nye Moster! Hvis ikke faaer Du dog engang gaae derhen med en af Dine Brødre. — Jeg haver i Sinde at skrive [til] Secretær Hee Wodum¹⁾ for af ham at faae fuldkommen Efterretning om, hvorledes Herr Pflugmacher er — i alle Deelee — fornøyet med Dig. — Adam siger, at han er got fornøyet, men jeg tænker, at han udlader sig baade omstændeligere og tydeligere derom for Secretairen, der var

¹⁾ En Sekretær Christen Hee Wadum boede iflg. Vejviseren 1786 i Waysenhuset, (1804 i Vestergade). Sammededs nævnes Apoteker Pflugmacher blandt Waysenhusets »Betientere«.

den første Aarsag, at Du kom til at lære Apotekervidenskaben, hvilket var noget, Du efter min Bestemmelse aldrig var kommen til. Men det forekom mig, som der var en høyere Magt, der havde sin Haand derj, og derfor troer jeg ogsaa, at det vil gaae got, naar Du stedse vil i **Bønnen** holde Dig til denne Din himmelske Fader og lade Dig veilede af ham. — Nu Kl. er næsten 11 . . . . .de og reiste Din Faster Volchersen. — Hun med Henningia bad Dig flittig at hilse. Duerne forøges, saa Tønne haver nu en Snes Stykker. — Jeg savner nu mine Forvaltere og Inspektører¹⁾ helst siden Stine kom bort, og nu maa jeg selv gaae paa Loftet, da Pauline ikke altid haver Tid og Loftet endnu ikke saa liige frem kan betroes Tønne. — Dersom jeg havde Raad dertil, besøgte jeg Eder i Khavn, hvilken Bye jeg og nu gade seet, efter at den igien er opstaaet af sit Gruus. — Provst Ingemans var her i forrige Uge, da vi gik til Herrens Bord. — Det glædede mig meget, at Marcus haver paataget sig at undervise Svane Ingemann²⁾ i Mathematik, saa at han nu vil gjøre sig æret iblant Studenterne, ligesom han er det iblant Officererne. — Min Søn. Lær alt, hvad der tilbyder sig Leilighed for Dig [at lære?], Du kan nu ikke vide, hvortil det i Fremtiden kan gavne Dig. — — — Videnskaberne ere lætte at bære og den eene rækker altid Haanden til den anden. Læg Mærke til, at jeg anseer enhver — god og duel. — Apoteker for en Videnskabsmand, og det er han og |;| derfor taler jeg ogsaa til Dig, som saadan en, der i Tiden vil viise sig, som en stor Videnskabsmand og tillige, som en stor Handelsmand og som vil gjøre Navnet Glahn i Dit Fag, ligesaa stor, om ey større Ære, som Dine andre Brødre i deres Fag. — Stræb efter dette. — Derom beder Din Fader Dig og Du vil gierne gjøre det, Din Fader beder Dig om. —

Glahn

Endnu et Efterskrift. Beed Lieutenant Marcus, at han endel. gjør sig — utrættel. og overordentl. Flid med dem, han [han] informerer i Mathematikken, at de overgaae alle andre derj; thi da han underviiser dem, han, som ikke er indviet iblant Studenterne, saa hænger hans, saa hænger Korpssets Ære af, hvorledes de staae sig. — Han er Soldat. — Vil de ikke gjøre got, saa lad ham bruge Stokken og kan den ikke hielpe, saa lad ham give enhver, som ikke due, Afsked, men lad ham elske enhver dobbelt, som han kan have Ære af. — Af dette Efterskrift skal Du tage Afskrift, levere det til Lieutenanten, at han kan foreviise det for sine Elever til Efterretning for sig og dem. — Væk med enhver lad — Held og Ære følge den flittige!!! Det maa være Dig eller Dem. —

Glahn.

¹⁾ Smlg. Noten S. 31.

²⁾ (Se Noten S. 35). Lars Svane Ingemann (f. 1779) † som Kbmd. i København.

Allerkiæreste Jomfrue!¹⁾

Jeg haver længe sadt mig for at skrive Dem til, min Beste! men nu kan jeg ikke længere opsætte det. Men hvorom jeg skal skrive, ved jeg snart ikke; thi at jeg elsker Dem høyt, at jeg ønsker Deres Velgaaende i dette nye og alle efterfølgende Aar, saa længe Gud vil, at De skal være her i Verden, det veed De; thi da jeg elsker min Adam, saa maa jeg ogsaa nødvendig elske hans Andrea og da jeg ønsker ham lykkel, saa maa jeg ogsaa nødvendig ønske Deres. — Ja, min rare Pige! De ligger os paa Hiertet og det saa meget meere, som vi see i Dem saadan Svigerdaatter, som vi ønskede os og som vi selv havde udvalgt, hvis vores Adam havde overladt Valget til os og vi havde kiendt Dem, thi hvilken Bruud skulde han ønske sig, uden en smuk dydig og forstandig Pige og disse Egenskaber besidde De. — Han har altid været en god og lydig Søn, der har søgt at giøre sine Forældre til Velbehag, hvad han har kundet. Med alt dette troer jeg dog, at de have større Magt over ham end jeg, maaskee endog større end hans Moder, hvilket dog vil sige meget. Anvend, jeg beder Dem, al Deres Magt over ham til at overtale ham til straks alvorligen at søge Præstekald, thi han maa derfor ikke tænke, at han faaer noget strax, men der maa dog giøres en Begyndelse og han imidlertid prædiker for Demis og afgiver hans catechetiske Prøve og for Resten över sig flittig i at tale offentl., der nu maa være hans fornemste Sag, paa det han kan blive ret duel. til det Embede, han attraaer engang at kome i Jeg ønsker ham vist ikke Præst endnu. Der bör endnu læres meget, forneemelig for at blive i sin Tid en god Opdrager. — Dersom De have Leilighed dertil ønskede jeg, at De lærte got at tegne, i Fald De ikke allerede have lært det. De kan aldrig viide, om De ikke derved kunde gavne Deres Börn i sin Tid og more dem i den yngre Alder. Jeg haaber at Adam ogsaa stræber at legge sig noget efter denne Videnskab og maaske Marcus paatager sig at give Dem Underviisning heri, i Fald hans Leilighed tilstæder det og de gode Folk, i hvis Huus De er, tillade det Lev De lykkel., min rareste! Bliv De engang lykkelig ved min Søn og han lykkl. ved Dem og naar de begge frygte Gud alvorligen og vedholdend[e] saa vil De vist blive det, i hvordan end D[eres] Kaar for Resten blive og hvorhen de blive af Guds Forsyn hensadt. — Jeg og alle mine hilser Dem paa

---

¹⁾ Adressaten er Andrea Bredenberg senere gift m. Adam.

det kierligste og ønsker, at det maa ikke vare mange Aar, inden jeg kan underskrive mig Deres Svigerfader. Imidlertid er jeg altid Deres meget forbundne

Glahn.

Riiserup Præstegaard Falster
d. 9de Januarii 1799

paa Paulines Födselsdag, der i
Dag er reist til Christiansminde med sin Svoger for at være Fadder. —

Paa det halvt sammenlagte Brevs to Smalsider har Brevskriverens Kone tilføjet følgende Brev.

Min Mand læste for mig Begyndelsen af ovenstaaende Brev og ieg blev næsten jaloux og kunde aldrig begribe hvem det var han skrev saa kierlig og fortrolig til og han var saa skielmsk, at han ikke ville lade mig læse vidre men da ieg omsider saa at det var til Dem blev ieg Rolig og ønskede, et det endnu maatte have været kierligere og fortroligere, hvis det havde kundet være det; thi vi have Aarsag begge toe at Elske Dem høyt som vil giöre vor Adam lykkelig ieg haaber ogsaa han paa sin side vil ansee det som sin störste Glæde at bidrage alt sit til stifte Deres Varige og Bestandige Lykke Dette ønsker ingen höyere end hans Moder og Deres uforanderlige Veninde

G. K. Glahn.

Riserup

til giv at dette er saa sket skrevet thi Pennen duede ikke.

E. S. ieg havde nær glemt at takke for uleiligheden med Bumuls Garnet, som ieg ikke har andet en Aarsag at være fornöyet med vær saa god at hils Adam fra mig.

Min k. rare Daatter!¹⁾

Tak for Efterspørgselen til Din Moder. Hun er oppe i Dag og frisk som en Fisk.

Eders Frantz fortæller med mange Omstændigheder, at Eders Skorsteen faldt ned over Eder i Gaar. Det var slemt nok. Men det kunde have været værre. — Gud ske Lov! for nogen Skade, sagde Din Sal. Gudfader Herr Lund,²⁾ naar det halve Tag rög af Ullensvang Præstegaard og det andet halve blev urört. Jeg glæder mig alvorl. for hver en taalel. Modgang, der möder Eder, imedens I ere unge. Det giör Folk kloge, forsigtige, paapassende og det lærer tillige, at med al Paa-

¹⁾ Adressaten er Sline Budtz.

²⁾ Jens Lund, Kapellan i Kinservig, se Note 3 S. 12.

passenhed formaaer vi dog Intel, men staae stedse under den guddom̄elige Regiering. — Jeg havde i Gaar Nat meget travlt med Eders Kakkelovn, og det kom formodentl. af Pauline, som fortaalte om Holstes Kakkelovn, der havde været Ild i. — Nu have I den Nytte af dette Uhæld.

- 1) I spare Brænde; thi I have nu Ild i een i Steden for i 2 Kakkelovne
- 2) I vænne Eder til at leve indskrænkede, hvilket unge Folk altid bør giøre; thi man bør begynde smaat for at ende stort.
- 3) Din Mand vil vist nok selv være tilstæde, naar den skal opsættes igien og ikke lade Muurmestrene giøre slet Arbeide, og Du vil maaskee selv være med, om Din — forventende tykke Mave vil tillade det
- 4) I vil begge, saa vel som vi takke det gudommel. Forsyn, som vaagede over Eder og bevarede Eder
- 5) I faar Eders Kakkelovn ved den Leylighed omsadt og Hvelving lagt i den, saa I kōmer til at spare meere, end det koster Eder.

Paa den Maade maae man tage Tingene, saa længe man lever her under Maanen. At gaac hen og hænge sig for hver Modgang, det er ikke Umagen værd og det blev man snart kiæd af. Kan man have den Overbeviisning, at det skeer uden vor Brøde, saa kan man være saare roelig. — Troe vi, at vi ved lidt meere Forsigtighed kunde have undgaaet den Skade, ja, saa tænker vi: Det var den Gang, en anden Gang skal jeg i dette og alle andre muelige Tilfælde være forsigtigere og ikke lade det beroe eene og alleene paa Folkene. Det værste i Alt dette er dog dette, at Du, uden Tvivl, er Skyld i denne Fortræd; thi Budtz har været saa beskæftiget med at tænke paa Dig, besøge Dig, kysse Dig, at Herr Muurmester, den Esel, haver raadet sig selv. — Saaledes kan man ganske uskyldig være Aarsag og Skyld i tilstødende Fortred. Gid hverken Du eller Din Mikel skulle have Skade af Forskrækkelsen. — Kōmer Budtz hiem i Aften, og det er muel, saa beed ham kōme herop i Morgen inden Kl. 9. Siden kan det ikke hielpe mig. Den arme Jomfrue Juliane.¹⁾ Det forekōmer mig, som hun ikke er nogen stor Helt. Jeg seer, hvorledes hun ryster over det heele Legeme endnu. Lev vel. Hils Din Mand og Svigerinde kiærlig fra os alle, fornem̄el. fra Din altid oprigtige Fader

Glahn.

d. 12te febr. 1799

---

¹⁾ Frederikke Juliane Christiane Budtz (1773—1827) var en Søster til Inger Christine Budtz. Hun blev 14—11—1800 g. m. den oftere her i Brevene omtalte Holger Foss paa Nebøllegaard.

E. Sk. Pauline siger, at Frantz fortæller, at I strax vil have Skorsteenen, sadt op igen. — Jeg kan ikke troe det. Det gamle Ordsprog siger: Det man muurer op om Vinteren, falder ned om Sommeren. Al Muurarbeide, som skeer om Foraaret og før Sankt Hans Dag bliver got, naar Muurmesteren duer noget og Materialierne ere gode. — Alt det, som skeer siden ud paa Aaret og om Vinteren er slet, alt efter som det er Vinteren nærmere.

[Udskrift

. . . . . paa
Elysium

Elskede Hans.

Nu har ieg ikke talt længe med min Kiære Søn, hvordan Gaar Det Dig nu er Hr Flugmagger Godt fornøyet med dig ieg haaber Godt; da ieg er overbeviist om at Du veed Diidt Eget beste — thi naar Du Giør Din fliid i at skikke dig vel i alle deele, saa gavner Du dig selv, og giør dig telige Elsket af Dine fore satte. Din Fader har været meget slæt tiden siden vi skrev Dig til sist vi frygtede meget for vi skulle have Mistet denne Gode Fader men Gudværeløvet han er nu kommet sig Godt igen han var første Gang i Kierkken Skiartaarsdag da han havde Alter Gang og nu har han Prædikket i begge Paaske Hellidagene, saa han er nu Gudskelov ganske Rask i Gen paa podigra nær som plager ham en deel i beenene, han har havt Mange horde ture i Vinter som kommer i Gen, — hvordan er det nu med dine Hender kommer de sig noget ieg har hørt af en fornuftig og Erfaren Mand at Heste Marv skulle være et Probat Raad Mod frost og det var vel ikke vanskeligt for dig som Aboteger at faae. Poul har jeg sendt et par vanter til dig man skulle Endelig troe at vinteren var snart forbi om enskiønt det er nu brav kolt inu, med det første skal Du faae nogle Strømper, hvordan gaar det med Dine Skiorter er de ikke for smaae, Din S. Budtz¹⁾ skal jeg hilse Dig fra hun telige med hendes Mand Poul og Giertrud er hos Sørenssen²⁾ idag, Tønne og Rasmus-Skomager var henne for at høre til lille Hans Jacob³⁾ som er meget Syg af en Pløres⁴⁾ saa Dr har frygtet meget for ham nu er Tønne kommet hiem og fortæller at han er til bedring P Blicckert⁵⁾ kan jeg hilse Dig fra Du kunde knap kiende ham igen i fald Du saa ham saa voxen er han, nu bliver han nok ikke heller meget længr Hieme. Naar du har lidt Tiid til overs skulle Du veedlige holde dit Gamle Venskab og skrive ham til, taler Du nogen tiid med den Gode Hans Ingemand,⁶⁾ hvordan mon det gaar ham, det maae dog være meget morsomt for dig at see saa mange

¹⁾ Inger Christine [A 1].

²⁾ Sagtens Pastor S. i Stadager se Note 2 S. 26.

³⁾ Hans Jacob Blicher se Note 8 S. 13.

⁴⁾ Pløres er antagelig Pleuritis d. v. s. Brysthindebetændelse.

⁵⁾ Peder Blicher se Note 8 S. 13.

⁶⁾ Se S. 41 Note 3.

af Dine Gamle bekendtere igen, nu varer det ikke heller ret længe inden i faa Tonne med, Fader ønsker hver dag at han var der, ieg ønskes tiidt over ham at han er alene baade i Henseende til hvad han skal lære og til sælskab derudi havde i andre bedre han kan dog temelig godt more sig selv, men i førstningen Du var komet bort længtes han meget, ieg glæmte at fortælle dig at din gode Ven P Blickkert gaar til Conlier Madtton i Aar ieg er viis paa at Du vil ogsaa inslutte ham i dine høner den dag og telige Erindre Dit eget Dobsløfte, og lad det stædse være levende for Dine Øyne saa vil det gaa dig vel lev nu vel min kiære og gode Søn bliv stædse veed at glæd veed din gode opførsel din uforanderlige Moder

Riserup d 26 Marts

G. K. Glahn.

[17]99

Glem ikke at hils Dine brødr og andre vore venner fra os.

Til

*mine toe ældste Sønner i Anledning af nogle slet forrettede
Commissioner; Alt skildret efter Naturen og Intet overdrevet.*

Riserup Pgd d. 27de Apr. 1799.

Fortroel. som en Ven, det er mig om at giøre
Som ved en Gienvey, Jer til sund Fornuft at före.

Med liden Forandring af Popes¹⁾ Forsög om Kritikken.

Gud hielp mig! mig arme gamle Mand!
Jeg fordres op. — Jeg har toe meget lærde Dreng
De lærde er, desværre, de har studeret længe
Gud hielp mig! mig arme gamle Mand
De have faaet saa stor, saa høy, saa drabelig Forstand
Som fordum Berg, da han Montanus bliver
Om hvilken Fader Holberg skriver
At han med Lærdom spækket var
Men, for det Øvrige en Nar
Han kunde gjöre Sort til Hvidt*)
Han kunde herlig disputere,
Og, hvad han vilde demonstrere,

*) Ida Lassens Afskrift.

1) Pope: engelsk Digter (1688—1744) hans »Essay on Criticism« udkom 1711.

Og op og ned philosophere,
 Han ordrig var, dog talte lit
 Thi det, han taledede, var Skidt
 Montanus og Peer Degn, de vare lige kloge
 Thi hiin, han var en Nar, mens denne var en Taabe.

Gud hielpe mig! mig arme gamle Mand
 At Drengene maa faae igien en sund Forstand
 Dog tabt Forstand er ikke læt at faae igien tilbage
 Endog i vores Tid, i vore overkloge Dage

Gud hielpe mig! mig arme gamle Mand
 De lærde Drengene faae vel aldrig tabt Forstand
 De ere slittige og roses nok
 Af heele den studeerte Flok
 Men lad den yngre kun Dig kiöbe Bomuldsgarn
 Saa vil jeg være reent et Skarn
 Om han ey kiöber Garn af Faar.
 Selv er han ikke noget Faar
 Maaskee, som Patriot han elsker Garn af Faar.

Hvordan saae Verden ud för allerförste Dag
 Min ældste Sön vil Eder lære,
 I Fald I Tosser skulle være,
 Og ikke kan begribe denne Sag.

Tag Fittet hid! Tag Æsker uden Laage!
 Kom saa med Laagene og med en Fløyels Kaabe!
 Bring Hatte! Naale ströe! Kom med en gammel Sæk!
 Med Handsker, Kamerdug alt dette vel tildæk!
 Og luk saa Kassen til og ruld den saare vel!
 Og luk den op igien! Saa seer Du Kaos selv,
 Og saa saae Alting ud för allerförste Dag.
 Gaa hen og tak min Sön! Han lærte Dig den Sag.
 I eget Lys Du staaer, hvis Du ey lukker op Dit Øye,
 Og seer og skuer og betragter dette nöye.

Gud hielpe mig! mig arme gamle Mand!
 At de maa faae igien en slet og ret Forstand,
 Saa stor Forstand, som deres Söstre have.
 Som ikke lærde er, men som dog giöre kan,
 Adskilligt, hvortil der udfordres sund Forstand.

De kan en Gryde sund og smagfuld Mad tillave
 Som lærde og ulærde Mave
 Ret got fordöye kan.
 Et herligt Bröd de kan mig bage,
 Og stundom skaffe os lit Kage
 Naar deres Moer dem skaffer, hvad de bruge bör.
 De malke kan en Koe. De kjerne herligt Smör,
 De skrive Got et Brev, helst hun som gift er bleven;¹⁾
 Thi ved Forlovelsen hun blev i Brevstil dreven
 De spinde fiint og groft. De sye en herlig Söm
 Tag Eders Linnet frem og see! og skue! og döml!
 I Fald der er endnu lidt Dömeekraft tilbage
 Fra Eders Barndoms Tid fra hiine glade Dage,
 Da I Forvaltere og Inspektörer vare (a)

Da havde I Forstand, paa alle Ting gav Agt
 I vare hurtige og altid paa Jer Vagt
 Hvad der befalet blev, blev og forrettet nöye
 I brugte Overlæg og brugte Eders Øye
 Men den Gang var I ikke heller lærde.
 Naar man er lærd, Forstanden kan da ikke være saa paa Færde.

Gud hielp mig! mig arme gamle Mand!
 Jeg frygter for, at Jer Forstand
 Er kröben ned i Eders Mave
 Og at I har kun den, som I ved Smagens Redskab have.

Min Marcus! (b) Tag Du Dine lærde Brödre ret i Skoele
 Lad dem kun trække ud! Tag fra dem deres Kiøle
 Giv dem den röde paa, den som Montanus fik
 Maaskee de faae Forstand, Med ham det heldigt gik.
 Men hielper dette ey, et andet man probere.
 Kom, Hans! (c) tag Krukken frem, thi de skal nu laxere
 Laxere om igien, Laxere nok engang
 De skal laxere til de faae igien Forstand. *Glahn.*

a) Medens de vare hieme maatte de have Tilsyn med Adskilligt og bleve derfor först Ladefogder, saa Forvaltere o. s. fr.²⁾ b) Lieutenant i Artillerie Corpset. c) hos en Apotheker.

¹⁾ Inger Christine Budtz [A1].

²⁾ Smlg. ovenfor S. 55 Note 1.

Beste Jomfrue!¹⁾

Endnu lever jeg. — Det gaer med mig som med de gamle Huisse. De falde ikke saa lettel. omkuld, som de nyebygte, thi de ere saa sammenstødte, at der skal noget til at splitte dem ad igien. — Imidlertid var det nær efter mig, og jeg var ganske artig i Skoelen. Maatte jeg dog leve den Dag, at see Dem foreenede med min ældste og beste Søn, med min Adam og dem begge lykkelige? Dog skee Guds Villie. — Det har været temmel. kolt i Vinter og endnu fryser det ganske artig, men denne udvortes Kulde, tænker jeg, har drevet Varmen ind efter til Hiertet, hvorfor jeg [ieg] gierne gad staaet i en Krog og hørt de mange Smigrerier, Adam veed at udkramme. — Vi leve nu her alle vel, men mine Kirkereyser falde mig noget besværlige nu, efter at jeg nyel er kommen op af Sygdommen og her er ingen Lindring, da der gierne hver Søndag er i begge Kirkerne Forretninger. De, min beste! er ofte, meget ofte Indholden af min Kones og min Samtale, og vi glæde os over, at vor ældste Søn gjorde et, saa lykkel, Valg og at De overtalede sig til at skienke ham Deres Hierte. — Han behøver just saadan en Kone, som Deres Forstand og Hierte vil gjøre Dem til; thi jeg haver den Tanke om ham, at han meere vil sidde i sit Studerekammer, end passe paa sin Avling og sine Folk. — Budtzes leve got, og det lader til, at de tænke paa at formeere Verden. Det er frydefuldt at tænke paa den store Efterslægt, vi kan vente os, naar engang alle vore Børn blive gifte, helst, dersom de skal alle, ligesom vi, efterlade sig hver 8te lev(ende) Børn. — Paa Vaalse leve de vel hos . . . . . Høybye og Jomfruen,²⁾ som var her for en 14de Dages Tid siden, bad dem flittig hilset. Dette skeer dog fornemmel, fra mig, Kone og alle hiemværende Børn. Lev vel, rare Pige! og bliv altid lykk! saa bliver min Adam det ogsaa. Endnu engang. Lev vel!

*Glahn.*Riiserup Præstegaard d. 30te Martii 1799

[Udskrift: Velædle

Jomfrue Andra Bredenberg

til

Kiöbenhavn.

1) Adressaten er Andrea Bredenberg forlovet med Adam.

2) Antagelig Pastor Forman i Vaalse (smlg. Note 3 S. 39) »Jomfruen« er sagtens hans Datter. Høybye er ikke fundet.

Min rare Stine!

Det gör mig inderl. ont, at Eders Bud fortæller, at I haver maattet brækket Taget af et Huus for at redde Eders Kvæg. — Gid jeg kunde hielpe Eder, saa gjerne jeg vilde. Men ieg frygter selv for at komē ud. Vi skiær nu Stabbene af vor Frönklöver [?] til Kvæget med lidt Bygfoder og Høe imellem og de æde det got, og det drøyer forskrækkel., at det bliver skaaret og til et Par Malkekiör lade vi grötte noget Korn. Din Moder takker for det tilsendte, men i Gaar bagede vi selv. Hun sender Dig nogle Kaalhoveder og Turnips og 1 St. Hvedebrød og vil Du komē her i morgen med Din Mand, saa skal Dine Heste faae Foder, og Du, Din Mand og Jomfru Julie¹⁾ Mad og endda oven i Kiöbet et herl. Stykke Vadmel, som jeg havde hiem til Dig fra Væveren og som gör Dig sand Ære og, som jeg vil ønske, maa slides med Helsen af den, der skal slide det, enten det saa bliver Dig eller min Svigersön eller min Daatter Sön, som vel i det mindste skal have et Svøb deraf. Jeg ynker Jomfrue Juliane, som nu maa vel sidde og slide i Börnetöyet til hendes Brodersön eller Daatter, men saa haver hun og den Fordeel deraf, at hun faaer sin Fader eller Moder opkaldt. Tröst hende dermed, naar hun sveder over Arbeidet. Lev vel. Din hele hiøelske Slægt hilses kierl. —

Glahn.

[Udskrift:

Til

Stine Budtz

i

Elysium.

Til Frue Professorinde Glahn!

Jeg veed ikke, om den naadige Frue veed, hvad det er at være i Trang for Tobak. Men veed hun det ikke, saa kan jeg dog fortælle Dem, at det er en fæl og hæsel. Omstændighed. — Dersom Den Naadige Frue vil nu bede Deres Svigersön,²⁾ der er, saa vidt jeg veed, en Prakker paa Tobak, at han vil bede, saa vidt jeg formoder, sin, paa Tobak riige Broder, at han vil laane mig 1 l $\bar{w}$, 8 $\bar{w}$, 4 $\bar{w}$, 2 $\bar{w}$, 1 $\bar{w}$, $\frac{1}{2}$ $\bar{w}$, $\frac{1}{4}$ $\bar{w}$, jeg forholder mig her, som alle Prakkere, der lade sig aftinge, Tobak, saa gör han mig en stor Tieneste; thi jeg er, i den alleregentligste For-

---

¹⁾ Smlg. S. 58 Note 1.

²⁾ C. L. J. Budtz (Sl.bg. S. 41).

stand, i Tobaksanstalterne den aller største Prakker. — Bør Du ikke, siden Du opholder Dig i Elysium, giøre en fransk Visite til Uttermöhlers¹⁾. Nu kommer de forbandede Bondenykker igien. Du — og Naadige Frue — steine slet ikke overeens. Men Den Naadige Frue er dog min Naadige Kone og den Naadige Kone er dog min eyegode Kone og denne eyegode Kone elsker jeg saa høyt, at jeg glemer at skrive naadige Frue. Din Daatter Pauline og Din Søn Tønne hilser Dig kierligst, men meest hilses Du fra Din Mand

Glahn.

[Udskrift:

Til

Frue Professorinde Glahn
midt inde i
Elysium²⁾).

Min kære gode — rare Hans.

Intel Brev fra Dig har fornøyet mig saa meget, som det Du skrev til Din Broder, hvoraf jeg seer, at Du vil blive en Apoteker Svend — og siden — en Apoteker, ikke af det Hverdags Slags, men af det Slags, der vil giøre sin Familie Ære og sig selv lykkel. — og derfor faaer Du ogsaa paa dette Brev den Overskrift ikke et P: M., der aldrig lover fra mig noget got til mine Börn, men derimod: Min kiære gode — rare —, der vissel. i mit Sprog til mine Börn — er en vis Maade det same som naar en — fortient Mand — bliver . . . . (?) belønnet med et Ordens-tegn. — Jeg er bange for, at Tønne, som er i Sieland med Eders Moder kommer reent galt fra sin Kommission, men dette hindrer ikke, at Dig jo tilkomer den Ære, at Du, blant de H^re Apotekere, vil arbejde Dig saaledes frem, at Du kommer til at staae paa det överste Trin, og bliver engang en Apoteker — af förste Skuffe. — En Stymper kun vil lære at sælge Plastere for 2 eller 4 s, et ubetydel. Pulver eller nogle at kiende Udskriften af Eders Krukker og Leddiker, men at være Urte-kiender, at viide til hvad Klasse og Orden enhver Urt, Plante, Træe o. s. v. henhörer at kiende alle simplicia, at vide deres Kraft; at forstaae sig paa Maaden hvorledes de i allehaande Skikkelser skal tilberedes til Brug; at kunde skielne de forgiftige fra de sunde, at an-

¹⁾ En »Hr. Uttermöhler« stod i 1796 Fadder til en Skovrider Lars Andersens Datter sammen med Inger Christine Glahn, »Her Foss, Her Buds og Søster«.

²⁾ Elysium var Budtz' Gaard.

vende Alt dette til nyttigt Brug; — Alt dette er noget, som Dosmere ikke ved uden meget lidet af, men som Du af Dit Brev til Tönne giver mig Haab om, at Du vil lære at viide meget af. Du er min rare — gode — fortreffel. — Hans — og det vil gaae, som jeg har sagt, at Du vil slaae Spar Toe — til alle Dine Brödre og at baade de Herrer Præste og De Herrer Officiers vil være glade ved, at de har en Herr Broder, som er Apoteker — der — eller — der. — Er der en slet Svend eller Dreng paa Apoteket, saa dan Dig ikke efter dem, men lad Din Provisor, den gode Svend og den gode Dreng — lige meget enten dene er ældre eller yngre end Du, være Dit Mönster — og stræb altid, at Du saavidt mul. overgaaer alle — NB — i Troeskab og — NB i Flid og Duelighed og Paapassenhed. Lever jeg, skal Du ingen Skade faae deraf og Din Herre vil elske Dig og Dine Jevnl. agte Dig og vi vil alle holde meget af Dig og Du vil blive vor allerbeste Hans. — Din Moder, nu jeg skriver dette, er i Sielland og Jomfru Bredenberg¹⁾ er her. Saa er og komme til Falster Jomfruerne Blicher og Brandal²⁾, men endnu har de ikke været hos os.

d. 29de Aug og nu er Lieutenant Kiærulf her ogsaa, hvilken kom hertil ganske uventendes. — Din Moder ventes hiem i Dag eller Morgen eller, Gud veed naar. Hun havde ikke Permission længere end til den 21de i det længste. Den övrige Tid haver hun selv tiltaget sig den. Giertrud og Tönne, som ere med hende, vil faae meget at fortælle om denne udenlandske Reyse. Love maa Du, at Du haver giort en Reyse til Norge, ellers havde Du været en ganske Hiemfödning mod Dine andre Södskende, da nu de toe mindste reyse saa vidt om i Sielland. Foruden andre Kiöbstæder tænker jeg og, at de beseer Soröc, hvor de besöge Forstinspekteur Bryhl³⁾ og Riegels⁴⁾. — Nu seer Du, min Sön! atter, hvad Flittighed kan giöre. Jörgen Saabye⁵⁾ maa blive i den Lektie, han er, da derimod hans yngre Broder bliver ham foretrukken og stiger op i en höyere. — Troeskab og Flid og Paapassenhed og en sand Gudsfrøgt, der afholder fra alle Laster, naar de ere Dine bestandige Følgesvenne, saa bliver Du vist lykkel. — Uden disse gaar Du Krebsgang. — Beed Herr Pflugmacher at han vil behagentl. sende

1) Andrea Bredenberg var forlovet med Adam.

2) Om Familien Blicher se Noten S. 13. Prof. Gl.s Kusine Helene Cathrine Welling var gift Brandahl, hun havde 2 Døttre: Elisabeth Margrethe Johanne død 1794 og Christiane Frederikke død 1860. (Se Schmidt: Slægten Gl. S 3).

3) Georg Wilh. Brüel (1752—1829) Inspektör over de kgl. Skove paa Lolland og Falster. Gift 1. Mette Marie Budtz, 2. Maren Schnabel.

4) Riegels se Noten S. 29.

5) Jörgen Saabye (1782—1865) Senere Toldkontrollör i Ringkøbing. Sön af Hans Egede S. (S. 12 Note 1).

mig Regning paa hvad, han siden sidste Afregning haver lagt ud til Klæder for Dig; da jeg helst vilde aarl. betale paa det at det ikke skal blive for meget paa eengang. Hils Dine Brødre alle tilhobe, og fortæl Dem, at Du vil stræbe at overgaae dem allesåmen. Troe mig, min Søn! at Din Beenscade er uden Tvivl, det jeg skrev, og brug Du kun paa mine Ord, det anbefalede, men troe ikke, at det saa strax skal hielpe. Lev vel. Pauline, den eeneste hieñeværende af alle mine Börn hilser Dig kierligen, men meest hilser Du fra Din Fader

Glahn.

Naar Du eller Dine Brødre skriver
skriver Du uden paa Aflægges i Gaabense

[Udskrift:

Til

Hans Egede Glahn

hos S. T. Herr Apoteker Pflugmacher
paa Christianshavn

betalt

Til

Kiöbenhavn

Min kiære gode Marcus!¹⁾

Den Commission angaaende Ven Henchen er forrettet paa den beste Maade og med al Iver; thi jeg har selv skrevet derom til Secretairen og i Gaar talte min Kone derom til Fruen, men Sagen er af den Beskaffenhed, at der ikke kan saa hastig svares derpaa, efterdi det koñer an paa, først om Hr. Secretairen skulde koñe til at behøve Ham og dernæst hvad han forstaaer og endel., hvorledes hans Opførsel er, hvorom Du bør erkyndige Dig, for at give Secretairen ærl. Oplysning derom. — J Overmorgen reyser baade han og Fruen til Khavn med deres ældste Søn. Lieutenant Kierulf har nok fortaalt Dig den Skade, det arme Barn kom til. Jeg venter, at baade Du og Dine Brødre giøre Dem en Visite. — Vi have ikke paa lang Tid seet nogen her i Huuset fra Gundsløv. Lieutenant Kierulf beder jeg, Du hilser kierligst og siig ham, at den Taare, der spillede i hans Øyne, da han forloed Riserup, klædede ham ikke ilde. Der ere visse Øyeblikke i Livet, da Kriegeren selv ikke er i Stand lil at skiule, at han er et Menneskes Barn,

1) Originalen tilhører Oberst G. Crone, Rungsted.

lige Vilkaar undergIVEN, som hans Brødre, hvilke han gjør sig Umage for, efter Konstens Regler, at dræbe, men den ædle Krieger dræber og skader ingen, uden dem, som vil forstyrre fædrenelandets Roelighed. Han trækker sit sværd og udskyder Ødelæggelse for at forsvare sin Konge og sit födeland. Lev vel, min Søn! Gjør Dig skikket til Tiene-
sten og Byg en god og fast Bygning paa den lagde Grundvold

Glahn.

Riserup Præstegaard
d. 19de September 1799

Udskrift   Til
Lieutenant Marcus Glahn

Min kiære gode Hans!

Da der gives en god Leylighed til Khavn, saa kan jeg ikke andet, end skrive Dig til for at lade Dig viide, at vi alle ere friske og vel og at bede Dig, at Du dog vil bruge det for Dit Been, som jeg skrev Dig til; thi af Alt, hvad jeg kan slutte, er Din Sygdom ikke andet, end en Forvrielse. Men tænk ikke at det viiser sin Virkning strax — Der vil Tid til, inden Forbedring kan ventes. — Jeg hörer ellers af alle, at Du, Gud skee Lov! skikker Dig vel og derved glæder Du Dine Forældre og gjør Dit til at forlænge vores Liv. Vær — for alting troe — ærl. — paapassende — flittig — og — agtpaagivende. Du höster selv den beste Frugt deraf og, idet Du har en god Samvittighed, vil Du ogsaa vinde Dine Foresattes Yndest saaledes, at de i sin Tid vil sørge for Din Lykke og danne Dig til en agtværdig Mand. Vi hilse Dig alle og dersom Du kan faa Tilladelse dertil, saa fölg med Dine ældre Brødre, naar de gaae hen at besøge Secretair Stampe¹⁾ og Frue. — Lev vel og formeld Herr Pflugmacher min Compliment.

Glahn.

d. 19de Sept. 1799

[Udskrift:
Til
Hans Egede Glahn
til
Kiöbenhavn

1) Sekretær Stampe paa Nebøllegaard.

Min kiære Daatter! 1)

Du er en Nar. — Lad Du Din Giertrud skringe og tak Gud, at hun kan det. Naar hun ikke kan meere, saa er det ude med hende og det vil Du dog ikke. — För 4 Uger siger Din Moder, maa Du ikke komme i Kiökkenet og jeg siger fem. Bedre en Maaned for længe end én Dag for til[ig]. — Det förste kan oprettes, men Din Mand og Du kan ikke være tient med det sidste. Hils Jomfru Budtz²⁾ fra mig, at da hun haver baaret heele Himmerigs Byrde saa længe, saa bærer hun den vel endnu nogen Tid og lad hende lægge $\frac{1}{10}$ Del deraf paa Giertrud den 2^{dens} Skuldre³⁾. Hils Giertrud 3^{die} fra sin Bestefader og siig hende, at han holder af hende, naar hun er frisk og skriger dygtig og at han har kiöbt Legetöy til hende for en $\frac{1}{2}$, som er meere end jeg har kiöbt for mine egne Börn. — Din Moder siger, at vi have travlt som Muus i Barselseng; at hun, og det gör jeg med, glæder os over Din Hör; at vi i Morgen skal i Færd med vores; at hun sender Dig et Stykke Kalvekiöd, som Du ikke maa forsmaae; at hun borger Dig Giessene til næste Aar; at Du paa en 8te Dags Tid ikke faaer hende at see. At hun er en Nar efter Hvedekage og derfor bager en forfærdel. Hob i Dag, Alt under Navn af Mikkelsmisse Kage og — det er mig umuel. — at huske Alt det övrige. Du og Din Mand, Din Svigerinde, begge Giertrudderne hilses kierligst fra os alle

Glahn.

P. S. Blek [?], 1 Par Blomkaals Hoveder sendes.
— Fra Dine Brödre hilses og fra Madam Brandal⁴⁾ Ligeledes fra Hr. Volkersen⁵⁾, hos hvem Din Faster er.

Udskrift   Til
Inger Kirstine Budtz
i
Det glade Himmerig.

1) Adressaten er Stine Budtz.

2) Juliane Budtz (Se Noten S. 58, hvor der fejlagtig staaer Søster til I. C. B—, det skal være Svigerinde).

3) Gertrud »2« er vel Inger Christines Søster, Gertrud »3« hendes Datter.

4) Se Noten S. 41.

5) Abraham Volkersen (1732—1801) Præst i Kippinge fra 1793. Broder til H. C. Glahns Svoger: C. F. V—. (Sl.bg. S. 14).

fast og siden Væggen falder ind efter, saa slaae hellere Væggen ud, end at Skabet skal komme til at staae skiævt! Det vil vel foraarsage lidt Kulde i Vinter, men det faaer ikke at hielpe. Mands Villie, Mands Hiimerig! Et Mundhuggerie, ligt ovenstaaende, haver været imellem Din Moder og mig, og dette er Aarsagen til dette Brev, som var betænkt ikke at skulle skrives i Dag, thi jeg haver skrevet et langt Brev til Adam, og det koster dobbelte Postpenge, da jeg maaske kommer til at skrive igien næste Postdag. — Jeg vilde at dette skulde have beroet til d. 31te dennes, altsaa 3 Dage efter d. 28de. Hun vil derimod at det skal skee i Dag, altsaa 3 Dage før denne os saa glædelige 28de Octobr der gav os en Søn, som bær sin ærværdige Bedstefaders Navn, og som hidtil har ikke givet os Aarsag til at mistvivle, at han vil træde i sin uforglemelige Navnes Fodspoer. Det meer end gode Skudsmaal, Du fik af Fru Esmann¹⁾, der i nogle Aar var Dig i Moders Sted; den gode Fremgang, Du gjorde i Skolen; Dit academiske Liv hidtil har allsaamen glædet os saaledes, at, hvad enten jeg skriver i Dag efter Din Moders Befaling eller jeg skriver i Dag 8te Dage efter det, jeg havde sadt mig for, saa have vi Aarsag at takke Gud, fordi han gav os i Dig et sundt og velskabt Barn og gav os i Dig et Barn, der hidtil har glædet os og vil fremdeeles glæde os, som ikke ønsker høyre Lykke, end at vore Børn maa udmærke sig baade i Videnskaber og i god Opførsel. — Jeg har den Lykke, frem for mange andre Fædre, at mine Børn have alle et godt naturl. Anlæg til at blive duell[ig]e og brugbare Mennesker paa Commissioner nær, som I have af Naturen Uskikkelighed til ~~=====~~ men, ved Flid, kan I erhverve Eder ~~————~~ Bekvemheder dertil, og det er ikke en ringe Ting, at være af Naturen oplagt til at være et dueligt og brugbart Menneske. — At viide dette med Vished, og det kan I viide, naar jeg siger det; thi at smigre for sine egne Børn, som man vil vel, var Tossierie og Galenskab in superlativ:, giver Moed og Dristighed og Lyst og Ansporelse (om jeg maa bruge dette Ord) til at blive det, Gud og Naturen haver dannet os til; at blive det, vi kan, om vi vil, blive retskafne, duel. brugbare; Stiftere af vor egen og mange andre Menneskers Lykke. — Nu Gud give Dig, som d. 28de i denne Maaned træder ind i et nyt Leveaar dette Forsæt, og give Dig Naade til at sætte det i Gang, at Du maa — fremdeles — blive et dygtigt, retskaffent og dueligt Menneske, saa at Du, efter Jesu Exempel, maa voxte, som i Alder, saa og i Viisdom og Naade baade for Gud og Menneskene. — Tak Gud, som hidtil har ført Dig, og tænk paa, at der er 1000 af Dine Medmennesker, der har fortient det ligesaa got, som Du, der ikke har haft den Leilighed til Opdragelse,

1) Antagelig en Svigerinde til H. C. Gl.s Stedmoder Mette Magdalene E—.

som Du; har mistet tidl. deres Forældre eller have haft Forældre, der enten ikke har kundet eller ikke vildet i den unge Alder tage sig af dem, — og lad dette opmuntre Dig til at fortiene Dine Foresattes og Overmænds Yndest og Dine Jevnaldrendes Agt og maal Dig aldrig med Dosmere og Skurke, men med de redeligste, dydigste, retskafneste og dueligste! Dette ønsker jeg Dig i dette Aar, Du nu indtræder og i alle Dine følgende. ————— Forsøm for det øvrige Intet til at stifte Din Lykke, men, naar Du har gjort det, saa tag imod det, Gud sender Dig. Alle kan ikke blive Konger, Geheimeraadere, Biskopper. Men at giøre sig duel. dertil, Det vilde dog ikke være Skade og at viide at lyde der, hvor man ikke kan befale, det er det, Du og jeg og Dine Brødre bør viide og som giør et heelt Folk lykkeligt, naar enhver Embedsmand stræber i sin Kreds at være det, han netop bør være. — Det er en af de allerstørste Ulykker for et Land, naar man troer, at man lever for at leve, uden at see hen til, om man kan medvirke til det Folks — der er vor Folks, og til alle vore Medmenneskers Lykke. —

Vær Du, min gode rare, fortreffel. Paul! vær Du til Lykke for Dine Medmennesker i Almindelighed, for Nordmanden, Din Landsmand, for det danske Folk, hvor Du er opdragen, for Din Slægt i Særdeleshed og for Dig selv, til Hæder, Lykke, Glæde og Velsignelse. Det ønsker Dine Forældre Dig d 28de October og hver Dag, saa længe Du lever! og gid Du leve længe!!!

Glahn.

E. Skr. Beed Adam at han vel igiennemlæse Efterskriften paa hans Brev og lade ikke blive ved det, som er skrevet paa 4de Side, men ogsaa læse ————— hvad der skrevet paa 2^{den} Side.

Endnu et E. Skr. Du seer, at Moer i Dag holder meest af Dig. Forleden var Adam hendes Kieledægge. Da skulde han, i Dag skal Du, den 2^{den} Jan. Marcus og i April Hans have en lille Smuule Patte. Pigebørnene faae hver Dag, og Tønne venter lidt den 2de Dec. d. A.

Fra Hr. Hage have vi ikke hørt det ringeste her i Landet. Hils kierl. Eders Tante og Cousine Brandal¹⁾, samt Oncle og Cousiner Sporon & Kröll!²⁾

[Udskrift

Velædle

Hr. Paul Egede Glahn

til Kiøbenhavn

betalt

paa

Regentzen.

1) Se Note 2 S. 66.

2) Se Noten S. 4.

Min Fader vil at jeg skal sende mine gamle Brødre Prøve af min Skrift, hvilket herved skeer, med Ønske, at Du, min kiære Broder Paul! maa opleve mange 28 Oktobrer.

T. B. Glahn.

Min kiære gode rare Hans!

Din Moder og jeg ere begge enige i, at Dit Brev paa Bogstaverne nær, der just ikke ere at rose og paa det nær, at Du undertiden skriver Substantiverne med smaa Bogstaver, er saa got og vel skrevet, at Du ogsaa i at skrive rigtigt og smukt, vil overgaae --- alle Dine ældre Brødre, naar Du kommer paa Deres Alder og at vi kan vente fra Dig Skrifter i Dit Fag og i de Videnskaber, som staaer i nærmere eller fiernere Forbindelse med Dit Fag, som vil gjøre Dig og det Glahnske Navn Ære. Jeg læste just i Aftes en Afhandling af en Apoteker om Klöverets Behandling, som jeg har læst mange Gange tilforn, med Fornøyelse, fordi den er bygget paa rigtige Grunde og stemmer i eet og alt overeens med Erfaring, der dog altid bliver den beste Læremester. — Men for i sin Tid at blive den ret duelige Mand, maae Ungdommen og Læretiden anvendes vel; thi har Du ingen Grundvold lagt, saa bliver det övrige ligesom denne Klak¹⁾, eller med andre Ord Reent Sk. . . t. — Du begierer at følges hiem med Dine Brødre. — Dertil kan jeg ingen Tilladelse give; thi Herr Pflugmacher har dertil eene og aleene Ret. — Dersom Du kan faae Tilladelse af ham, saa haver Du den ogsaa af mig, da det naturl. Viis vil være mig kiert, at see alle mine Börn endnu eengang samlede omkring mit Bord tilligemed den lille Giertrud Kirstine, som Du nu er Morbroder til. — Tillader Herr Pflugmacher Dig at reyse hiem, saa maa Du gierne reyse for mig; men Du maa lægge Mærke til, at der er Söe og Saltvand imellem os og at det kan hende sig, at Söen ved Gaabense kan legge til og hvad vil Du da gjøre, enten at blive længere end Du har Lov til, og det maa Du ikke, eller at vove Pelsen og derved sætte Helbreden til eller lade det komme an derpaa, og det maa Du ikke heller. Imidlertid er Du velkommen paa 14 Dage til 3 Uger, i Fald Du kan faae Tilladelse dertil. — Hans Ingemann²⁾ var hieime i Sommer. — Men, imellem os sagt, han var aldeles ikke efter mit Hoved og haver Du ikke taget Dig anderledes op i Khavn, saa bliv, hvor Du er. — Hils Din Broder Paul og sig ham, at i en af Dagene bliver Marcus tillagt Ordre at trække ham Kiolen af og give ham den røde paa

den som Montanus fik

1) En stor Blækklat; 2) Hans Ingemann se Noten S. 41.

og hjælper dette ey, saa er der ingen anden Raad, end at Apoteket maa søges og *Laxativ* indgives ham, om han dog engang kan lære at udrette sine Commissioner got. Sig ham fremdeeles; at som et *appendix* til Uld af Faar, bliver lagt *Blaar*, som hans Søster Stine skulde have, men ikke haver faaet eller veed at faae. — Hvorledes Forbindelsen skeer er endnu ikke bestemt. Vi vil see at kōme ud af det. — Hils Marcus, at han endelig maa skrive mig til, om der kan, — med Sikkerhed — ventes, at Tønne kōmer ind nu eller i det Semester, naar I andre reise tilbage herfra. — Det giör mig ikke ont, at Dit Laar værker, siden Du ikke vil alvorl. bruge og vedholdende gnie Dig med det af Kok¹⁾ forordnede, da jeg er forvisset om, at et forkeert Vridd er Aarsaag i den, Dig plagende Skavank. Vil Du endnu betiene Dig deraf, saa fortsæt Gnidningen dagl. Aften og Morgen og det vedholdende, da Du ikke maa vente, at en gam̄el Skade kan helbredes paa nogle faa Uger. Medens jeg erindrer det maa jeg giöre Dig og alle Dine Herrer Brödre opmærksom paa, at det vil blive meget kostbart, dersom I skal reyse, enten med Posten eller med *Extra Post*, men at I giöre best i at see til at kōme til at følges med en eller 2 Bøndervogne, som maa i Forveyen accorderes med, at de före Eder — ikke blot til Vordingborg, men til Færøgen ved Vordingborg, paa det at I ikke skal kōme til at betale ligesaa meget for at kiøres fra Vordingborg til Færøgen, som al den övrige Vey, dog kan det gierne hænde sig, at I alle 4re, siden I ikke före noget Töy med Eder, kan sidde paa een Vogn og saa maa-skee er det ligesaa let at gaae med *Extrapost*. — Dette er en Sag, som maa vel overlægges og naar Overlægget er skeet af Eder alle, saa kan een af Eder staae for alt, da I andre staae under hans Anförsel; hvilket forekōmer den evige Prat som er uadskill. fra et stort Reyseselskab, hvor en vil Dit, den anden Dat, Intet kan resolveres, uden lang Om-svöb og tilsidst naar Resolution skal tages, griber man til den ravgaleste. — En slet Anförer er dog altid bedre end slet ingen. I den förste Uge efter at dette er indhændiget, udvælge I den af Eder, som skal være Anförer og hvis Befalinger I skal lyde imedens Reysen varer, om han saa vil bespiise Eder med Vand og Bröd. — I den anden Uge overlægge I Tiden og Maaden paa hvilken I skal reyse og siden ikke eet Ord meere; thi saa overlades Kommandoen til Anförerens, — der ikke bör taale Indvendinger. — Naar Reysen er endt, kan I kræve ham til Regnskab for sin Opförsel og udvælge Eder Voldgiftsmænd, der har Ret, i fornöden Tilfælde, at udnævne en Opmand. Der bliver nok meget Töy leveret til Adam fra Fru Erasmi. For Sikkerheds Skyld kan han tage det over sig, naar han reyser hertil. — Siig til Paul, at

1) Distriktslæge N. G. Koch (1750–1811) i Stubbeköbing.

han er betænkt paa, at prædike for mig Søndagen imellem Juul og Nytaar og til Adam, at han prædiker Nytaars Dag. Hils Johan Henne fra mig og siig ham, at det glæder mig, at han nu er Student. Gud give, at han nu vil baade være flittig og — ordentl. — —. Lev vel! min k. Søn! Alle Dine Södskende her og Dine Forældre hilse Dig og Brödre

Glahn.

d. 13de Nov 1799

P. S. Hils Din Broder Adam og — jeg haaber, Du er veltalende, roes ham paa mine Vegne for sidst udrettede Commission med Pengene til Herr Klinting, hvilken blev i alle Deeles udrettet, som den burde, og, at jeg med den var aldeeles vel fornöyet. Fortæl Paul, at han haver til Deels Aarsag at takke Nörbech for „Noget“ af det sidste, han fik, hvorom mundtl. Oplysning skal gives ham ved Samtale. — Sidste Post var for mig meget riig paa Breve. Et, hvori Du og 2 af Dine Brödre havde skrevet, altsaa gaaer dette eene for

	— 3
Fra Assessor Sporon ¹⁾ —————	1
Fra Frue Erasmi, eet til os, og 1 til Budtzes —	2
Fra Jomfru Brendel ²⁾ til Pauline —————	1
Fra Jomfru Ingemann til do —————	1

I Alt — 8 Breve

hvilke otte Breve bleve modtagne hos Budtz, hvis Daatter er en nydel. lille Pige, som jeg tænker vil snart kunde sige Morbroder Hans. — Tag Dig vare, Hans! Naar Du kömer hiem lader jeg Dig examinere. —

Til

Alle Mine Sönnner!

sendes for at spises deres Moders Födselsdag medfølgende Pakke. — Den indeholder 1 Gaas o. s. fr.

[Tilføjet paa sidste Side:]

Dette Brev var betænk og er egentl. til Hans, men da Moder vil have Gaaseanstalter med, paa det at I kan höytideligholde med Gamæn Eders Moders Födselsdag, saa bliver Udskriften til *dux gregis* eller rettere til *ducem gregis*, med For-

¹⁾ Se Noten S. 4.

²⁾ Vel Brandal se Note 2 S. 66.

ord, at dersom Hans ingen lunde kan paa Löverdag være tilstæde, skal det store Gilde opsættes til Søndag.

[Udskrift:

Til

Hans Egede Glahn

hos S. T. Herr Apoteker Pflugmacher
paa Christianshavn

betalt

Til

Kiöbenhavn

Min kiære Hans

med de frostfulde Hænder!

Det er dog en evig Skam, i Fald det er sandt, som Rygtet siger, at Du har saa megen Frost i begge Dine Hænder, at de ere af dobbelt Indhold mod det, de burde være og Du er dog paa Apotek, hvor der er Krukker og Salve og Plaster og Smörelse nok. Tag Du Hestemary, smör det som et Plaster paa Klude, skift det et Par Gange om daglig og læg paa alle de Steder, der ere angrebne af Frost, og inden 14 Dage er Du frie for denne Plage. Naar Du beder Herr Pflugmacher derom, tillader han Dig vel at bruge det. Det vi ellers har brugt og som har giort en god Virkning, er et Plaster lavet af tyk Terpentin, hvid Bomolie og Vox, og smurt paa en Klud og lagt paa overalt, hvor der var angrebet af Frost, ligemeget om der var Hul eller ikke. Dette blev ombyttet hver anden Dag. — Jeg haaber, at det gaaer Dig for Resten got; thi hvad Frosten er angaaende, saa gaaer den vel bort og nu er Du bleven saa meget klogere end Du var för, da Du nu ogsaa af Erfaring veed, hvad Frost er og hvor godt, den smager. Men hvorledes er Herr Pflugmacher fornöyet med Dig og hvad Fremgang giör Du — baade som Videnskabsmand og som Kiöbmand. Jeg anseer en Apoteker som en lærd Kiöbmand; thi han maa som Kiöbmand viide at forskaffe sig Varer saa vidt muel., fra første Haand og igien viide at sælge dem ud. Men til at kunde udbringe enhver Ting til meest muelig Nytte og paa behörig Maade behandle enhver Ting, dertil udfordres sand Lærdom for enhver, som ikke vil blive staaendes paa de lavere Trin, og det vil Du vist nok ikke; thi seer Du hen til Adam, saa haver han den beste Karakter til alle sine *Examina*, han haver taget og seer Du hen til Marcus, saa var han saa flittig at han i en ung Alder blev Lieutenant i et Korps, hvori ingen Dosmer taales, og ringere end Dine Brödre vil Du vel ikke være. Men jeg forestiller mig, at en Apoteker Svend vel

kan faae en god Karakter ved en Examen og derfor være maadel. nok. Ham kan fattes den nödvendige Praxis og de rette Haandgreb til at giöre det forekomende baade hurtigt og got. Han kan være skiödeslös og uagtsom i sine Forretninger og derved komme adskillig Skade og Uheld afsted, men dette o. a. sl. kan ikke paadömes ved en *Examen*, men skiller ham dog ved den Agt, han burde have og giör, at ingen skiötter om ham i sit Bröd. — Vogt Dig for Alt, hvad der giör en slet Svend og læg Vind paa alt det, som udfordres af en retskaffen og duel. Karl. — Kan Du mærke at Du [at Du] giör nogen sand Fremgang og at Du dagl. tager til i Kundskab. Kan Du mærke, Du bliver efterhaanden betroet til vanskeligere Arbejder, der kræver meere Forsigtighed, Flid, Overlæg og Videnskab? Indseer Du selv hvor lidt Du veed og hvor meget — ret meget — der er tilbage at lære forinden Du faaer den Kundskab, som een af de beste Apotekere have og hvor meget der endnu maa læres, for at gaae endnu viidere og blive ret stor i Dit Fag? Dersom Du ikke omgaaes fra Begyndelsen af og i Dine Drengaar med denne stolte Tanke, Ja saa Farvel med at blive stor i Din Videnskab, og dersom Du ikke allerede nu ved Flid, ved Spörgen, ved Agtsomhed og Paapassenhed paa Alt, hvad foretages i Apotek og Laboratorio lægger Grundvold dertil, saa bliver Du i det høyeste en hverdags Apoteker og en Usling, og det vil min egen rare Hans ikke være. Han vil fortiene Agtelse og Ære og Penge. — Ikke saa? Du svarer: Ja! Giör det, min rare Dreng. — — —

Glahn.

[Udskrift: Til
                  Hans Egede Glahn
  i
  Kiöbenhavn
                  hos Herr Apoteker Pflugmacher
                  paa Christianshavn.

Min kiære gode rare fortræffl. Adam!

Paa lang Tid er jeg ikke bleven glædet saa meget, som ved Dit sidste Brev. — Din Opførsel fortienet i et og alt Bifald paa nogle faa Ting nær, som jeg er pligtig at skrive, siden Du begierer min Meening. — Her er da mine Erindringer.

1) De bestemte Straffe som Du haver anbragt ved enhver Lovs Overtrædelse, staaer mig ikke an, thi dertil udfordres et helt Studium megen Menneskekundskab og nogen Eftertanke til at kunne forudsee Alt, hvad der enten forøger eller formindsker Forbrydelsen. I Følge Dine givne og af Børnene antagne Love var Straffen ualmindel. haard,

altsaa — i den Henseende — uretfærdig paa Din Side, skjøndt saa mild, som den kunde efter Sagens Natur være, naar Du ikke, ved forud at bestemme Straffen, havde bundet Dig selv Hænderne. — Imidlertid var den Uretfærdighed nødvendig og med Guds Hjælp ikke uden Nytte.

2) Anderledes er der det med Straffene selv. De ere ikke vel valgte, NB efter min Tænkemaade og min Erfaring. Udelukkelse fra Fornøyelse er det samme, som at gjøre Fornøyelser til meere, end det de bør være. De bør være Recreation og Hvile for at gjøre os desto meere skikkede til Nyt Arbeyde. — Er dette ikke sandt? — Udelukkelse fra Bordet, Fornøyelse og sl: gjør Dig, Din Undervisning, Dine Moraler og Alt forhadet. — Imedens I andre spiise, fornøye Eder o. sl. sidder Synderne og smaabander Dig, som — (nu tænker jeg som hiin) — som skildte ham (hende) ved deres Fornøyelse. At det var en vel-fortient Straf, det troer vedkomende ikke, fordi det angriber deres Egenkierlighed Alt for meget. Den anklage[r] Dig, frikiender sig selv. — Erindrer Du, hvorledes jeg opførte mig imod Eder. I fik Eders Straf, blev viist ud at græde — NB aldrig i Selskab hos de andre, — og bleve kaldte hastig tilbage, naar det varede for længe, inden I kom af Eder selv og — naar Straffen var forbie, var alt det övrige et Øjeblikks Sag. — Paul var længst hieime. Han erindrer sig dette maaskee best. — Til Straffens Uddeelse blev gjort mange Forberedelser og høytidel. Forberedelser og dog blev den stundom eftergivet, men jeg havde ikke bundet mig Selv ved Love. Det Land er ulykkl., hvor Regenten er for meget bunden ved Love [og han . . . en Linje om »Regenten« er bortklippet] Du har ved Dine egne Love lagt Hinder i Veyen for Dig selv til at udrette Alt det gode, Du kunde. Lykke for Dig, at Dine Elever ikke indsee, at Du maa af Nødvendighed enten skiærpe eller lindre Lovenes Haardhed, alt efter Omstændighederne. — Deres Uvidenhed er lykkl. for Dem og Dig. —

3) Jeg savner aldeles et af de allervigtigste Hielpemidler, som Du haver. Hvad? Er det ikke nok til at slaae Fader og Moder ihjel, naar vi have Lyst dertil, at ingen seer det, at ingen kan faae det at viide? Men veed jeg, at der er en alseende Gud, som kiender endog mine meest skiulte Handler, saa undseer jeg mig for ham og saa skielver jeg for at begaae noget Ont.

4) Saa savner jeg ogsaa Henviisning til Bönnen. Skal jeg forestille mig Gud, som nærværende, saa maa det skee ved Bönnen og saa lærer jeg ogsaa derved at kiende min egen Ufuldkommenhed, mine Mangler, min Trang og at fatte Tillid til hans gode Vilie og store Evne.

Jeg bliver hvert Øjeblik kaldet bort, kan derfor ikke skrive saa ordentl., som jeg vilde. Troer Du, at Du behöver meere end disse Vink. Skriv mig til. Det er min Pligt mod Dig, mod de Børn, som

ere givne Dig til Opdragelse og mod de Forældre, der løne Dig, at give Dig de beste Raad, jeg kan, paa det at Du ikke skal blive en Bedrager, og det er enhver den, som ikke giör, hvad han efter sin Evne, kan giöre i det, ham er betroet. — Men betänk tillige, at jeg giøres gamel og bliver slöv; at jeg nu ikke er det, som jeg var, da Du blev födt. —

Men ligemeget. En Ting maa jeg dog giöre Dig opmærksom paa. Det er dene: At man troer, Opdragelse er en saare vanskl. Sag. Den er det ikke og kan ikke være det. Vor gode Fader ville, at alle Msker skulde opdrages, og hvorledes skulle dette skee, dersom Opdragelsen var saa saare vanskel?. — Ney! — Vi gaae ud fra [= bort fra (Afskr. Anm.)] det naturl. Vi gaae for langt hen i det kunstlede. Og nu ere vi Erkedosmere. Jeg har aldrig studeret Opdragelsesvidenskaben og jeg har Börn, jeg kan glæde mig ved; Börn, som elses og æres. Men — langt fra mig nogen kunstig Opdragelse. — Jeg toeg mine Börn, som Gud gav mig dem. De lærte mig Opdragelsen. De lærte mig hvorledes jeg burde omgaaes enhver især. Vistnok var Din Søster Stine og Du Lærekludene. Maaskee jeg gjorde Eder Uræt, fordi jeg var uforstandig nok til at kræve for meget at Eder og — jeg bekiender det, — — — kiendte den Gang ikke noget til Slyngels Aaret¹⁾ men med alt det, haver jeg dog ikke Aarsag til at bebreyde mig selv noget i Henseende til Eder. — Og Eders — uforlignel. — Moder — hende og hende — har I Aarsag i hendes Grav, fordi hun var af saame faste bestemte Karakter, ikke af Naturen, thi hun er from — og böyel. — og af Egedisk Herkomst, men fordi hun indsaae, at Fader og Moder maa giöre eet, skiönt det kan svie, til at dane Börn.

Nu sender jeg Din yngste Broder og mit yngste Barn til Khavn. — Jeg sender ham til Dig, til Paul, til Marcus. Det er Eders Broder. — Det er Eders Forældres mindste Barn. Den saame Moder, der bar Eder, har ogsaa baaret ham under sit Hierte. Den saame Moder, som opañede Eder og hvis Bryst I have diet, opañede ham. Den saame Fader, som avle[de] Eder, avlede ogsaa ham. Han er altsaa i den alleregentl. Forstand Eders Broder. Men han er tillige i den egentligste Forstand, et Barn. — Alt hvad I kan giöre for hans Held til hans Lykke, det paaligger Eder og det paaligger jeg og Eders Moder, Eders fælleds Forældre Eder. I have frem for ham, den Lykke, at I ere opdragne i Eders Forældres levende Live. Hans Opdragelse begyndes og Eders Forældres Sundhed tager af. — Værer I alle 3, værere Forældre for ham og for Hans.

Men imedens jeg nævner Hans; saa er der noget hvorom Du bör

¹⁾ Hermed sigtes formentlig til det, vi nu kalder »Lømmelalderen«.

skaffe mig Oplysning og Roelighed, i Fald den kan faaes. Han haver foræret et Glas, Gud veed hvad det var, Apotekersager til en lille Pige her i Landet. Hvorledes er han kōmen til det? Lovl. eller ulovl. Dette bestem̄er min Roelighed. Pigen var en rar B.

Dette Brev er skreven til Dig og til min rare Paul og noget deraf vedkōmer Hans. Nu bliver I da fem Brødre i Kiøbenhavn. Gud vel-signe Eder alle

Glahn.

[Udskrift   Til
S. T. Herr Adam Wilhadt Glahn.]

Da vi just have faaet ved en Hændelse nogle Krebs, saa have min Daatter og jeg herved den Ære at bede Fruen, om De vil første Paaskedag beære os med Deres Nærværelse for at spiise hos os til Middag en Krebsesuppe, som Jomfruerne vil giøre sig Umage for at til-lave det beste, De [!] veed, kan og formaae. Til sāme Tid vil jeg bede Fruen at formaae sin Daatter eller Svigersøn, hvem af dem, som for Loftets Skyld, kan, at sāme vil giøre Selskab. — Iligemaade önskede jeg, at den naadige Frue vilde indbyde Herr *Fosses*¹⁾ til **Middag** hos os förste Paaskedag, da Madame *Foss* kan best bedömmе hendes Lær-lings Fremgang i at kaage Krebsesuppe. Maaskee De kunde giøre det mundtl. i Eftermiddag, i Fald Budtzes Heste kan trække Eder derop og Veyen er fremkommende. I andet Fald vilde De bede Herr Budtz ikke forglem̄e, at sige Herr *Foss*, at der bliver Altergang i Nörre Alslöv Kirke 2^{den} Paaskedag, öm Gud vil, og Skriftemaal 1ste Paaskedag efter Prædiken. Vi leve alle vel og bede at hilse det heele paradisiske Selskab. Her leve vi ved det gamle og mine Födder forbedre sig dog dagl. Jeg have[r] den Ære at henleve

Velbyrdige Frue

Mit Naadige og höye Herskabs

underdanige og lydigste

d. 11te April 1800

ringe Tienere

Glahn.

[Udskrift:

Velædle og Velbyrdige

Frue Professorinde Glahn

föd Egede

til

Elysium

1) Se Noten S. 58.

Min kiære Marcus!

Du skulde have haft Svar fra mig med forrige Post. Men deels maatte jeg have Tid til at betænke mig, deels ventede jeg et Brev til Adam saa længe, at jeg ikke kunde skrive, efterdi det ventede Brev kom ikke førend efter Postens Afgang. — Dersom Du eller Dine Brødre kan bare skaffe ham¹⁾ et got Sted at logere og faae det Nødvendige Ophold og Tilsyn til ham, til han kan komē ind paa Institutet, saa skal Du faae ham over til midt i Maj, maaske han kunde følges ind med een af De Herrer Officiers, som komē herud for at modtage Hestene. — Dit Tilbud, at han maa logere hos Dig i Kaserne er broderligt, men Du indseer, at han er et blot Barn, at Du ikke kan have den nødvendige Tilsyn med hans Opførsel, naar Du er fraværende, med hans Reenlighed o.s.v. Thi kan Du det, saa var den Steen veltet bort og saa kan Du faa ham, hvad Tid Du vil; thi klæder lader jeg ikke giøre til ham her, da jeg dog skal bekoste Mundering til ham, naar han komer ind, og jeg haver nu ingen, der kan tage Klæderne efter ham. Overvey nøye, hvad Tid paa Dagen han skal være paa Institutet, hvad Tid Du er hieme, hvad Tilsyn Du kan have med ham, hvor han skal faae Mad og Reenlighed fra; hvorledes der kan blive Tilsyn til hans Hoved, thi vel har han ikke Utøy, men let kunde faae det, i Fald den nøyeste Opsigt ikke skulde være. Aftael med Paul, og om Adam paa den Tid er i Byen, hvorledes I kan deele ham imellem Eder, at han kan naae — og — til Eders og hans Ære — om muel. overgaae dem, som have $\frac{1}{2}$ Aars Forspring. Det er en glædel. Tanke og maaskee lægge Aar til min Alder, at han komer derind paa en Tid, at han kan faae Undervisning af sine Brødre, maa dagl. blive opmuntret og begynde med at anstrænge sine Kræfter og øve sig i Flittighed; thi jeg kan da haabe, at han kan blive fremdeeles tilskyndet til at viise Flid og *det første Gang lykkes ham, at han kan naae de andre*, vil han vist nok tilsidst overgaae dem, og, som sin ældre Broder, være vel den yngste af Aar til at blive Officer, men derfor ikke den nederste og sletteste. — Skriv mig nu endel. til saasart, Du kan og overvey, om det er ham tienl., at han er hos Dig, i saa Fald har Du ham med Hestene, om Gud vil, at jeg lever. Jeg ældes dagl. og jeg bør stræbe, imens jeg lever, at faae ham anbragt, kan jeg faae Dine Søstre forsørgede, saa lægger jeg mig roel. i min Grav, og takker Gud, som hialp som i alt andet, saa og med mine Børn. Jeg haver Aarsag til at være stolt af disse Glahner og den sidste ønskede jeg maatte endogsaa overgaae Eder alle tilsamen. Lev vel, min Søn! Arbejd for Din Broder og Gud skal velsigne Dig.

Glahn.

---

¹⁾ Tønne, der i 1800 blev Kadet.

D. 17de April 1800. Nu i Guds Navn afsender jeg dette Brev. Giør Dig nu al muel. Umag og eftertænk Sagen meget nøye, hvad Tilsyn han kan faae af Adam, om han bliver i Byen og af Paul og læg over med hinanden, at I

Vil stræbe at denne Eders yngste og sidste Broder skal endog overgaae Eder og at han kan blive Officer imedens jeg endnu lever.

Svar mig med næste Post paa enhver Punkt i dette Brev og lad mig faae saa omstændel. Efterretning, at den kan beroelige Din Moder, Broder og mig. Da Tönne tænker, at følge med en af Officererne, som hente Artilleriekukske og Heste, saa har jeg lovet ham, at han, i saa Fald, maa paa Veyen, naar han er kied af at kiöre, stige til Hest og nu foerer han selv dagl. Artilleriehesten, og den er — fra det Øyeblik af —, at han troede at være en fast Mand i Kongens Tieneste, hans kiereste Ven og Selskabsbroder.

Det er mærkel. at jeg med denne Post skriver i Velfærdssager for min ældste og yngste Søn.

Udskr.

Til

Lieutenant Marcus Glahn.

Til

Herr Lidt mindre end Intet

Tönne Bloch Glahn!¹⁾

Dette er Du endnu, skjønt det *lidt mindre end Intet* er formindsket saa meget nu, da Du haver faaet Tilladelse til P a a P r ö v e at gaae med de virkelige Kadetter, du er dog nu en lille B i t t e S m u u l e, at Du nærmer Dig *næsten* til at blive n o g e t, skjønt dette *Noget* er saare fiint, saa fiint som den alleryderste Spids af en Knappenaal i Sammenligning med den kiendel. Spids. — Du ved nok, hvorledes jeg har giort Maalet. Bliv General, saa er der ingen Sammenligning imellem Spidsen af en Knappenaal og det feede Falsters Land. — Maalestokken bør være mellem Dig og Marcus. Det vedkommer ikke Dine andre Brødre at viide den. — Jeg fik Lieutenantens og Herr Lidt mindre end Intets Brev igaar, og det forvoldte mig en søvnløs Nat, forarsaget af Glæden over, at Du ikke blev sendt tilbage til Din Moer igien. Var dette skeet, var Du aldrig kommen i Artilleriecorpset. Din Bestemelse var da bleven

¹⁾ Tilhører den With'ske Del af Slægten.

Koksmat paa et Koffardiskib eller Oppasser hos en Kapitain eller Styrmand paa Kina, hvor Du havde baade faaet Mad, naar der var noget i Skibet, og Tamp, enten der var Mad i Skibet eller ikke. Nu, Gud skee Lov! er Du antagen *paa Prøve*, og Du vil, som jeg haaber, gaae *Prøven* vel igiennem; thi Du vil være flink, og ikke alleene naa den ringeste i Klassen, men endog overgaae den allerbeste. Idet mindste vil Du stræbe derefter. Du fik kun *maadel.* for Din Skrift. Du saae, at jeg ikke omsonst lastede den, medens Du var hieme og saasart jeg aabnede Dit Brev, bad jeg Din Moder laane mig et Par Handsker, som jeg saae, behøvedes paa det at j[eg] ikke skulde skidne mine Hænder, som jeg just havde toet og jeg laae Mærke til det T, som var skrevet oven over Klakken, for at betegne, som jeg formoder, at deñe Klak var *Tønnes Stempel.* Læg dette Stempel af, saa skal jeg bede Din Broder Marcus lade Dig stikke et Signet ligesom hans. Det er dog anstændigere. — Jeg skrev Dig et meget langt Brev til med forrige Post. Hverken Du eller Marcus nævner det, saa jeg snart skulde troe, at I ikke haver faaet det. Hvorledes dette er gaaet til, er mig ubegribeligt. Du veed, at Du er nu Herre, *lidt mindre end Intet.* Stræb efter, at Du kan blive virkel. Kadet, og saasart Du bliver det, giver jeg Dig Kaarde, Hat, Fier i Hatten og rød Kiøle, uden at der til dette skal tages en Skill. af Din Sparebøsse. Lad Hans Jacob¹⁾, der er et Aar yngre end Du, ikke blive Student førend Du bliver Lieutenant. Nu kan Du komme først, naar Du fra dette Øjeblik af udviiser den største Flid. Vil Du være uagtsom ved Undervisningen paa Giethuset²⁾, Vil Du ikke arbejde hieme. Vil Du gjøre Gadedrengestreger i st. f. at viise Dig som en velopdragen Volunteur og Kadet. — Nu komer Lieutenant Hofmann. Jeg kan altsaa ikke skrive meere, end at Du hilser alle Dine Brødre, og at I maaske har faaet eller faar Brev med Herr Foss og Jomfrue Juliane³⁾, som reyste igaar herfra. Lever alle vel. — Lever endnu engang vel.

Glahn.

P. S. Eders Moder ligger og venter paa Feberen. — Ingen af Eder haver skrevet Datoen paa Eders Brev. — Dette er en Feyl af Betydenhed i en Rapport.

Min gode Søn Hans.

Med Din Broder Poul sendes dig et Stykke tøy paa 9 al til en frak om du ikke vil for smaae det, telige med 1 par Strømper haver du nogle Strømper som behøve at for fødes saa sen mig dem med første leilighed, nu likker der leret

¹⁾ Hans Jacob Blicher, se Note 8 S. 13.

²⁾ Artillerikadetakademiet havde dengang Lokale i Gjethuset.

³⁾ Juliane Budtz og Holger Foss, se Noten S. 58.

nede i Haven til dig, saa snart det bliver viidt, saa skal du faae det, er det ikke nu paa 5 aar at Du er hos Hr. Flugmager, ieg kan hilse dig fra Søster Stine hun kōmer sig godt, det er en dygtig stor pige hun heder Johanne Dorte Efter Budtzses Moder, G B¹) lader godt fornøyet med hende; nu begynder den travle tiid i Mandags begynde vi at slaa men vi faaer kuns lidet Høe vi er kōmen ganske ud af det med kløver paa nogle Aar, ieg vil ikke for tele dig mere her fra thi Poul kan giøre det bedre lev nu vel min Gode Søn og bliv stedse veed at glæd Dine Forældre som Elske dig høyt.

G. K. Glahn.

Riserup d 9 Juli

1781 (Skal være 1801.)

Lad mig see min Søn at du spare paa dit tøy thi Fader haver mange udgifter -- Dette er noget slet papiir din Fader var i ønslov for at hilse paa Biskoben²) som nu haver for ladt os og F: havde taget Nøglen til Cameret med.

Min Gode Hans.

I hvor lidet tiid ieg en haver saa maae ieg dog skrive dig et par ord til med Frue Egede³) hun haver til dig 2 hals tørklæder som du ikke vil for smaae dem, telige følger Dine Strømper, Tønne haver et stykke af Riserups Vede kage til dig, hvor lever du min Søn, ieg troer nok at Fader haver leveret F. Egede Penge til det Catol; det fornøyer mig at du fik det, thi nu kan Du have dine ting ordentlig, nu ska vil snart til at Sye dine Skjorter ieg hører at de andre vare for smaae det havde ieg ikke tængt skulle de være dig alt for smaae saa kunde Tønne faae dem, NB naar du faar nogle nye, nu begynder din Broder Adam godt at kōme sig du kan troe det har været bekōmerligt for din Fader og mig. Gudgive det dog ikke skulle faae sleme svitter Efter sig, det er en god advarsel

¹) Gjertrud Kirstine Budtz f. 1799, den lille Johanne Dorthes Søster (Slægtbogen S. 95).

²) Tønne Bloch, Biskop over Fyens Stift fra 1786 til sin Død 1803. Det er efter ham, Tønne Glahn blev opkaldt. I denne Forbindelse kan parentetisk anføres, hvad H. C. Gl. (i Nørre Alslev Kirkebog 1797—1817 under en Rubrik „Mærkværdigheder“ (pag. 260) skriver ved denne — i Alm. ikke vellidte — Biskops Død: (D. 6. Sept. 1803) „behagede det Gud at bortkalde til et bedre Liv vor gode og brave Biskop Tønne Block, miskiendt af de fleste, men desto meere agtet og æret af de faae, der kiendte ham ret. Nu er han død og borte, at ville smigre en død Mand var Galskab. Men Sandhed befaler mig at sige for vor tilkōmende Biskop, og for min Eftermand der faae dette at see, at aldrig sad redeligere Mand paa Bispestolen, aldrig mere arbeidsom, aldrig dueligere, aldrig mere nøyagtig, aldrig nogen, der i en kjernefuld Korthed kunde sige noget, aldrig nogen med et bedre Hierte, der gjorde sig en Glæde af at hæve den nedtrykte, hvortil jeg haver været Vidne meere end engang... Han havde sine Underligheder, syntes, men var ikke stolt, havde noget frastødende i sit Væsen, og syntes vel myndig imod de ringere Klasser af Geistligheden. Dette troer jeg er, efter min Overbevisning, Sandhed. Jeg glæder mig over at have været saa lykkl., at jeg har tiend under denne brave Mand, lige fra det første af, han blev Biskop, men det græmer mig, at jeg skal overleve ham; thi hvor faae vi hans Mage til Biskop.“

³) Antagelig Brevskriverens Brorkone Lene g. m. Kapt. Chr. Thestrup Egede, se Noten S. 4.

for Eder andre at naar i ere meget varme i da ikke forkøle Eder enten med kold drik Eder gaa i træk hans tønne Nanquins Klæder har nok meget aarsag i hans Sygdom, lev vel min Gode Hans og bliv veed at være en flink Gudt og glæd dine Forældre det ønsker ingen mere en Din Moder.

Riserup d 5 August [1801].

Min kiære gode Sön!

I Haab om at Du ikke eftergiver Dine ældre Brödre noget i Flid, Troeskab, Oprigtighed og Alt, hvad der er got, sendes Dig herved 8_r til Dit Skatol. Pengene vare leverte til Adam. Men Adam ligger nu paa Möen, dog i en bedre Tilstand, end det kunde ventes. Fru Egede vil mundtl. fortælle Dig om hans Sygdom, der bør være Dig og Brödre til Advarsel, at I lægge Mærke til, at I ere i Danmark og ikke i Italien. Dette viiser Du Herr Pflugmacher, paa det at han kan viide, at Du paa en lovl. Maade er kōmen til indlagte Penge, ligesom jeg og ønskede, at han vilde være tilstæde, naar Skatollet betales af Dig.

Den Anvisning, Du fik, i Følge hvilken Du skulde have hævet Pengene hos Adam, river Du i toe. Din Stakkels Broder er endnu i Stege, vel til Forbedring, men dog kan han ikke ventes saa hastig til Kiöbenhavn. Ved en Forkiöelse paadrog han sig en Lamhed i Hænder og Födder og Föleslöshed over det hele Legeme, som gik saa vidt, at endog Smaagens Redskaber kunde ikke giöre deres Tieneste. Nu kan han igien smage og giöre Forskiel paa et Stykke Rugbröd og en Tvebak og Föleslösheden gaaer efterhaanden bort. Han kan og ved Hjælp af en Kiep gaac omkring i Stuen, saa der er Haab at han dog nok kōmer sig igien, skiönt det vil blive seent. Aarsagen til Sygdomen var, at han klædede sig som han var i Italien og vilde ikke viide, at Dannemark ligger saa meget nordligere. Han være et Eksempel for Dig og Dine Brödre, at I ikke ved at klæde Eder tyndt, nedbryde Eders Helbred. Min ærbödige Hilsen for Herr Pflugmacher og ganske ærede Huus, for Herr Provisoren og andre, som jeg har den Ære at kiende og Du kōmer til. Naar Du altid skikker Dig vel, saa gavner Du Dig selv og elskes af Dine Forældre og Sødskende, som alle hilse Dig. Giertrud Budtz hilser Morbroder Hans og.

d. 6te Aug. 1801.

Glahn.

[Udskrift:

herved føl- :
ger 8_r :
: :

Til
Hans Egede Glahn

hos S. T. Hr. Pflugmacher
.....
paa
Christianshavn.

..... 1)

mine Hænder, som før kløvede den stærkeste Pande, skiælve. Næppe kan jeg [spii] faa dem til Munden, naar Din Moder have tillavet mig en god Ræt Kaal eller ret gode og tykke Erter. Men, Gud skee Lov, jeg har en Søn! Du vil straffe Fienden, for han bedrøvede Din Moder²⁾ og for han begyndte saa seent, at din Fader i kunde gaae i dit Sted. — Hui! Kunde jeg endnu svinge mig paa min Hest, som jeg kunde for 40 Aar siden. Hui! Saa skulle Du i Roelighed hav [liget(?)h] været hieme og snart skull[e] mine Kamerater med mig sendt Fiend[en] til den and[en] Verd[en], og paa deñe Guds gode Jord skull ing[en] Fiende have givet Din Moder nog[en] Uroe. — Slaae, min Søn! Slaae! Slaae Domedags Slag. Lad Din Moder aldrig meere sørge! Slaae! Slaae saadane Hug, som vor[e] Fædre slog. Slaae og falder du! jeg skal glæde mig, at Du faldt, som en Helt, og jeg skal trøste Din Moder. — Slaae! Slaae dem, som bedrøvede Din kiere Moder — og som bedrøvede hende, som Du elsker endnu meere, end din Moder, hende, som skal være Dig det, din Moder var mig — Slaae! og slaae saaledes, at Du og Dine Medstridere kan snart giøre Ende paa Krigen. Slaae, at Du snart kan kome hjem til Din Moder og til din [K] E³⁾ —, du kiender hende nok, og falder du; thi ing[en] kan vogte sig for en Kugle i Livet, saa, i det Du falder, raab da til dine Medstridende: Hevn dette. Skaf Fred i Landet og falder een af dem gjør du det sam[me]. —⁴⁾

1) Af et defekt Læg (i Folio), der indeholder egenhændig Afskrift af syv Breve til Sønnen Marcus. Nærværende synes snarere at være et Udkast, det er udateret, men dets Indhold viser, at det er fra 1801. Det er skrevet med en harmdirrende og spruttende ubehersket ofte svært læselig Haand. Begyndelsen mangler.

2) Hendes Broder, Chr. Thestrup (se Noten S. 4) kommanderede (i Slaget paa Rheden 2. Apr. 1801) Kavaleriprammen „Rendsborg“ og udmærkede sig ved Heltetod; da Ankertovet blev overskudt, satte han Skibet paa Grund og fortsatte Skydningen, til han efter fire Timers Kamp maatte overgive sig.

3) Maaske skal det overstregede K opfattes som Kæreste og E, der er sat i Stedet, som Elskede. Marcus blev dog først forlovet (og gift) 1804 (se Sl.bl. 3 S. 24).

4) Der sluttes midt i Linjen nederst paa Siden. Bagsiden er blank og ligesaa de to sidste Blade, som svarer til de to første, beskrevne Blade i Læget.

*Til
alle mine, uden al Undtagelse, rare og fortreffel.
Sønner!*

*Jeg havde nær skrevet mine Dreng, men
vel var det, at jeg ikke begik den
store crimen læsæ dignitatis
Allerhelst
for de soldateriskes Skyld
de andre toe
— tage vel ikke Sagen saa nöye.*

Gud velsigne eder alle, fra den ældste til den yngste, fra den høyeste til den laveste og fra den rigeste til den fattigste. Hvem af Eder er den rigeste? Eders Tanker gad jeg nok viide om denne Sag, men de maa være understøttede af Grunde. Jeg har haft Aarsag til at være fornöyet med Eder alle i forbiegangne Aar, der haver været saare lærerigt for Eder, men paa min kiære Adams Bekostning, som aldrig haver bedrövet os, forend i afvigte Sommer, da han var bleven en Kröbling. Gud være lovet, som hialp ham og glædede os og elske I ham, saa vil I vist takke Gud, som gav ham sin Helbred og Førlighed igien. — Vi kunde ikke holde Fredsfesten i Aar saa høytidel, som Jubelfæsten i Fior.¹⁾ Dertil

---

¹⁾ Om „Jubelfest-Gudstjeneste i Nr. Vedby Kirke d. 1. Januar 1801“ medde-
ler Helene Strange i „Lolland-Falsters hist. Samfunds Aarvog for 1920“ følgende
fra H. C. Gl.s ovenfor omtalte (Note S. 84) „Mærkværdigheder“: „Om vi nu i Dag
først indtræde i et nyt Aarhundrede eller samme Aarhundrede begyndte 1. Januar
1800, derom er Meningerne forskellige. Dette mener jeg, at naar et Barn er et
Aar, har det allerede levet i 365 Dage, og saasart det fylder sit første Aar,
begynder det straks paa et andet. Frederik den 4de højtideligholdt ogsaa Aar
1700 som Jubelaar. Den Mening, som har faaet Overhaand dennegang, var denne,
at vi i Dag træde ind i et nyt Seculum og begyndte nu det 19de Aarhundrede.
Da Kongen indsaa, at den sædvanlige Tekst paa denne Dag ikke var passende
til Jubeltekst, saa tillod Hans Majestæt Præsteskabet da at vælge selv Tekst paa
denne Nytaarsdag og selv forordne, hvad Salmer de vilde have sunget af den paa
hver Sted brugelige Salmebog.

Mig forekom det, som Kongen ikke havde noget imod, at Præsterne gjorde
denne Dag saa opbyggelig og højtidelig, som de bedst kunde, aleneste, at de
sørgede for, at det, som blev sunget, var noget, Menigheden kunde høre. Da nu
ogsaa Epistlen og Kollekten var lige saa lidt som Evangeliet passende til Jubel-
festen, saa besluttede jeg at indrette Gudstjenesten paa denne Dag saaledes, som
jeg troede, at det kunde ske, til større Opbyggelse og gøre mest Indtryk paa
Menigheden. Til den Ende begyndte uden foregaaende Læsning i Kordøren
Gudstjeneste med „I Jesu Navn skal al vor Gerning ske“.

Efter en kort Bøn forklarede jeg for Menigheden kortelig Hensigten af vor
Sammenkomst, og hvad Jubelfest egentlig vil sige. Derpaa — i Stedet for det
sædvanlige Julevers „Et lidet Barn saa lystelig“ — blev af 6 dertil bestemte
Sangere og Sangerinder, som nu udtraadte af deres Stole, og hvoraf de to stode

manglede jeg Eder. Jeg prædik. over 4.62, 2.3 v. til de Ord: *De skulle alle ihjelslaaes*, men jeg indseer selv, at jeg ikke var saa hældig, som i Fior, hvad enten dette nu kommer deraf, at jeg er bleven et Aar ældre,

i Kordøren og de øvrige 4 nedefter, afsunget tre Gange dette af mig forfattede Vers:

Lov være dig, o' gode Fader,
Som troner højt i Himmelen.
Lov være dig for dine Gaver
Og for Du altid var min Ven.
Fra dette Land, fra dette Rige,
Ak! At Du aldrig vilde vige.
Nej! Fader udi Himmelen
Du er, Du var, Du bli'er vor Ven.

Den Tekst, der blev prædikeret over, og som Søndagen forud var, ligesom Salmerne, tilkendegivet, var tagen af Davids Ps. 145 3,4: Herren er stor og saare priselig og Hans Mægtighed er uransagelig. En Slægt skal bevare dine Gerninger for den Onde og Du skal forkynde din Vælde. — Efter Prædiken blev sunget „Guds Godhed ville vi prise“. Imedens det sidste Vers af denne Salme blev sunget, traadte atter Sangerne ud og afsang følgende af mig forfattede Vers:

Halleluja! Halleluja!
Lov, Pris og Ære Dig,
Lov, Pris og Ære Dig,
Alfader! — og — vor Frelser,
Som os saa naadig ledede
Paa Livets Vej
Du svigter ej.
Hjælp os at følge den,
Hjælp os at følge den.

Bevar o' Gud! Din Salvede,
Vi bede Dig derom
Thi han er god og from.
Bevar hans Søn! Bevar hans Folk,
O Jesus! Vær Du selv vor Tolk.
Saa høre vi,
Saa glædes vi,
O! Gud! Halleluja.
O! Gud! Halleluja.

Halleluja! Halleluja!
Du Gud er Fredens Gud,
Vor Gud er Fredens Gud,
Giv Fred for alle og enhver,
Som Freden ønsker og begær.
Giv alle Brød
Og Hjælp i Nød
Og Held! Halleluja!
Og Held! Halleluja!

Halleluja! Halleluja!
Du rene, Du vor Gud,
Og Du er vores Gud.
Vi glade er og sjunge fro,
Fordi Du gav os Ro.
Vær Du vor Ven
Paany igen
Giv Held! Halleluja!
Giv Held! Halleluja!

Da dette sidste Vers af denne Sang blev sunget, gik jeg ned i Kordøren og stillede mig mellem Sangerne, og da de havde endt, blev den ganske Gudstjeneste sluttet med Velsignelsen, som blev lyst over Menigheden fra Kordøren uden Sang.

Før Tjenesten begyndte, blev Afskrifter uddelte i Stolene til den allerede forsamlede og for det allermeste pyntede Menighed. — Sangerne var Hr. Candidat i Ministeriet Westerboe, min ældste Søn ligeledes Cand. i Minist. Adam Wilhadt og de andre Studenter Johan Henric Wolchersen og min Søn Poul Egede Glahn. Sangerinderne mine Døtre Inger Kirstine Glahn, gift Budtz, og Pauline Marie Amalie Glahn,

eller og at mangehaande Forhindringer ere indløbne for mig, som betoeg mig Tiden. Jeg havde i Sinde at sende Eder, hvad jeg haver af Fortsættelse af Peder Paars¹⁾ og havde allerede skrevet det paa reent, men da jeg frygter, at det ved den Leylighed kunde kome i andres Hænder, saa beholder jeg det tilbage, indtil videre. — Westerboe²⁾ læste jeg det for i Gaar. Maaske I kunde *saa smaat udlokke hans Dom derom*. De Aarsager, som bevæge mig til at blive ved dette Arbejde ere

- 1) at jeg dog selv vil viide, om jeg haver mit Modersmaal fuldkomen i min Magt
- 2) At forsøge om den comiske Musa vil staae mig bie i min Alderdom, hvilket jeg ikke har fortienet, siden jeg i min Ungdom og favre Dage aldrig haver giort hende min Opvartning
- 3) At jeg kan ha[ve noget at] moere mig med til Afvexling. —

Peder Blicher³⁾ var hos os en Times Tid i forrige Uge og i Dag er mine Döttre der. Jeg selv skal paa Skoven, om jeg kan faae noget Brænde at kiøbe. — Skriv mig til, hvorledes det hænger sammen med Tönne

- 1) om Examen snart begynder
- 2) hvad Haab der kan have om ham, om
  - α) han bestaaer sig eller
  - β) han falder igiennem
- 3) Hvad det er for Forandring, der forestaar Artillerie Kadettene
- 4) Naar denne Forandring begynder

Tönne takkes for det tydskdanske Brev, han skrev mig til; Ordene vare tydske. Stilen dansk. Imidlertid *temel. got* efter hans Maade. Jeg havde i Juulen vist ventet Tönne og Hans hiem i Juulen, toeg selv til Budtzes for at modtage Soldaterne, men maatte vende tomhændet tilbage. — Til Paul sendes 9 R hvoraf den ene er for noget, der er udlagt for Moder. See til, at I kan faae at see, hvad Pauline har skrevet i Westerboes Stambog, dog uden at lade Eder mærke med, at jeg haver skrevet derom. — Det er en herl. Fyr og vi tabe meget ved hans Bortreyse. Gid han maae vinde derved.

---

¹⁾ Originalen til H. C. Gl.s Fortsættelse af Peder Paars (ca. 1500 Vers) tilhører Torben Glahn.

²⁾ Westerboe (se Note nederst S. 88 Slutningen).

³⁾ Se Note 8 S. 13.

Et lyksal. Nytaar tilønskes Eder alle med Guds Velsignelse til Siel og Legeme.

d. 6te Januarii 1802.

Glahn.

[Udskrift:

	Til	(Nytaar) 1802	
	mine fem Sønner		
	Adam Wilhadt	:	
	Paul Egede	:	
	Marcus	:	G L A H N
	Hans Egede	:	
	Tönne Bloch	:	til
Heri 9 Rdr til	:		Kiöbenhavn
Paul	:		med en Ven, den Gud ledsage
og 6 Forklæder til Marcus			
samt en Hvede Kage til demallesämen			

Min kiære Hans!

Det er længe siden, at jeg saae noget Brev fra nogen af Eder og da jeg i Forgaars havde Bud i Gaabense efter Aviser og Breve, fik jeg ingen af Deelene, hvilket maa være en Skiödeslöshed paa *Postcontoiret* eller hos *Expediteurerne*; thi var der end intet Brev, saa maatte der dog være Aviser. Jeg forestiller mig nu, at Peder Blicher enten haver været oppe til, eller med det første taget sin Eksamen og at Du altsaa snart begynder at lære Latin. — Læg Mærke til følgende: 1) I et *halvt Aar* betaler jeg for Dig 1 Mk. for Timen og det 4 Dage hver Uge, altsaa i Alt om Ugen 4 Mk. Du maa derfor anvende den Times Undervisning vel og naar Du gör det, vil Du vist nok göre god Fremgang under Din gode Vens Anförsel. 2) Maaden at gaae frem paa bör efter min Formeening være denne, at saasnaart Du veed det groveste af *Grammatica*, saa strax tyde og oversætte noget, som er læt og först, naar Du haver naaet nogen Færdighed, gör Dig bekiendt nu med en, saa med en anden. Dog uden möysommel. at standse ved den. *Declinationerne* og *Conjugationerne* formoder jeg Du har allerede i Somer lært. 3) Laan hos Paul *Clavis linguæ latinæ* af *Werner*. Den er for en Begynder lættre at kaste op i, end *Badens*. 4) Hver Gang Du kómer til Adam, saa lad ham gaae nogle Linier igienem med Dig; thi det kan hände sig, at han ved sin Fremgangs Maade kan hibringe Dig det, som maaskee Blicher ikke kan eller og göre det tydeligere for Dig; thi hver haver sin Maade at tænke paa og den, hvis Tankegang meest stemmer overeens

med vores, er ogsaa meest fattel. for os. 5) Skam Dig ikke ved at spørge Dig for. Derved bliver Du klog. —

Jeg formoder, at Du ad Aare bliver Apotekersvend. Saa formoder jeg ogsaa, at Du i Tide taler med Herr Pflugmacher om at forblive indtil videre hos ham. Det vilde være et slet Tegn og ubehagelig for mig, dersom Du strax skulde komme fra ham, naar Du bliver Karl; thi det gav tilkiende, at han ikke havde været fuldkommen fornøyet med Dig, som et Menneske, han ey kan være tient med, hvilket vilde give Dig et slet Rygte iblandt De Herrer Apotekere. — Kunde Du lære noget retskaffent og om nogle Aar blive rekomenderet til et *betydel* Apotek udenlands, vilde det være baade nyttigt og fornøyet foruden Bekostning at see fremmede Lande, øve Dig i fremmede Sprog, hvorved Du des lættre kunde forstaae deres Skrifter og lære maaskee noget, som Du ikke saa læt lærte i Fædrenelandet og hvo veed Peer Poses Lykke? En Udlænding, som udmærker sig ved fortrinlige Kundskaber og fortrinl. god Opførsel gör ofte meere Lykke end Landets egne Börn; thi han bemærkes meere, da han ikke er en Hverdagskarl. — Skriv mig til med Herr Halse¹⁾, som er Præst i Kippinge og overbringer dette. — Lev vel! min gode Søn. og lad mig see, at Du bliver en brav, god og skikkel Karl. Det ønsker Din

oprigtige Fader
Glahn.

P. S. Herr Pflugmacher hilses ærbødigt.

[Udskrift:

Til
Hans Egede Glahn
Hos S. T. Herr Apoteker Pflugmacher
.....
paa Kristianshavn
til
Kiöbenhavn.

Mine kiære, gode, rare Börn!²⁾

Jeg ventede vist Breve fra Eder fra Callundborg, men ingenlunde fra Aarhus, den bekiendte Stad, hvortil Peder Paars gjorde sin viddlöftige Reyse. Gud skee Lov! at Eders var heldigere og at I saa snart kom dertil, uden at drive enten til Anholt eller nogen anden Øe paa Guds gode Jord. Maren Snaves[?] havde grædt den heele Formiddag, fordi hun troede, at Hanna³⁾ blev maver, og hvad vil Forældrene saa sige?

¹⁾ Jens Conrad Halse (1757—1829), Sognepræst i Kippinge.

²⁾ Brevet er til Stine Budtz.

³⁾ Hendes næstældste Barn (se Note 1 S. 84).

Jeg trøstede hende med, at saa vilde Forældrene just blive glade, naar hun bare var brav maver, men tillige brav frisk; thi meer eller mindre Fet gjorde ikke til Sagen, uden i Slagteqvæg, hvor et Pd. Tælle meere eller mindre just ikke var ligegyldigt. — Her leve vi alle vel, men haver ikke faaet Regn förend Pindse Aften og siden af og til. I Dag fik vi her i Riserup en stærk Tordenskyll. Efter Eders Afreyse har jeg været paa Elysium een Gang, og min Kone een Gang. 2den Pindse Dag var jeg i Kippinge. Den galne Madame Sörensen¹⁾ foreslog en Tour til Vaalse, og Selskabet var strax eenig, saa vi hen 8 Personer og besøgte Foorman²⁾ paa hans Lyststed i Skoven og mooredede os — imod Forventning kongel. Min Kone og Jomfru Kröllerne³⁾ var paa Holgershaab⁴⁾ og derfra toeg Mine med Giertrud til Elysium, hvor den sidste nu syer Skoc. Planter har vi faaet det meeste, vi bruge i Aar. Giertrud havde ladet Kreaturerne forleden jage hiem om Aftenen, da Veyret var baade koldt og det blæste noget. — Det lader som Eders Folk ere ret umaneerlig flittige. — Men til Hanne igien. Hun er en herl. Pige og kiælen, noget efter mig, men meget efter Moer og Maren Snaves passer hende got. Vi kunde gierne faae hende til at gaae meer, ders. vi skiøttede derom, men saa frygte vi, at hun er meere udsadt for at falde og derfor faaer det at beroe til I komme hiem. I gaar sadt vi 4re Kiör ud og i Dag 3. Alting kōmer sig i dette gode Regnveyr. Fra Marcus havde jeg Brev i Gaar. Den 20de mente han at være fri, men om Töne kommer med, veed jeg ikke. Mine [K] gik i Huusholdningen i forrige Uge og Pauline K. i deñe Uge, saa Moder ikke savner sine Döttre. For den Sags Skyld kan de gierne blive borte ½ Aar og Hanne savner ikke sine Patte, men spiser og drikker godt og ligger en liden Stund hos mig om Morgenen, men finder meest Fornøyelse, naar jeg ringer for hende. Som jeg skriver dette kom hun forbie mit Studeer Kåmer Vindue og da jeg kaldte paa hende og hun fik mig at see, rakte hun Hænderne over Hækken og vilde til mig, men saa hörte hun i det same Giögen og fik da andet at tage Vare. —

Nu længes vi efter Brev fra Eder, for at tage Deel i den Fornoyelse I formodentlig nyde midt i Jyllands Land iblant Slægt og Venner. Hils Dem alle — alle — allesamen fra Eders oprigtige Fader —————

Glahn.

¹⁾ Sikkert Sognepræst Jens Sørensens Enke fra Stadager. Se Noten S. 26.

²⁾ Sognepræst i Vaalse Johan Formann (ca. 1747—1817).

³⁾ Maren Wilhelmine Krøll (f. 1775) og Dorthe Pauline Rasmine Krøll (f. 1781) Søskendebørn af H. C. Gl.s Kone (smlg. Noten S. 4).

⁴⁾ Nørre Alslevs Annekspræstegaard, som Holger Foss (se Noten S. 14) havde købt i Slutningen af 1790erne, og efter hvem den fik Navn.

Kiæreste Børn.

Glade bleve vi imod al Forventning at faae Brev fra Eder fra Aarhus. Gud være lovet, som haver ledsaget Eder saa vel. Vi loe saa godt af G.¹⁾ Indfald at der skulde spendes for, det er vel at hun er saadan Rar Pige, det same kan vi sige om Hanne, det er Særdeles god Pige hun haver Noget Ondt i Maven i Mellem det er nok for Tender, og det er en Velgierning, men Maren Snaves er strax bange hun passer hende godt og vi haver Megen Moro af den lille Gode Glut. Forleden det var i Fredags i forrige Uge var jeg nede hos Giertrud²⁾ hun var Rigtig noget forknydt i de Dage Folkene var paa Tørve-mosen Naar saa Maren gik til Kreaturene saa var hun ganske Allene ieg hjalp hende med at gjøre en Ost, og siden haver ieg hørt, at hun haver paa sin egen Haand haver gjort en. Den Dag ieg var der blev Kornet skuffet Melkekameret Reendt. Deres Quæg haver godt lagt til, der i Mod haver Vores dygtig slaget af, da de har været inde til i Gaar. Dette er Budtzes Piger ieg taler om. ieg sagde til Pigerne at det var det bedste siden vi havde faaet den gode Regn at de gjorde ved Haven og Hørret først, og siden ved deres Eget Tøj, og det var de ogsaa villie til, de lader ganske paapasselige baade Kale og Piger. Anden Pinsedag vare vi hos Fosses i Selskab med Provstinde Blikerts 2 Døtre Fr. S..... Dals Strøms³⁾ som kom til Provstens Pinse Løverdags til megen ulejlighed da Provsten selv laa af en stærk Feber ieg kom fra Sælskabet i Gaar hos Fos der var Stamps⁴⁾ Edingers⁵⁾, og vi, i Dag er ieg ikke opsat til at skrive, thi jeg haver min sædvanlige Hovedpine naar vi haver spiist agter ieg at tage ned til Giertrud saa tænker ieg at det gaar bort, her hieme gaar det ret got, Mine og Poulina er meget gode og betængsøme piger de lætter mig i hvad de kan Mine haver været saa god at være hos Giertrud, siden i Mandags, da de atter skulde paa Kiærmosen og saa var det dog feelt for G, at være saa Ene der kunde let kome Tikkere og kyse hende, Du kan med Guds Hiælp være Rolig min gode lille Stine baade for Hanne og Dit Huus thi mig Synes at G. lader til at være brav paa passende, ieg havde Loyer af hende sist ieg var der thi hun tager sig ret en Moderlig Myndighed og taler med Eftertryk til Pigerne Du skal og have Tak lille Pauline⁶⁾ for Dine udforlige Breve de var saa Morsom især hvad vi hørte fra Saabys⁷⁾, den gode Mand han haver. — — — — —

Min kiære gode Hans!

d. 22de Julii 1802.

Af Din Broder Marcus, som overbringer dette, vil Du faae at høre at vi leve vel og at jeg haver kiøbt 6 Törklæder til Dig, som Du faaer, naar Du bliver Svend. *Glahn.*

[Udskrift:

Til

S: T: Hans Egede Glahn

.....

til

Kiöbenhavn.

---

¹⁾ Formodentlig Budtz' ældste Datter Giertrud, f. 1799.

²⁾ Gjertrud Rask Gl. [A 7], f. 1786.

³⁾ Antagelig Kammerraad Peter Dahlström, Birkedommer paa Falster (d. 1829).

⁴⁾ Sekretær Stamps paa Nebøllegaard (hvor tidligere Foss' boede).

⁵⁾ Paa Blæsbjerggaard i Lillebrænde paa Falster.

⁶⁾ Formodentlig Pauline Gl. [A 2], f. 1774.

⁷⁾ Hans Egede Saabye, se Noten S. 12.

Riserup Præstegaard d. 2den Nov. 1802.

min kiære gode Hans!

Hvorledes vi leve, det vil Jomfrue Andrea¹⁾ fortælle Dig. Hvorledes Du lever og om Du haver begyndt med Dine latinske *Lectioner*, det maa Du fortælle mig. — Betalingen til Peder Blicher²⁾ kan Du faae ugentl., maanedl. eller paa hvad Maade han vil, alene at Du melder mig dette. Men brug Tiden vel uden at forsöme det ringeste for Din Principal; thi længere end til *St Hans* Dag næstkommende, lover jeg Dig ikke, at jeg vil betale for Dig. — Du erindrer Dig, at det er 4 Timer ugentlig og 1 Mk. for Timen. Nu faae vi see, baade hvad Blicher og Du due til. Da Paul i denne Tid underviiser ligeledes et voxent Menneske i det latinske og har den Fornøyelse, at han giör megen Fremgang, saa beed Peder Blicher, at han vil raadföre sig med Paul, men derfor just ikke følge ham, uden for saa vidt det kan passe sig paa Dine Omstændigheder. — Lev vel! min Sön. *Glahn.*

[Udskrift:

Til

S. T. Hans Egede Glahn

.....

i

Kiöbenhavn.

Min kiære Daatter!

Du talte sidst om, at Du og Din Mand önskede at kome til Guds Bord i Morgen, men jeg kunde ikke give Dig ret Svar derpaa, förend jeg havde talt med Degnen, da jeg vidste ikke, om han havde begiert Viin og Bröd nok. Nu talte jeg i Dag med ham ved Skriftemaalet og der er i den Fald ingen Hinder, saa at I gjerne kan komme. Men I maa endel möde i Kirken meget betimel., da jeg skal ikke alleene i begge mine egne Kirker men og til Nörre Kirkebye. — Lad mig nu viide med Dine Söstre om i kome til Kirken i Morgen for at communicere og læg Mærke til, at jeg ikke bier efter Eder. — Enten I nu möde der eller ikke, saa ere I saa god allesämen at spiise hos os i Morgen til Middag. — Tak for sidst. — *Glahn.*

Hils Din Mand og Börn.

Til

d. 23de April 1803.

Udskrift: S. T. Madame Budtz

Til

til

Madame Budtz.

Elysium

i

Under Verdenen

og

her under Maanen

¹⁾ Andrea Bredenberg, gift 1805 med Adam Wilhadt Gl.²⁾ Se Note 8 S. 13.

Riserup Præstegaard d. 11te Aug. 1803.

Min kiære gode Sön

Jeg fik med sidste Post et Brev, underskrevet Hans. — Om dette Hans vil sige Hans Wurst, eller Hans Nar, eller Hans Apotekersvend, eller Hans Egede Glahn, det veed jeg ikke. Lad dog slige Narrestræger fare og skriv Dit Bienavn til, om saa ogsaa al Verdens Adamer og Pauler gjorde det.

Som Apotekersvend kan jeg da endelig lykønske Dig, min kiære Sön, Hans Egede Glahn, siden Du dog, langt om længe, har ladet mig det viide. Jeg er vis paa, at Botanikken vil ret komme i Flor, allerhelst da I nu botanisere i tre Holsteenske Vogne. — Vist nok synes dette lidt underligt for mine Øyne, men, som uindviet i Apotekersvendenes Hæmeligheder, tager jeg her Fornuften fangen og bilder mig ind, at det maa være et Slags nye Vogne, hvori alle Slags Urter voxer.

Du skriver mig til, at Du har givet Dorf Billetter. Men hvad lærer jeg deraf? Billetterne er til Efterretning for Dig. Jeg, som hverken seer eller tæller dem, finder ingen Oplysning deraf. Du lader mig viide, at han har underviist Dig, siden Blicher reyste. Du maa altsaa troe, at jeg holder Dagbog over, naar Blicher toeg fra Kiöbenhavn, naar han kom her til Landet o. s. v. Er det for en Apotekersvend at skrive saa tosset og med saa liden Overlæg? Naar Du blot havde skrevet: Saa og saa mange Timer haver jeg haft Underviisning, saa havde Sagen dermed været klar og jeg havde vidst, hvad jeg skulde rette mig efter. Nu er jeg lige saa klog som för. —

Du er nu bleven Svend. — Din Moder haver derfor sendt Dig Linnet med Paul. Endnu kan Du vente 12 grove Skjorter og nogle Par uldne Strömper. Naar Du nu gaar hen til Herr Klinting i Boldhuusgaden, saa faar Du der 100 og nogle og 20 Rdr. Den rigtige Sum kan jeg ikke nævne, thi jeg har ikke vor Mellemregning nu ved Haanden. Med næste Post skriver Du til mig, hvad Du har oppebaaret. Af disse Penge betaler Du den gamle Skræderregning og Dorf. Resten hörer Dig til og dem anvender Du strax til Skoe og Klæder, saa at Du kan viise Dig saa næt og pæn, som det anstaaer en Apotekersvend, der botanisereer paa Holsteenske Postvogne.

Da jeg vil, at Du ikke allene skal være en ærlig og brav Karl, men at Du ogsaa skal ansees derfor, saa har jeg i Dag tilskrevet Herr Pflugmacher og ladet ham viide, hvad Penge Du faar. Saa haver jeg og bedet ham være paa Raad med Dig i Henseende til Din Udredning, at Du ikke skal, som en Hans Nar, foröde Dine Penge til unyttige Ting. I Hensigt til disse Penge er han endnu Din Fader og uden hans Raad og Villie giver Du ikke en Skilling ud af dem. — Först kiöbes det Allernödvendigste, saa det Nödvendige og endel. det Nyttige. — Da Du faaer Pen-

gene af min Haand, raader jeg for, hvorledes de skal bruges og da jeg er fraværende træder Herr Pflugmacher i mit Sted. Har Du i Forvejen ladet giøre noget uden min Tilladelse, saa bliver det din Sag. Dermed har jeg intet at giøre. Du er nu Svend. — Fra nu af maa Du selv sørge for det, Du behöover. Af mig kan Du ikke vente meere, end at jeg bliver ved til förstkomende Nytaar at betale Din Underviisning i det latinske Sprog. — Siden venter jeg, at Dine toe latinske Brödre ved har saa megen Kiærlighed for Dit Vel, at de af egen Drift giver Dig Alt imellem nogen Undervisning i det latinske Sprog, hvilket vist nok er nödvendigt for enhver, der vil blive en god Apoteker, og jo större [Du] Fremgang, Du gör Dig, jo snarere kan Du lære fransk, som og er nödvendigt for deri at læse franske Skribentere i Din Videnskab. Stræb efter, at Du ikke skal blive en Fusker i Apotekerkunsten, men en Mester og da l have en god og lærd Provisor, saa gaae ham under Øynene og lær af ham, nu ved Samtaler, nu ved hans Bogsamling Alt, hvad Du kan. Tak Gud for denne Leylighed og bliv i hans dagl. Selskab saa længe det er muel. Du kan vel kome paa et andet Apotek. Men der finder Du ikke just en lærd Provisor og om Du finder ham, meener Du da, han elsker Dig, som denne, der i heele 6 Aar har elsket Dig, formodentl. banket Dig, naar Du fortiente det, underviist Dig, raadet og anført Dig. Troe mig, Min Sön! Dette er meere end Du maaskee forestiller Dig og vil virke meere til Din sande Forfremmelse, end Du kan tænke, og naar Du bliver endnu en Tid lang hos Herr Pflugmacher, *siger i k k e o p i Vrede og som en Hans Nar*, men med Sindighed forestillende ham de Grunde, hvorfor Du nu bör see Dig om i Verden, udbedende Dig hans Anbefal., saa anbefaler det Dig allerede, at Du har tient ham i 6 Aar, som Dreng og siden i nogle Aar, som Svend. Udleder man ikke andet deraf, saa viiser dog dette Din Troeskab, som er det allervigtigste og Din Indsigt, thi ellers kunde han dog ikke være fornöyet med Dig. Saa viser dette, at Du er den samme gode Svend, som Du før var den gode og agtværdige Dreng. Saadanne Folk vil enhver have, ikke dem, som til hver Farredag skifte Plads. Saa længe Du tiener bör Du betænke, at Du er Tiener og ikke Huusbonde, og at Din Huusbonde ikke giver Dig Kost og Lön, for at Du skal giøre ham fattig ved Efterladenhed og Utroeskab, men for at Du skal see paa hans Beste, som det var Dit eget. Saaledes vil Du vist tænke, naar Du engang selv bliver Huusbonde og saaledes bör Du nu tænke, saa bliver Du lykkel. Jeg er Din Fader. Ont vil jeg aldrig raade Dig. — Hvad jeg raader er til Dit Beste, saa vidt jeg forstaaer. Det Galenskab med at blive *Chirurgus*, har jeg ikke det mindste at bestille med. Var der intet andet, som forböd dette, saa ere Dine Födder ikke skikkede til de Rejser, sof fölger med et *Chirurgitat*. Jeg giver aldrig mit Minde til sligt Indfald. Men vil Du, kan Du paa

egen Regning, föj [?] nu, saa gör, hvad Du vil. — Men husk paa, at Din gamle Fader ikke raadede Dig det, men alleene tilloed det, naar Du *for egen Regning* kunde og vilde. — Husk paa, at Apotekeriet var aldrig min Bestemelse med Dig, men at Gud ligesom opfordrede Dig til at gaae ind i dette Fag. Husk paa, at Din Oldefader Hans Egede blev ligeledes draget didhen, hvor han ikke tænkte, og blev en stor og for Verden gavnl. Mand. Der, hvor Du tænker, at Veye skal til Din Lykke aabne sig, der blive de maaskee lukkede til og aabnes igien der, hvor Du mindst ventede det. Og om Veye ikke aabnes, saa viid, at naar Du er *troe, flittig i Dit Kald*, har ingen Leylighed forsömt for at giöre Dig saa duel., som det er m u c l i g t, saa er den Lo[d], Du faaer, ogsaa den, som Guds Forsyn har bestem[t for Dig]. Maaskee en större vilde været til Skade f[or Dig] i (?) Tid og Evighed. — Min Sön! min gode troe og brave Sön! Vær *troe*, vær *flittig*, lær *hvad Du kan lære*. Tænk, jeg tiener nu, ikke for at forhverve mig blot Föde og Klæder, men for at duelliggiöre mig til en bedre Post i mit Fag og være mine Medmenne-sker til Nytte. Alle mine Kameraterer, som ere Stratenjunkere og Narre, og som see kun blot paa det nærværende, dem giver jeg en god Dag. Min Provisor og enhver duel. Mand i sin Videnskab og i sine Sæder vil jeg følge og saa lade Gud raade for Lykken. Den staaer desuden ikke i min Haand. —

Nu Gud velsigne Dig. Det ynsker Din Moder og Din Fader —————

Glahn.

Alle Dine Brödre hilser Du, sær ham med Hatten paa de tre Haar. — Han er nu den Sidste af Eder Dreng og lever jeg og faaer ham fra Haanden, saa har jeg kun mine toe Piger tilbage. — Ogsaa disse hilse Dig og ønske Dig til Lykke med Din Stand, Du nu er i, da Du er gaaet over fra Dreng til Karlelauget. —

Glahn.

[Udskrift:

Til

Herr Hans Egede Glahn

Apoteker Svend hos S. T. Herr

Apoteker Pflugmacher paa Kristi-
anshavn

til

betalt

Kiöbenhavn

d. 16de Aug. 1803.

Min gode Hans!

I Dag fylder Din Søster Giertrud sit 17 Aar og i dette Øyeblik gik Lieutenant Hoffmann med Din Søster til Elysium for tillige at skaffe os Breve fra Posten og Aviserne. Vi lever alle vel og det er et deyl. Höstvejr. Min Artilleriehest haver jeg faaet hiem, hvilket jeg bilder mig ind er Tegn til Fred; thi ellers vilde den saa vel som de övrige, vel været blevne der, hvor den var, eller marcheret til Holstein. — Jeg venter Efterretning fra Dig, at Du haver modtaget de sidst omskrevne Penge og hvorledes Du agter at anvende dem. Dog bestem Dig ikke for hastig, men giör Alt med Overlæg. — *Glahn.*

d. 17de Aug. 1803.

Dit Brev fik jeg i Aftes med Posten. — Det fornöyer mig, at Du lader Kirurgien fare. For Dig duede den Intet. — Dit svage Been vil, om Du bliver gamel, giöre Dig uskikket til at udstaae de Besværligheder, som følge med stærke Reysen, og dem maa enhver Kirurgus, som enten ikke kan blive i Khavn eller slige store Steder, eller og et Drog, som ingen vil betroe sig til. Anvend Du Flid, Troeskab og Redelighed i Dit Fag! Indsamle Dig fortrinlige Kundskaber! Leed ikke efter Lykken, men naar Gud aabner Vey, saa foragt den ikke. — Vær yderl. sparsomelig, paa det at enhver tör betroe Dig sin Velfærd. — *Glahn.*

Min gode Søn

Det glædede os at see af Dit brev at Du lever vel og er godt antaget hos Din Prinsipal, Du bør ogsaa stræbe bestandig at om gaas baade ham og Dem alle i huuset med höflighed, thi det kómer man længst med i Verden, men det er vel noget, som ieg ikke behøver at sige Dig, da du nok allerede haver Erfaret saa meget, i din korte leve tiid, at man kómer langt med höflighed og med grovhed og uvartighed bliver man ilde lidt, og til lykke som karl min Gode Søn, Du lader mig ikke vide om Du haver faaet Dit Linnet og hvordan du haver det, Skiorter og Strømper skal du faa bedre hen, vi haver ikke megen Rolighed til Sittende arbeide i Sömer da ieg forsikkrer at siden Du forlod os haver vi næsten aldrig været fri for fremede, vi haver haft adskillige Familier som vi aldrig haver haft før som Hr. Flindtes¹⁾ i Søndags var Hengeldeis²⁾ her vi var der i gen i Gaar med L. Hofmand det er rare folk og et nydeligt Sted, i alle dele midt i Onsdags Midag kom her en Studdent som heder Reiersen, og mellede Capitain Geder og Frue og Colins heele familie som kom en times tiid Efter ham, og saadan er det dag ud og dag ind, hos Fosses³⁾ og Budtzses⁴⁾ lever de vel alle haver travlt med høsten da vi haver dette velsignede Veir Hanne er en rar Pige, og Morer os meget, tiden telader ikke mere en at sige dig at ieg er din oprigtige —

Moder og vil ønske at Du alle tider maa leve lykkelig det ønsker
G. K. Glahn.

[Sammen med Faderens Brev: 17. Aug. 1803.]

¹⁾ Smlg. S. 12 Note 6.²⁾ Hincheldey. Der var flere Medlemmer af denne Familie paa Falster.³⁾ Se S. 14 Noten.⁴⁾ Se S. 49 Note 4.

Riserup Præstegaard
d. 1ste Sept. 1803.

Min kiære Hans!

Jeg havde ventet, at Du havde givet mig nogen Underretning om, hvorledes Du haver anvendt eller agter at anvende de Penge, jeg sendte Dig, paa det jeg deraf kunde see, om Du i Fremtiden vil blive sparsom eller en Ødeland, der gjør ikke Regning over Indtægt og Udgift. Hvorledes vi lever derom vil Du faae Underretning hos Fru Egede. Lev vel. --

Glahn.

[Udskrift:

Til

Herr Hans Egede Glahn

til

Kiöbenhavn

Min kiære Søn Hans

I Haab om at faa Dine Skiorter med Jomfrue Nannestad skriver ieg dette, her følger da 6 Ny Skiorter og den Gamle, ieg havde at see Efter, og 5 p. Strømper 1 paar Sokker der som Du ikke kan bruge det slags saa kan du levere dem til Poul, 6 grovere Skiorter skal du faa bedre hen, disse som følger haver lagt indpakket siden Poul Reiste, og da han ikke kunde føre det, haver det lagt siden, for at blive Efter leilighed, mig synes det er længe siden, vi hørte noget direkte fra dig selv, vi hører Rigtig nok fra dig ved dine brødre hvordan gaar det dig som Svend Du haver vel mere at tage vare, men det skader ikke io mere man arbejder des bedre Gaar tiden, Tønne arbejder nog ogsaa for alvor i denne tid give han maae bestaae sig, vel, — Iomfru Nannestad og I Pouline Blickkert,¹⁾ følger med Frises, til Kiöbenhavn, og forbliver der til Datteren haver haft brylup det kan ret være morsom for dem, ieg kan hilse Dig fra din Fader Søstre Svoger og andre bekkender her om Kring, lev stedse vel og skik dig godt det ønsker din Moder

G. K. Glahn.

[I Fortsættelse af Brevet fra Moderen ca. 1803?]

Det er meget uvist, om dette Brev kommer med Herr Frises (?); thi nu siger Rygtet, at man kan passere Gaabense, at de vare ventendes dertil i Dag. Ikke destomindre skriver jeg dog, i Haab, at om dette ikke kommer med deneg. kan det dog vel komme en anden Gang. Vi leve her alle vel, ønske at høre det samme fra enhver af Eder og vi er forvissede paa, at ogsaa Du gjør Dig en Ære og Glæde af at føre Dig saaledes op, som det egner og anstaar et velopdragent ungt Menneske, der kan vente at gjøre sin Lykke ved et got og troc Forhold og ved at anvende Flid

¹⁾ Se S. 13 Note 8.

paa at lære sin Kunst og sine Videnskaber, ikke overfladig, men til Grunden. Lev vel! Min Søn! Hils Dine Brødre

Glahn

[Udskrift: Til

S. T. Herr Hans Egede Glahn
hermed 1 Pakke til Kiøbenhavn

hos S. T. Herr Pflug-
macher paa Christi-
anshavn

ligeledes maae Du ogsaa hilse Dine brødre og I bredenberg¹⁾ fra mig.

[Moderens Haandskrift.]

12. Sept. 1803.

Min kiære Hans!

At vi leve vel alle tilhobe, det vil Du have erfaret af et Brev, jeg haver skrevet til Dine andre Brødre, men at jeg haver opmuntret Adam og fornēml. Paul til at bede Herr. Pflugmacher give Tilladelse til at Du maa, som en ret Konstner, give Dine Brødre Information i det, Du veed, da de formodentl., om de ikke have vanslægtet, vil giøre Dig same Skiel, det veed Du formodentl. vel. — Viis nu Paul dette Brev og lad ham viise Dig det, jeg haver skrevet til ham, og vær ikke undseel. ved, at viise Herr. Pflugmacher dem begge, saa vil I ikke have Skade, men megen Nytte deraf.

Glahn

[følger med nedenstaaende Brev fra Moderen]

[Udskrift: Til

Herr Apotekersvend Glahn

i

Kiøbenhavn

aflegges hos Stykjunker Glahn
paa Giethuset.

Gode Hans

Hvordan gaaer det dig som Svend, kan Du nok finde Dig i det Gode, Du taler ikke om i Dit brev at Du haver faaet Dit lin tøy fra Pouel, og hvordan Du haver det, nu likker her 6 p: uldne Strømper og bliver Efter Leilighed [sendt] til dig, dersom Du ikke trænger meget til skiorter, saa var det nesten best at blive til foraaret at lærredet kan blive noget hvidere, da ieg fik det saa sildig vil Du

¹⁾ Se S. 94 Note 1.

lade mig det vide hvordan det staar til med dem, Hanne¹⁾ staar ved siden af mig og siger til sin beste Fader: Professoren er vaad, da han nylig kom ind fra Vognen, Du kan troe, det er en Rar Morsom Pige hun er saa god som dagen er lang, — G og Henrich²⁾ er ogsaa ganske Raske Glutter ieg kan hilste Dig fra din Søster og Svoger og Fosses de lever vel paa hr. Fos nær som ikke er saa ganske vel alt i blant, fra din Veninde kan ieg ikke hilse dig thi hun er i Laaland, og haver været der den meeste Sömer, — nu haver vi da faaet vores Peer hjem igen Hesten der var glad veed det det var ham, ieg gad vist om vi kan vente Marcus hjem eller ikke, han ønskede vel gierne at kome hjem i fald det kunde lade sig giøre, og vi andre ligeledes, lev nu vel kiære Hans det ønsker din

Moder

G. K. Glahn.

[skrevet sammen med Faderens ovenstaaende Brev af 12. Sept. 1803.]

29. Oct. 1803.

Min kiære gode Sön Hans!

Ved Adam vil Du faae at höre, at vi leve alle vel baade her og i Gunslöv. Vi haabe at og Du lever vel og at Du vil engang i sin Tid giøre Apotekerkunsten sand Ære. Men dette kan ikke skee uden tilig og vedholdende Flid. Lev vel!

Glahn

Til

S. T. Herr Hans Egede Glahn

.....*Studios: Pharmcop:*
.....

Riserup Præstegaard d. 16de Nov.
1803

Min kiære gode Hans!

Nu begynder det at blive koldt og Vejret surt. Mit Raad er derfor, at Du, i stæden for at botanisere i Holsteenske Vogne, nu botaniserer i Kakkelovnskrogen. —

Et andet Raad vil jeg give Dig, som bestaar derj, at Du klæder Dig saa næt, som Din Forfatning tillader det, men tillige saa sparsom, som muel., paa det at Du kan holde det ud. Lev vel, min Sön

Glahn

[Udskrift

Til

S. T. Herr Hans Egede Glahn

til

Kiøbenhavn

paa

Apoteket paa Christianshavn

¹⁾ Johanne Dorthe Budtz (1801—06) (Slægtbogen S. 95).

²⁾ Giertrud Kirstine Budtz (1799—1883) og Henrik Mikael B. (1802—78) (Slægtbogen S. 94 og 95).

Det var ret en morsom Post i Gaar vi modtog saa mange Breve ieg fik Brev fra P: Erasmi og Dine Søstre fra hendes Døttre, og ieg fik fra alle mine 5 Sønner ieg takker ogsaa Dig, min gode Søn for dit Gode ønske for mig, det er rigtignok en Fornøjelse at leve med saadanne gode børn, som gjør sig en Ære af at føre sig vel op, de siger om dig at Du fører dig op [som] en Mand, Du er saa Ordenlig og Nedt, det holder ieg meget af, men i Aar er det ingen sag, da Du haver faaet saa god til Stød hiemme fra, men her Efter, kōmer det an paa om Du vil være god huus holdere, ieg haver ogsaa den troe om Dig at Du bliver god huusholdere --- ieg kan hilse Dig J Nannestad hun er for nærværende tiid i Laaland der haver hun fordet meste været i Sōmer, ieg er Nesten bange at Adam og Pouel haver stukken dig ud, mener Du gode Hans at Du faar lov at kōme hiem til Juul det gaar vel neppe an siden Du haver været en Gang hieme i Aar - Tiden er mig knap der for vil ieg slutte med kierlig Hilsen fra din Søster men i sær hilses Du fra din

oprigtige Moder

G. K. Glahn.

Riserup d 16 N.
1803

Riserup Præstegaard d. 2den Jan. 1804.

*Min kiære Daatter!*¹⁾

Det var aftalt med Dine Sōstre, at vi sende paa Onsdag Formiddag Vogn efter dem, men ligesom Dagen gaaer bort, hvad enten en Kone faaer eet Barn eller Tvillinger, saa gaaer Dagen og bort, hvad enten Dine Søstre hentes hos Eder Onsdag Formiddag eller hos Knud Klausen Onsdag Aften, saa de kan gjerne følge med Eder, i Fald saa er, at I paa Onsdag tage til Vedbye. Vognen skal da møde hos Knud Klausen i Afdagningen. Ere I der ikke, saa kiører den til Elysium og tager dem paa der. Men ere de med Eder i Vedbye, kiøre de hiem, naar I kiøre til Eders Hiem. — Det øvrige af Brevet tilkommer det Moder at svare paa. Rentse takker for Indbydelsen. Min Tilladelse haver hun. Men om hun faaer Moders, det veed jeg ikke. — Din Hanne og jeg sad alleene samēn, da Eders Pige kom. Hun gav sin Lotte Mad. Jeg er i Færd med at skrive et Brev til vor Marcus, der i Dag, ved Herrens Naade, træder ind i sit 23de Aar. — Gud holde sin Haand over ham og alle og tænke paa enhver af os i dette Nye Aar og siden Altid til det beste. Hils Din eyegode Mand, Giertrud og Blyeklumpen kiærligst

Glahn

Udskrift

Til

Madame Budtz

Alt hvad Du haver
skrevet om sen
des

til

Elysium

¹⁾ Brevet er skrevet til Stine Budtz [A1] (Slægtebogen S. 94).

d. 11te May 1804

Min kiære Hans!

Til Paul [ska]l de 4 Rigsdaler blive leverede. Maatte Du kun have nogen Nytte deraf og have gjort god Fremgang. Han haver saa lidet været hieme, saa jeg ikke har faaet nogen Efterretning derom af ham. Er den Holsteenske Postvogn i Stand; thi formodentl. begynder nu Eders Botanisering igien. Lev vel! og glæd altid dine Forældre

Glahn.

[Uden Udskrift]

Riserup Præstegaard d. 12te Juli 1804.

Min kiære Sön¹⁾

At det gaaer Dig vel, derom tvivler jeg ikke, da Du er hos Din Hanne²⁾ og Hanne hos Dig. — Derimod gaaer det vel den arme Adam og Poul desto slettere, efterdi de begge have deres Deel af Verden fraværendes. — Men den af mine Sønner, som ligger mig i denne Tid meest paa Hiertet og i Tankerne, er Tönne, som nu vil viise sig enten som en Slubbert eller brav Karl. — Siig ham, at dersom han staaer sig got, skal han faae foruden Uhret endnu 6 Mansketskjorter, hvortil jeg kiöbte Lærred i Gaar. — Mon det ikke var muel., at han kunde kiöbe sig for got Kiøb en god Mundering, der kunde passe ham, men som en af hans Krigskamerater var voxet fra? thi at give ham en nye Mundering finder jeg intet Kald til endnu, da jeg haver den Tanke, at han, som har staaet saa længe i Stampe, vil med et skyde sig i Veyret op til saame Höyde, som hans ældre Brödre. — Derfor skal han dog ikke miste den eller, hvilket er det saame, Værdien derfor; thi vil Gud, at det gaaer vel skal han ikke faae mindre end I andre, fordi han er den sidste. — Men jeg tör ikke love ham noget; thi naar jeg har lovet det, bör jeg og holde det. — Hvorledes gaaer det med hans Examen; hvad Haab tør man giöre sig og hvor snart kan den faae Ende. — Jeg venter hver Dag paa Regning for Tönnes sidste Kvartal. — Til den Ende sendes med Fruc Egede 20 Rdr, som Du er saa god der at imodtage, og naar han saa faaer Regningen, levere ham saa meget, som behöves til dens Afbetaling. Dersom saa er, at Regningen löber høyere op, som jeg formoder næsten, efterdi jeg endnu ikke har faaet Regning paa Lagener, Servietter o. s. v., som han skulde levere til Institutet, saa kan Du nok

¹⁾ Brevet er skrevet til Marcus [A5] (Slægtbogen S. 61).

²⁾ Marcus' Kæreste Hanne Schiöth.

lægge de faa Rigsdaler ud, da de ved Leylighed skal blive Dig tilstillede. Lev vel, min Søn! Hils Din Hanne og Dine Brødre og Din tilkomende Svigermoder kiærligst fra os alle, sær fra Dine Forældre ———

Glahn

[med en andens Haand: sidste Brev]¹⁾

Udskrift: Til

S. T. Herr. Marcus Glahn

Premier Lieutenant ved det kongl.

Artilleriekorps

til Kiöbenhavn

i Kaserneerne paa Christians

havn

---

¹⁾ Brevet er skrevet en god Uge inden H. C. Glahns Død. Han har aabenbart haft et længere Sygeleje. I en Meddelelse fra 1828 (cit. i Tidsskr. for d. norske Personalhist. II, 1. S. 221—22) skriver en af Glahns Eftermænd i Kinservik, Niels Hertzberg: „Det Brev, jeg om Sommeren 1804 havde fra ham, viiste, at han da var saare affældig; thi han havde betjent sig af Haandskriver, blot underskrevet sit Navn med en næsten ulæselig skjælvende Haand“. Om den sidste Sygdom skriver C. L. Budtz til sin Kone:

Gode bedste Stine

Bliv ey vred at jeg ikke skrev Dig til med Else, men jeg vilde ikke opholde hende saa længe; men nu da Ole Foss er her, har jeg bedre Lejlighed at underrette Dig om vores gode Faders Tilstand. Fra Kl. 12 til 4 sov han da, nogenlunde rolig og syntes en Smuele bedre, men efter den Tid var Sønnen mere urolig, og han er ey heller saa vel, men synes dog ikke slettere end i Gaar; derfor gode Kone, vær ikke for mismodig; thi Du veed jo, at den Gud som saarer, kand og læge og saa længe der er Liiv er der jo og Haab; har Du Lyst og Du mener at kand taale at see den eyegode Fader lide, saa kom herop i Eftermiddag, men lov mig bedste Stine, ey at sørge for meget, thi Du lider selv for meget derved, og naar jeg seer Dig lide, smerter det mig saa meget, thi jeg ælsker Dig gode saa inderlig. —

Dersom Du kommer herop saa kand Du lade enten Vilhelm eller en anden kiøre for Dig herop, han kan da ride hjem paa den Hest som er heroppe. Din Moder har bedet mig at blive heroppe deels for at være hos Dogtor Kok, og jeg vilde og nødigt forlade dem, førend vi seer, hvad Vending det tager med din gode Fader.

Fra Dagene omkring Begravelsen har Marcus Gl. fra Riserup sendt sin Kæreste et Par Breve, der er trykt i Slægtsbladet III. S. 28—30.

[Brev til Stine Budtz fra Moderen]

Det gjør mig ret unt at Du haver været i Frygt for os, men det har du med Guds Hielp icke nødig. Vi var hos vor gode Provst¹⁾ i Mandags, Kok²⁾ havde sagt at han icke forstod sig paa hans Sygdom han har det med Hede udvendig og med Kulde invendig, med en ubeskribelig Tørst, han dricker icke i Potte Viis men mesten i Spande Viis og derefter følger Tunghed saa han mesten vil sove alle Tider saa Kok frygter for Sovesyge ieg frygter meget for ham, ieg havde Bud der i Gaar de skrev tilbage at han var lige danne ieg føler meget ved at see ham, han er bleven saa mager og seer meget ilde ud. Gud hielpe den stackels Provstinde hun seer og svag ud da hun har haft undt i Øynene baade B (Bodil Marie?) og Jane har ogsaa undt i Øynene. Skulde han falde fra, vilde det ogsaa svie til mig da ieg icke hved hvem ieg skulde faae i hans Stæd, vi laae der om Natten tog derfra Kl. 2 til Hamers³⁾ saa nu er da den længe omtalte Reise afgjort det er en Rar Kone hun vilde Endelig have beholdt os om Aftenen, men vi tog derfra Kl. 5 og aldt gik meget godt, saa nu have vi da den udenlandske Reise afgjort, ieg veed nesten icke hvad ieg skriver, thi Hanne knor (?) og piber over mig saadan haver hun været hele denne Uge ieg tænker det er Orem, maa vi vente vor gode Budtz paa Løvedag da saa vil der formodentlig komme nogen ... Vogne, i Dag har her været en i Dag har de to store Sviin maattet holde for, de lader godt. Lev vel og hils din gode Mand og Børn her følger et Brev om Du vil læse det og sende mig det tilbage Du haver nok ogsaa en liden Messing Kedel om Du vil sende den.

[antages skrevet i Foraaret 1805]

[Til Stine Budtz]

En god Morgen min gode Datter og Sviger Søn er det ikke et Sørgeligt Veir, Rasmusses kommer ikke, Fejes⁴⁾ kommer til Kirketid men bliver ikke at spise da de er budne til Venners Lund⁵⁾, saa vi bliver ikke saa mange ieg troer ikke heller Hengels og Madam Halse⁶⁾ kome, Vil Du gjøre mig den Tieneste at lade mig faa med Buddet en Deel pedersille og Røder af same ifal Du haver dem. Du haver nok ikke faaet samlet Erter da er saa Væds Vejr, kunde Du indrette Dine Ting saaledes at Du kunde blive her om Natten, i saa Fald tager Du alle Børnene med, Da vore Bys Folk komme til Middag paa Mandag Der som Erterne ikke er samlet, saa kan det gjerne være da jeg tænker dog vi haver selv.

Glahn

¹⁾ Provst Blicher (se S. 13 Note 8).

²⁾ Se Noten S. 74.

³⁾ Antagelig Martin Dichman Hammer (1742—1832) 1804—23 Sognepræst i Stadager.

⁴⁾ Amtmand Gerhard Faye (1760—1845), der 1791—1805 var Forvalter over Vestenborg Gods paa Falster.

⁵⁾ Herregaarden Vennerslund ved Guldborgsund (Se S. 70 Note 2).

⁶⁾ Antagelig Andriette Frederikke Adelgunde v. Bentzen. Ejerinde af Ulriksdal (1774—1849), g. m. Sognepræst J. C. Halse til Kippinge (Se S. 91, Note 1).

Egedesminde d. 15 J[an] 10.

[til Tønne?]¹⁾

I gaar kom vor gode fælles Ven Budtz til mig, og havde et brev med fra dig, som allestider er mig sær behagelig, at hør fra mine kiære Børn, men en nu mere glad blev baade din S.[øster] G.[ertrud] og ieg da vi saa der af at Du mener at faae til[1]adelse at k^om^e her over paa nogen tiid. hvor vil det ikke glæde mig at see Dig som en ufordervet Søn til bage i disse fordervelige tider, ieg har ofte tængt paa dig min Søn og talt om dig med Dine Sødskende at Du kom saa ung bordt fra din Familie ganske overladt til dig selv, det er saa meget mere ære for dig, at Du har staaet frestelsen i mod som icke slaaer feil at Du har haft, og du har ogsaa savnet Din kierlige Faders fortræfflig lærerige breve som ieg saa ofte havde ønsket Dig min Søn, han havde saa særdeles gode gaver, til at skrive, ieg har en Nu nogle af de smaa rim han sadt op for dig, som baade er Morsom og lærerige, ieg veed icke om der er Nogen af hans Sønner som k^om^er til at slægte ham paa i det fal *Marcus* er meget for Expedit til at giør[e] Rim og *Hans* har ieg og seedt lidt af han sente os et langt et i *Somer* som var ret moorsomt, kunde nu den gode *Hans* snart vær[e] saa lykkelig at op naae et Aboteg, han maa gaa saa længe og see paa sin Pige -- ieg seer du er fløttet i Gen det er aldrig andet med de gode *Militære*, du siger du ligger hos en P:[ræst] som heder *Fisker*²⁾ vil du spørge ham om hans Fader eller *Farfader* icke var *Soren*-skriver [i] *Hardanger*, thi saa har ieg kendt ham meget godt — nu Gud velsigne dig min kiære Søn baade i dette nye begynte Aar som i mange paafølgende Aar ønskes

af din Moder

G. K. Glahn

[Udskrift]

S. T.

Hr. Leudenandt Glahn.....
hos hr Pastor *Fisker*
.....

Betalt

Steenmagle
.....
pr Ringsted
.....

---

¹⁾ Brevet, der maa være til Tønne, tilhører Oberst G. Crone, Holbæk.

²⁾ Jens Henrik Fischer (1758—1828), Præst i Stavanger.

T I L L Æ G 1)

Min kiære *Marcus!*

Tak for Dit sidste Brev og Dit nydelige Nytaarsstykke, hvormed Du meget fornøiede Dine Foreldre, der i Dig see en tilkommende *General Feldtmarskalk Wurmser, Romanzow, Laudon*²⁾ eller slig Anfører, dersom Du, naar Du bliver Officier, vil bygge paa den Grundvold, der er lagt hos Dig i Militairske Kundskaber og Du tillige vil blive en forsynlig Huusholder, uden hvilket ingen duer til at anføre en Krigshær, eller, med Haab om got Udfald, kan betroes en Festnings Forsvar. Thi ingen Krig kan føres og ingen Fæstning forsvares uden god Huusholdning men den gode Huusholder maae see til, ikke allene at forskaffe sig, paa en lovlig Maade, Penge og indkiøbe det fornødne i rette Tiid, men og holde got Huus dermed, spare paa Bredden og ikke lade sig af Overflødigheden forlede til flere, end de nødvendige Udgifter men den, som ikke er sparsom Huusholder for sig selv, er det ikke heller for det Almindelige. Set Dig derfor for, at Du stedse vil med Iver dyrke Videnskaberne og, førend Du bliver Officier, læg Planen til en meget sparsommelig Huusholdning. *Professor Krebs*³⁾ veed formodentlig ligesaa got som Du, hvad Du har lært, og han var den, som havde givet mig den omskrevne Efterretning hvilken ieg ikke havde sadt nogen Troe til, dersom den var kommen fra nogen anden, men nu var den mig kier, og, at Du blev buden til *Capitain Abrahamsen*⁴⁾ gjør Efterretningen endnu meere troeværdig thi at en Lærere skulle bæere Dig med at indhyde Dig i Selskab endog med Din egen Oberst det kunde han ikke have gjort, dersom Du ikke havde udmærket Dig selv ved, efter Din Alder, fortrinlige Kundskaber. Du er da allerede Officier *in petto*⁵⁾, men at blive det virkelig og med Ære, udfordrer nu fordoblet Fliid baade i Hensigt til god Opfyrsel og til større og fastere Fremgang i Videnskaberne, men da Feldttegnet er saa nær, saa maa Planen lægges til en fornuftig Lieutenants Huusholdning og, langt fra Gnieragtighed, vogte Dig for alle unødvendige Udgifter, paa det at Du ikke nogensinde skal kome til at staae under omskaarne og uomskaarne Jøders Tyranic.

1) Brevet tilhører Oberst G. Crone i Holbæk. -- Det er først fremdraget efter at Udgifvelen af Brevene har passeret 1797 — og meddeles derfor her i et Tillæg.

2) Den østrigske Generalfeltmarskal Dagobert Siegmund Wurmser (1724—97), den russiske Peter Alexandrowitsch Romanov (1725—96) og den østrigske Feltmarskal Gideon Ernst Laudor (1717—90) var kendte og betydelige Hærførere.

3) Heinrich Johannes Krebs (1742—1804) Officer, Professor. Virkede som Matematiklærer ved Artilleriskolen.

4) Werner Hans Fr. Abrahamson (1744—1812) Officer og Forfatter. Ligeledes Lærer v. Artilleriskolen. Han skrev iøvrigt Forordet til H. C. Glahns: Forslag til et Kaiakroerkorps Oprettelse. 1801.

5) hemmelig.

See paa Din Morbroder. Jeg veed vist, at Du ikke ville bytte med ham, skiøndt han er Kapitain, Du Stykiunker, og hvad er Aarsag i hans forplumrede Forfatning, uden iust mangel paa en fornuftig Huus[hold]-ning¹⁾). Du veed, hvad Du kan vente Dig, om ieg lever og Gud vil, at Alt gaaer vel, her hiemme fra. Du veed og, hvad Du faaer af Kongen til Udreedning. Sæt Tæring efter Næring, Udgift efter Jndtægt og st[r]æb altid at have en Nødskilling i Baghaand thi der kan altid komme uforudsete Udgifter, og da staaer man der en kiøn, og er forlægen og fristes maaske at gribe til Midler for at redde sig som den Retskafne skammer sig ved. Ved god Huusholdning er der Drøvelse endog i Lidet da en slet Huusholder derimod ikke kan kōme ud; men har med sit Meget endog ofte Mangel paa det Nødvendige. Net, men aldrig prægtige Klæder bør Du stedse holde Dig thi man bliver hædret, som man er klædt, men en Stadskiøle og andre gode Sager kan vare længe, naar der fares vel med dem. Du voxer endnu, følgelig bør Du, naar Du bliver Officier ikke lad Dig gjøre flere end de nødvendige Klæder, thi voxer Du fra dem, førend de ere opslidte, ere de Dig unyttige. Kunde Du faae en Officiers Kiøle for got Kiøb, som en anden var voxen fra, og Du kunde passe, var det ikke af Veien at kiøbe dem, men ellers befat Dig ikke med gamle Klæder, der, ved omgiørelsen, koste ofte lige saa meget, som nye. Snevre Klæder ere lige skadelige for Pung og Sundhed. For Pungen; thi de revne. For Sundheden; thi de standse Blodets frie Løb korte Klæder skade allene Pungen; thi de kan let voxes fra; Udtag altid af det fiineste Klæde. Det holder længere og seer bedre ud. Af Din Mave maae Du aldrig være Slave thi naar Du er mæt, kommer det paa et ud enten Du er mættet af en Skaal Erter eller af Kramsfugle og 10 andre Retter, som meere tiene til at nedstyrte Dig i Skrantningernes tal end at forøge og vedligeholde Din Sundhed der bør være Dig Magtpaaliggende for at kunde udholde de Besverligheder, som følger med Krigen. Desuden, naar Du har vended Dig til faa og usammensatte Rætter, sauner Du dem aldrig paa Feldttogene. Et kiælent og vellystigt Levnet passer sig got for Hoffolk, men er skammeligt for Krigeren, hvis Glæde maae være Sult, og hvis Fornøelse bør bestaae i at hungre. Jmidlertiid er Din Moder ikke gandske eenig med mig og til Beviis derpaa sender hun en Juulekage, som Du og *Adam* kan deele med hverandre. Med Din Huusholdning afvigte Aar har ieg fuldkommen været fornøyet og derfor sendes i Din Broders Brev 5 rdr, hvormed Du kan betale Lieutenant *Mourier*²⁾ det, Du ved Afregning blev ham skyldig, og Gudskelov, at ieg nu seer Enden paa

¹⁾ Se Side 86 Note 2. Han fik 1801 sin Afsked, „hvortil vistnok bidrog, at han var en meget daarlig Økonom“. (Bricka: Biogr. Lex. 2. Udg.).

²⁾ Mon senere Oberstløjtn. Fr. G. Mourier (1766—1820).

mine Udgifter i henseende til Dig og *Adam*. Maatte ieg nu og være saa lykkelig med Dine øvrige 6 Sødskende. Naar ieg faaer eder to af Veien, er det dog først den tredie Part. Der er end[n]u langt frem med de andre, og Gud veed, om ieg nogensinde oplever den Dag. Gjør mig Regning over, hvor meget den Præmie løber til, som ieg lovede Dig, dersom Du bliver den fornemste og naar Alt bliver paa det beste, helst Klingen i Sablen, som bør være saaledes, at den kan kløve en Pande, om den end var, som Hans Krøls¹). Denne unge Mand, Du kiender ham vel, han boede før Udflytningen næst ved Skolen i Alsløv, var saa ulykkelig ved at afskyde en Flint, at han fik Svandsskruen ind i Panden, men skjønt den sad i Hullet, som en Prop, og Panden var revnet i mange Stykker, gik dog selv ind i sin Stue og roelig oppebiede *Koch*²), der først maatte hentes fra *Stubbekiøbing*, hvilken drog den ud og uagtet at Hiernen var beskadiget og en Deel Splinter vare stødte ind i Hovedet, lever den Saarede dog endnu og *Koch* meener, at der er Muelighed i, at hans Liv bliver reddet. Man kan aldsaa faae en Kugle for Panden uden at komme i Krig og man kan lade sig den ganske ligegyldig sætte i Panden, uden iust derfor at døe, naar man har en Pande, som Hans Krøl. Jeg talte med ham i Søndags og siden den Tiid har ieg bestandig holdt Sengen af min sædvanlige Podagra hvilken kom saa saare ubeleilig, at ieg ikke i Taarsdags kunde holde Ligprædiken over Proustens Svigermoder³), men maatte i Onsdags sende Afbud. Lev vel min Søn! Staae Dig til Examen, som en Ulvsklinge og lær mig Adam at skrive. Jeg er altid Din oprigtige Fader

Glahn.

d. 10de Jan. 1797, paa min Seng. —

[Efterskrift]

2 Par Strømper til Dig

Æsken sendes med Leilighed til Postmester Boelsen

Din Moder kræver herved Adam

1 for en Smørbøtte

2) --- 2 Bygkorns Servietter, hvori Giæssene og Kappunerne vare til Mad (ulæseligt) og Mad. Seerup

3) hvorledes de saae ud, og om de ikke vare skamferede paa Reisen?

Smørbøtten og Servietterne sendes ved Leilighed ligeledes til Nyekiøbing

¹) I de „Mærkværdigheder“, som H. C. Gl. førte Bog over i Nørre Alslev Kirkebog (1797—1817) findes en Beretning om Hans Krøll og hans Helbredelse.

²) Se Noten S. 74.

³) Provst Blichers Svigermoder var gift med en Skolelærer fra Seest.

NØRRE VEDBY KIRKE

RISERUP PRÆSTEGAARD

II

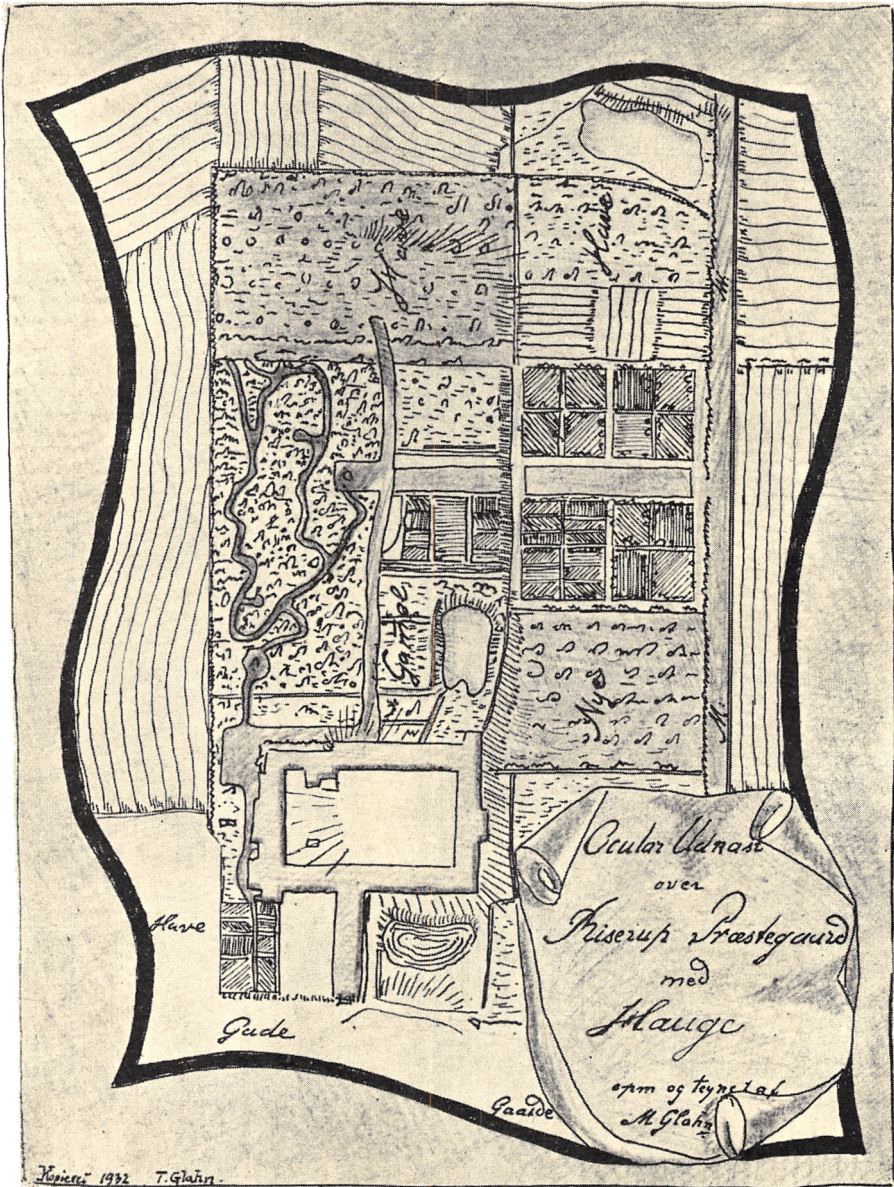
ET OPDIGNTET BREV
VERS OG FABLER

AF

PROFESSOR

HENRIK CHRISTOPHER GLAHN

FRA EN STAMBOG TILHØRENDE FRU HELENE LÜTZEN, SVENDBORG

F i e r d e B r e v¹⁾

Sön

Din Morbroder Anders var just hos mig, da jeg fik Dit sidste Brev. — Hui — skreeg jeg. — Hui! Min Dreng exercerer, manövrerer, defilerer, agerer, charcerer, attakerer, retirerer og — jeg veed ikke alt det paa Rer, som han og hans Kammerater foretage sig nu. Svoger Anders! Kiære Broer! Husker Du da Du reed Din Blis og jeg min Bruunstierne? Husker Du, at det heed: J Morgen Klokken 4 skal være opsadlet og heele Esqvadronen færdig til at trække ud for at exercere og husker Du saa, hvor glade vi vare og hvorledes vi alt forud hørte den Roes, vi skulde faae? — Aa! Svoger! Aa! min gode gamle Kammerat! — Anders! der ligger min Krykke. Tag den og sæt Dig paa den og lad den være Din Blis. Tag saa den Stav, som staaer her og lad den være Din Flint og spring saa hen i Krogen, hist henne og tag Koteskaffet og sæt det ved Din Side og lad det forestille Din Pallask og riid mig saa gesvindt ud paa Gulvet og saa vil jeg sidde her paa Bænken og bilde mig ind, at det er min Bruunstierne, jeg rider, og saa vil vi gaae vore Krigsøvelser igiennem. Naa Anders! Hvorfor posterer Du Dig ikke paa Din Plads. Veed Du ikke at Du skal have Torbiörn Olsen paa den eene Side og Halgier Bustethuun²⁾ paa den anden Side. —

Esqvadron soll exerciren!

Anders. Jeg troer saa vist, som jeg er en Synder, at Du er ikke vel forvart under Skallen. Vil Du giöre baade Dig og mig til Nar.

jeg. Hvad Nar? Kalder Du da det Narrestreger at exercere og er det gal Mands Arbejde at igientage sine gamle Krigsøvelser?

Anders: Ney. Men den Mand, der er kommen til Skiæls Aar og Alder og har traadt sine Börneskoe, maa vist have en Skrue løs i Hovedet, der vil bilde sig ind, at en Krykke er en Hest, en Stav en Flindt og et Koteskaft en Pallask. Saadan en Karls Lemmer kunde jeg knuse, naar de ikke i Forveyen vare knusede.

¹⁾ Brevet synes at være det fjerde i en Serie, de øvrige kendes dog ikke. At Brevet — eller Dialogen — balancerer mellem Fantasi og Virkelighed har Lektor Alfr. Glahn bevist i Artiklen: Missionær — eller Rytterofficer (Sl.bl. I S. 13—35), hvor der føres et Sandsynlighedsbevis for, at H. C. Glahn omkring 1758 har været aktiv Militær.

²⁾ „Bustetun“ var en gammel gård i Odda. Den lå ved siden av den forlængst nedlagde prestegård. Nu er Bustetun såvelsom prestegården og flere andre gårde i „kirkekredsen“ opslukt av fabrikbyen Odda. — Personerne „Thorbjørn Olsen“ og „Halgier Bustetun“ er mig ubekjendte; men Navnene Thorbjørn og Hallgier har været og er fremdeles hyppig benyttede både i Odda sogn og i de andre sogne av det gamle „Ullensvangs“ (tidligere „Kinserviks“) prestegjeld. — Dette er paa Forespørgsel meddelt Udg. af Niels Skår, fhv. Formand i „Hardanger historielag“ i Brev af 12. Marts 1937.

Jeg: Ingen Fornærmelser; derom beder jeg Dig, Anders. Dem taaler jeg endnu ikke. Du veed, at jeg var Dragon med Liv og Siel og, omendskiönt jeg toeg min Afskeed, da jeg blev forlovet med Din Søster, saa blev jeg derfor ikke mindre Dragon. — Föy mig og riid ud paa Gulvet og lad os forsöge, om vi endnu kan vor Börnelærdom, og, om der kom en Fiende i Landet, om vi saa kunde tage os paa, du at være Major og jeg at være Oberst for Bønderne. Faaer man mig först til Hest og jeg saa faaer trykket mig ret fast i Sadelen, saa tør jeg endnu vove at angribe en Fiende; thi er end Ryggen forknust, saa er der dog [Styrke i Armene (overstreget stærkt)] [og] Mood i Brystet, naar det gielder om at forsvare Landet og Din Søster. Dog, hvad siger jeg. Modet fattes ikke, men mine Hænder, de skielve. — Men kan jeg ikke selv slaee, saa kan jeg dog lære andre at slaac.

Anders. Du er den same Galning, som Du altid har været. — At exercere, det har været Dit Liv og det er det endnu og dersom det er sandt, som jeg hørte een sige forleden, at vore Tilböyeligheder følge os ind i den anden Verden, saa dræber Du der enhver Moers Siel med Din evige Exerceren.

Jeg. Og er der noget herligere Liv i Verden, end at exercere. Ved at öve sig i Vaabnene nyder man alle [Livets (stærkt udstr.)] Krigens Fornøyer, men ingen af dens Besværligheder og naar det saa bliver Alvor, er man i Forvejen bekvem til at tiene Kongen og Fædrenelandet og behøver ikke, da först, at lære. Man seer, hvorledes Officeerene blive vante til uforudseete Tilfælde og hvorledes de viide at fatte sig og udreede sig af dem, om de ere ugunstige og at benytte sig af dem, om de ere gunstige. Derved faaer man Tillid til dem og lader sig med et roeligt Sind føre lige ind i Ilden. Saa seer man og sine Kameraters Færdighed i at skyde, og hugge; at angribe og i rette Tid at trække sig tilbage; at svinge nu til Høyre og nu til Venstre; at slutte sig tæt sammen og atter at udbrede sig. Snart at formeere en ret og liige Liinie, snart en Kiile og snart en Battallion Karree, og derved voxer Modet hos de Høye og hos de Lave og naar det saa bliver Alvor, saa angriber man, som Löver, staaer, som Löver, strider, som Löver og — Puf — Paf — Puf — saa ligger Fienden der og kommer der saa til rette Tid en Bom Bam — Bom — ind imellem og det svære Skyts stilles got og giör sin Virkning — saa løber alt, hvad løbe kan og den övede Krigshær staaer og raaber *Victoria!* og saa kaster den sig ned paa sine Knæ og takker den Gud, som styrkede den og saa staaer den op igien for at love Herren. —

Anders. Du falder mig noget vidtløftig. Men det faar jeg finde mig i og jeg er vandt dertil. — Dette allene vil jeg sige, at Du altid har været en brav Karl, men det gaaer Dig, som det gaaer saa mangan

en brav Karl, at Du gör vel meget af Dine Vare. Men ligemeget derom. Jeg har i Aften god Tid. Lad os da blive ved at tale om det forbiegangne, men for alting bild Dig ikke ind, at Du nu rider Din Bruunstierne.

Jeg. Min Bruunstierne! — Ja. Det var en Hest af förste Skuffe. Generalen selv havde den ikke bedre. Aldrig glēmer jeg den Dag, han blev mig overleveret. Karl! sagde vor gode Oberst. Tag den Hest. Saa-længe Du tiener, skal ingen anden end Du ride ham. Det er et deyligt Beest og Du er værd at have en god Hest. Maaden, paa hvilken Obersten betroede mig Hesten glædede mig endnu meere, end Hesten selv og af bare Glæde, kunde jeg ikke takke. Men saa tænkte jeg: Du er værd, gode Mand! at tiene under. Jeg skal tage imod Hesten og passe den og øve den og riide den saaledes, at dersom nogen Fiende er dristig nok til at bryde Freden og vi skulde komme i Slag, saa skal Du see, at jeg elsker Dig og skulde det skee, at Du skulde blive omringet af Fjenden, saa skal jeg og min Hest jage lige ind imellem dem og sable ned for Fode og vi skal vove vor Liv for at frelse vor elskede Oberst, og derfor vænte jeg ham ogsaa til, saa snart jeg loed ham føle Sporen paa et usædvanligt Sted, at han skulde slaae bag op af alle Kræfter, saa at jeg var temmelig vis paa, at alt maatte viige for mig og min raske Hest.

Anders. Jeg kan ikke faae et eneste Ord indført. Kan Du erindre min Blis.

Jeg. Det var og en deylig Hest. Men husker Du, hvorledes vi hialp hinanden at passe dem op og hvor tit vi maatte lægge os ud med Korporalen, naar han vilde knibe paa Høet og Havren, og husker Du, hvorledes vi skiftedes til at staae op om Natten og foore dem, og hvorledes vi bar Vand i Spande ind til dem og, naar saa de andre reede deres Heste til Vands, reede vi og med og gav dem god Tid til at drikke, og hvordan vi saa striglede og pudsede dem, og saae dem til Gode og gav dem lidt og tit og holdt Krybberne reene, og hvor venligen vi omgikkes dem og klappede og strøg dem og sadte vi os op paa dem, skeede det aldrig pludselig, men [vi] havde vores visse Tegn, hvorved vi gave dem tilkiende, at de maatte nu lave sig til at bære deres Ryttere og naar vi saa vare stegne op, toge vi dem aldrig haart i Bidselet, ikke heller hug vi dem voldsomt med vore Sporer; thi vore Heste vare stolte Dyr og taalte, ligesaa lidet som vi, Fornærmelser. Uden Fornödenhed tumlede vi dem aldrig og vi vogtede os vel for, at de ikke skulde sætte det mindste af deres Kræfter til, førend de kom paa Exerceer Pladsen. Men naar de og kom der, saa skaanede vi dem ikke, og saa viiste vi, at vi havde Heste, og de viiste, at de havde Karle, der vare værd at see paa og som Kongen kunde slaae sin Lid til.

Anders. Men du glēmer endnu en Ting. Vi kom til at ligge hos en

god ærlig Bonde i Jylland hvis Heste vare altid friske, muntre, stærke og vel ved Magt, omendskiønt de havde jevnlige Arbeyde. — Af ham lærte vi, at lade vore Heste dagligen svømme, og naar Vandet ikke var dybt nok dertil, at lade dem lægge sig deri og boltre sig dygtig omkring i det. Derved bleve ikke allene deres Seener stærkere, men vi vare ogsaa i Stand til at sætte over en Flod eller Aae og naar vi holdt os tæt sammen og vi fik de andre af vore Kamerater med os, der havde lært denne same Kunst, som vi, maatte Aaen endda rinde temelig stridt, inden vi havde Aarsag at frygte.

Jeg. Det er sandt, hvert Ord Du siger og jeg sidder og tænker paa, hvad en velövet Rytter maa kunde udrette, naar han har en övet og rask Hest, saadan Hest, som min var. Men vil Du have Taalmodighed og høre paa mig, saa skal jeg fortælle Dig noget. Forleden sad jeg i Kakkelvns Krogen hos vor Præst og som han gik og rögede paa sin Pibe, fik jeg bragt min Hest paa Bane og jeg roeste ham; thi han var værd at rose og jeg fortaalte ham, hvor spag han var og hvor let til at böye og hvor stolt han var, naar han var opsadlet og naar jeg sad paa hans Ryg, og naar vi exerceerede, hvor han vrinskede, saa det hvinede i Luften og prustedes og sparkede den sorte Jord op og spidsede sine Øren og gav Agt paa alt, hvad der blev kommanderet, og imedens jeg sad saa og snakkede gik Præsten hen og tog sin Bibel, som laa paa Bordet og saa stoed han midt paa Gulvet med Bogen i den ene Haand og Piben i den anden og hørte Alt, hvad jeg sagde til Roes for min Bruunstjerne, og da jeg nu havde sagt alt, hvad jeg vidste at sige, saa sagde han: Naar Din Hest var en ret god Hest, som Du siger, saa er og et hvert Ord sandt, som Du fortæller om ham. Vil Du ellers have en uefterlignel. Beskrivelse over en ret modig og vælig Hest, saa findes den her. Da har jeg dog læst mangan en god Gang i Bibelen, sagde jeg, og der gaaer ikke mangan Aften forbi, at jeg jo læser et Kapitel, men det veed jeg aldrig, jeg har lagt Mærke til. Kan vel være, sagde Præsten. Maaskee Du ikke nyel. har læst *Jobs* Bog, der anføres Gud i 39 Kap: saaledes at tale til *Job*:

„Kan Du give Hesten Styrke, eller iföre hans Hals med Vrinsken.
 „Kan Du gjøre, at den bevæges som en Græshoppe? — Dens Næses
 „Magt er forfærdelig. — Dens Födder grave i Dalen og den glæder
 „sig ved sin Kraft. — Den kan udgaae mod den, som bær Rustning.
 „— Den leer ad Frygten og forskrækkes ikke. Klinger Piilekaageret
 „over den, ja — det blinkende [Sværd] Jern paa Spyd og Glavind,
 „da opkaster den Jord med hæftig Bevægelse og Fnysen og ikke
 „troer, at der er Trompeters Lyd. — Naar Trompeten noksom lyder,
 „siger den — Hui — og lugter Krigen langt fra — ja — Fyrsternes
 „Bulder og Skrig.“

Anders. Dette var et deyligt Stykke. Jeg veed aldrig, at jeg før har hørt det, men jeg skal tit læse det og læse oftere i Bibelen, end jeg hidtil har gjort; thi maaskee der er fleere saadanne Stykker. — Men jeg maa gaae hjem til min Moerlille. Hun venter efter mig, og nu god Nat, Svoger! Tak for i Aften.

Jeg. Selv Tak, Svoger! God Nat. Sov vel

Saaledes min Søn gav Dit Brev Andledning til en fornöyel Aften for Din Morbroder og mig, og jeg har skrevet Dig vor Samtale heel og holden, og naar Du nu læser den, saa kan Du bilde Dig ind, at Du er midt imellem Din Morbroder og Din Fader, der er nu

Som den sammenstödte Kudsk, der röres
Ved Skraldet af den Pidsk, han førte för!)

Lær brav at exercerc. Kan jeg slæbe min forknuste Krop saa langt, vil jeg selv see, hvorledes Du seer ud, naar Du staaer under Gevæhret.

---

1) Sigter til H. C. Glahns egen invalide Arm. Citatet er fra et Rim-Brev til „en af mine Norske Venner“, hvor han skildrer noget af sit „grønlandske Liv“. — Det er gengivet i hans: Forslag til et Kaiakroerkorps Oprettelse, 1801 S. 81 og lyder:

„Mit blottet Hoved rørte Kulden ikke,
Af Regn og Slud og Frost jeg skoggerloe.
Om jeg fik Mad, — om ey, — om noget til at drikke
Om ei, — var jeg dog altid glad og fro.
Naar Vinden tudede, og Himlen brølte Torden,
Naar jeg krøb i en Hule, gjort af Snee,*)
Naar Skræk og Angester udbredtes over Jorden,
Jeg munter var og ingen Frygt loed see.
Var jeg paa Havet og der var et deiligt Stille,
Saa var jeg glad, af Glæde sang og sprang.
Om Stormen saa igien begyndte os at drille,
Var jeg dog glad, lod storme, sprang og sang,
Mig intet Arbeid kunde gjøre bange, skrække,
Og var det haardt, da var det just for mig.
Med fyrigt Mod begyndte jeg min Arm at strække,
Og Modet vandt, og jeg fik frem min Krig.
Nu er jeg, som den sammenstödte Kudsk, der röres
Ved Skraldet af den Pidsk, han førte før.
Her sidder jeg. — Ak! — at det engang maatte høres,
At mine Drenges Mod er som det bør.
Men S. . . . . p! Du altid er den samme dovene, lade
Du doven var. Du doven er endnu.
Du skriver ei. — Nu vil jeg dig alvorlig hade.
dog. — Kan jeg det? — Kom mig da kun ihu.“

*) „Engang maatte jeg med en Deel Grønlændere ligge ude om Natten. Vi grove en Hule i Sneen, hvelvede Konebaaden over den og krøbe derpaa ind i Hulen. Uden at faae Mad eller noget [andet] at lædske mig paa, end Snee, som maatte optøes i Munden, maatte jeg om Morgenen gaae tre Mile, inden vi naaede Kolonien.“

En
svag Forestilling
af
Sal. Maria Elisabeth Glahn¹⁾
første Indtrædelse
i
de salige Boliger
af
Barnets Fader
Henric Christopher Glahn²⁾

Min Naboe, Sal. Sontum³⁾ nyel. död og hans forhen afdøde Kone gaae omkring i de salige Boeliger i en meget dyb Samtale med Barnets Besteforældre om disses Børn og Børnebørn i Riserup. — I det same falder det Sal. Barns Mormoder, Maria Elisabeth Egede, fød Fraun⁴⁾, som det var kaldt op efter, de andre ind i Talen.

„See hist! See hist! — en fremmed Siel
En liden Barne Siel
En liden Barne Siel
Uskyldigheden viiser det
Kom! Kom! Lad os veylede det
Det fremmed er
Lad os veylede det.

Sontum.

Min lille Ven! — Gik Du saa snart
Til Frelscen og Gud
Fra Verdens Trængsler ud
Kom i min Arm! — Du lille Noer
Til Venners Sælskab Du opfoer
Kom hen til mig
Jeg kender Dig
Vi Dig veylede vil.

---

¹⁾ död 2 Aar gl. 1793. Smlg. Noten S. 24.

²⁾ Originalen, der tilhører Fru M. A. Olsen, Annebergvej 25, Aalborg, er fundet i en gammel Bibel, der har tilhørt H. C. Glahns Hustru.

³⁾ Ulrik Sontum (1722—93) fra 1755 Sognepræst til Kippinge (smlg. Noten S. 14).

⁴⁾ Smlg. Noten S. 4.

Barnets Farmoder

Inger Christine Glahn, fød Weffling¹⁾.

Hvor kiender Du den lille Siel?
 Hvor saae Du dette Barn,
 Du kryster til Din Barm?
 Jeg føler noget, — veed ey hvad
 Som naar et Barnebarn glad
 Forløst jeg saae
 For Tronen staae
 Med sit Halleluja. —

Sontum.

Kom Venner her! — Omfavner det
 Det hører Eder til
 Det hører Eder til
 Fra Riserup er dette Barn
 Og dette Barn er Eders Barn
 Tag Du det Fraun
 Tag Du det Fraun
 Det Din Maria er.

Begge Bestemødrene.

Maria her! ————— Maria Glahn
 Velkommen lille Ven
 Velkommen lille Ven
 Maria her! — Mit ^{Sønne} Barn
 Daatter
 Kom! Kom! — Du er i Mødres Arm
 Vi elske Dig
 Vi elske Dig
 Vi Dig opdrage vil.

Barnet.

Jeg veed ey selv — forstaaer det ey
 Hvad vederfares mig
 Hvad vederfares mig
 Det er, som jeg paa Moders Skiød
 Endnu den store Glæde nød
 At pleyes Got
 At pleyes Got
 Og Moders Ømhed nød.

¹⁾ Inger Christina Weffling (1710—50) g. m. Adam Wilhadts Glahn.

Alle de øvrige.

Du lille er blandt Venneflok

Fædre
Du haver Mødre her
Venner

Du haver Mødre her

Vi Dig vejlede venlig vil

Vær nu kun glad

Vær nu kun glad

Vi Dig opdrage vil.

Halleluja! Halleluja

Lov! Priis og Ære Dig

Lov! Priis og Ære Dig

Alfader! ——— og — Dig — Frelseren

Os Naade ——— der

Og Glæde ——— her

O Held! ——— Vor Død blev Liv.

Maria! Ven! Følg Du med os

Vi Dig vejlede vil

Vi Dig opdrage vil

Her er ey Død, — men lutter Liv

Maria kom! og hos os bliv

Vi elske Dig

Vi elske Dig

Vi Dig opdrage vil.

De same og det SAL. Barn.

Halleluja! — Halleluja

Lov! Priis og Ære Dig

Lov! Priis og Ære Dig

Alfader! ——— og — Dig — Frelseren

Som med Dit Blod forhvervede

Os Naade ——— der

Og Glæde ——— her

O Held! ——— Vor Død er Liv

O Held! ——— Halleluja.

Ved min Svoger
Kapitain Christian Thestrup Egedes¹⁾
og Jomfru Malena Budtzes Bryllup her i Riserup 1798.

Forerindring.

Kapitain Egede havde efter kongl. Befaling i Aarene 1786 og 1787 gjort Forsøg at opleede Grönlands Østerbygd og ved den Leylighed indlagde sig meegen Ære, men udstoed og meget Ont og mange Farer. -- Dertil sigtes til Deels i understaaende.

No. 1.

Du som paa Havet troer Lykken at finde
 Lyd ey en daarl., forfængel. Røst
 Lær af en Ven, at den sikrest vil findes
 Ved en kiön, yndig og kiær Piges Bryst.

*   *

Held Dig, Herr Brudgom, som Havet har prøvet
 Held Dig, som plöyede Söen saa vel
 Held Dig! som flittig har Sömandskab övet
 Held Dig! — Du fandt udj Havnen Dit Vel.

*   *

Aldrig har Havet Dit Mood kunde knække
 Altid Du viiste Dig modig og kiær
 End ikke lisen har kundet Dig skrække
 Mistillid joeg Du paa Dören snart Væk.

*   *

Kom da, I Venner og lader os drikke
 Helten vil viise sig stedse som Helt
 Bruden ey svigter. — Han svigter vist ikke
 Gaac da, Herr Brudgom! kun dristig til Feldts.

No. 2.

Vor kiære Brudgom vi nu vil
 En Hæderssang tildrikke
 Han vovede et dristigt Spil
 Men Beet han blev dog ikke
 Han saae sin Pige, og fik Ja,
 Han vil snart høre Pa-pa-pa.
 Til Lykke! Svoger! med Dit Spil
 Vi Spillets Skaal vil drikke.

¹⁾ Smlg. Noten S. 18.

No. 3.

Den gamle Odin saae med Glæde
 Valhalla staae og Miöd paa Bord
 Og Heltene derind at træde
 Han toeg mod dem med disse Ord
 „I Helte! Kom og lad os drikke!
 „Her ikke fattes noget, som
 „Kan glæde Eder. — Kom! Kom! Kom!“
 Valfader tager Kruus med Drikke
 Og drikker tæt, som det sig bör
 Og sætter Kruuset, siger: „Hör!

* *

„I Nordens iisbelagde Vande
 „Som Helt sig viiste *EGEDE*
 „Ey Storm, ey Iis, ey Frygt at strande
 „Ey Bölger Moodet knækkede
 „Han var, som Helte bør at være
 „Han glad ad Farer, Döden leer
 „Han Farer ey i Farer seer
 „Han seyler for at hente Ære
 „Det gör, at han ad Farer leer
 „Det gör, at han sig kiæk beteer.

* *

„Hans Skaal i Dag Valhal skal drikke
 „Den kiække Helt er dette værd;
 „Thi den, som Iis og Stormen ikke
 „Kan kue, staaer, naar man i Færd
 „Med Danmarks Fiender skal sig give (a)
 „Han er min ædle — ægte Sön
 „Han derfor ogsaa fik til Lön,
 „Valkyrien hist ved hans Side. ———
 „Og I der nede! Drik hans Skaal!
 „Og drikker ogsaa hendes Skaal!

No. 4.

*Medens Kapitain Egede friede, skrev min Datter Pauline til Bruden
 paa hendes Fødselsdag følgende:*

„Jeg føler mig i Dag Prophet at være
 „Jeg spaaer, jeg svær ved min Jomfruelige Ære
 „At inden 8 Maaneder Du vist vor Moster er
 „Og inden 18 Maaneder vi Kaptains Emne seer.

Til dette sigter understaaende:

*

Vi have her Piger, som gierne kan spaae
Før var det kun Kierlinger som kunde faae
Prophetiske Gave, — den sielden og er
Men Pigerne have den riigelig her.

*

En Pige her spaaede om Bruden saa bold
Hun bliver vist ikke ret længe saa kold
Hun spaaede Sandhed. — Det kiendes i Dag.
Man seer hende yndig og deylig og spag.

*

Paa Spagheden følger, at Brudgommen vandt,
Og vandt han, saa følger, at ogsaa bliêr sandt
Det andet af Spaadomen, at vi snart see
Den lille Kaptains-Emne ad os at lee.

*

Kaptains-Emne vente vi alle da paa
Thi Spaadommen Feyl dog vel ikke kan slaae
Velkømen den Lille! Vi klinke! Hans Skaal!
Hans Skaal! Vi klinke! Vi klinke! Hans Skaal!

Glahn.

I Lieutenant Kierulffs Stambog

for min ældste Daatter Inger Kirstine, fød, som han, i Norge.

Hiemvee siger man er Nordmænds Plage
Over Hiemvee kan jeg ikke klage
Thi om otte Dage
Gifter jeg mig her.
Landsmand! Leed Dig ud en Pige!
Hiemvec skal da ikke plage Dig,
Men Du skal i Dannerrige
Finde Norge, Alt, ja Himerig.

I sām̄e Stambog for min Daatter Pauline ogsaa fød i Norge.

Bliv frie, om Du er frie og elsk Din Friheds Stand!
Det er mit Raad til Dig, Du Norske røde Mand!

FABLER¹⁾)

Den 1ste Fabel.

Katten og Muusen.

Det heedte sig engang, at Katten og en Muus
 Paa een og saame Tid forlode deres Huus
 For en lang Reyse at tiltræde
 Hvorfor de gjorde det, jeg ey saa liige veed
 Om alle Ting man kan ey viide fuld Beskeed
 Nok er det Reysen de tiltræde
 Og som de reyste begge toc
 De begge sloge sig til Roc
 Paa et og samme Sted
 Og saae hinanden ey för Morgenstunden kom
 Og begge havde faaet lidt Mad i deres Vom
 Og skulde nu afsted. —

Herr Mons blev hierteglad, da han fik Øye paa
 Den lille Muus, — som blev forfærdet, da den saae
 Sin Reysekammerat. ———
 Hvor er det, kiære! fat
 Saa sagde Katten, at Du bange bliver?
 Kom, kiære! — jeg Dig strax min Pote giver
 At Du i Roelighed og Fred
 Kan vandre, hvor Du vil, afsted.
 Jeg Intet Ont skal Dig tilføye,
 Hvad Ont jeg ellers selv skal døye. ———

Ney! Mange Tak! var Muusens Svar,
 Jeg alt for mange Prøver har
 At Katte ikke holde Troe og Love
 Jeg vil mig derfor ikke vove.
 En Kat min Fader toeg, en Kat toeg og min Moder
 En Kat, den dræbte först min Söster, saa min Broder
 Jeg derfor holder for, at det meest tiener mig
 At jeg gaaer for mig selv og kómer ey til Dig.

*

*Troe aldrig Skurken, naar Du veed, at han er Skurk
 Thi skiönt han taler södt, er han dog Skurk.*

¹⁾ Foruden Fablerne har Prof. H. C. Glahn ogsaa forsøgt sig som Rimsmed ved at skrive en Fortsættelse af Holbergs Peder Paars. Den er paa ca. 1500 Vers, men gengives ikke her.

²⁾ Ovenover „kiære“ staar „Bedste“.

2 d e n F a b e l.

Svinet og Hunden.

Et Svin var vandt at løbe om
 Og rode allevegne
 Det Svinebæst nu engang kom
 Langt bort fra sine Egne
 Det løb ind i en Gaard, hvor Hunden biæffede
 Og med sin Biæffen det ret smukt advarede¹⁾
 Det skulde gaac sin Vey
 Men Svinet vilde ey
 Nu bliver Hunden vred og bider
 Og vældel[ig] og haart det udi Øret slider
 Det skriger jamerlig
 Ih! Ih! Du bider mig
 Endskiönt²⁾ det jamerligen skriger
 Saa bliver Hunden ved og slider
 Til den har trættet sig. —
 Kom snart igien! saa sagde Hunden
 Saa længe jeg har Tand i Munden
 Troehiertigen jeg Dig skal bide
 Dit Øre jeg skal sønderrive³⁾
 Ney Skam der gjør! var Svinets Svar
 Mit Øre Du tilreedet har
 Saaledes at jeg det kan ikke glēme
Eengang er nok at være udi Klēme.

3 d i e F a b e l.

Der var engang en stor og skræksom Hund
 Med loddent Skind, med Øyne funklende
 Hans Øren hængte ned, — viid var hans Mund,
 De som ham saac og ikke kiendte,
 Naar de fik ham at see, de rendte
 Og vare glade ved, de hastig rende kunde
 Thi hvilken Mand har Lyst at bides udaf Hunde?

1) Ovenover „biæffede“, „Biæffen“ og „ret“ staar: „giøede“, „Giøen“ og „saa“.

2) Ovenover „End“[skiönt] staar men.

3) Ovenover „[sønder]rive“ staar „slide“.

Dog var han ikke grum, men spag og saare god
 I ingen Hund der flød et meere ædelt Blod
 Thi skiönt han blev fornærmet af sin Herre
 Paa Herreviis og af Medtjenerne, som fulgte Herrens Spor
 Thi oftest det saaledes gaar, desværre!
 Af Herren og hans Folk den, som er best, den værste Løn tit faaer.
Paspaa han blev dog stedse troe
 Om Natten fik han aldrig Roe,
 Men vankede omkring det ganske Huus
 Ey för der rørte sig en Muus
 För den paa Post alt var paa Færde
 Thi skiönt han fik kun lidet Mad
 Og maatte føle alles Had
 Var Hunden altid dog paa Færde
 Betalte stedse Ont med Got
 Og hævnede ey nogen Spot
 Men vogtede den ganske Hiord
 Sin Husbonds Kiør og Lam og Faar
 Saa Ulven, som var vant at sønderslide
 Og med sin hvasse Tand, hvad han fik fat, at bide
 Med uforrettet Sag fra Gaarden tit maa gaac
 Thi Gaarden vogtet blev af Hunden, vor *Paspaa*
 Dog lyktes det engang for Ulven, da den gjorde
 Et hæftigt Anfald midt iblant *Paspaa*, hans Hiorde,
 At gribe fat et lille Lam
 Der var saa vakkert og saa tam
 Som noget vakkert Lam kan være
 Men Hunden er paa Vagt og griber Ulven an
 Indlægger sig for Manddom Ære
 Thi midt i Ulvens Kiød der sætter den sin Tand
 Saa Ulven slippe maa sit Bytte
 Og see, at den kan Peldsen hytte
 Nu bliver Ulven vred, *Paspaa* maa væрге sig
 De slaaes, de bides skarp og meget drabelig
 Snart er den eene snart den anden Overherre
 Men vores gode Hund maa give tabt, desværre!
 Han döer og döende han sagde
 Til sin Modstandere, som lagde
 Ham ned med Magt, for Lammet han forsvarede
 Og for han Ulvens Sider ikke sparede
 „Jeg döer, saa sagde han, Jeg döer med megen Glæde,
 „Her, hvor jeg ligger, her de gode vil begræde

„Min Død, og hævnet skal den blive.

„Jeg haver mange Børn i Live.

*Maaske Samtidige Din Troeskab ikke skiønne;
Lad det ey skræmme Dig, — Bliv ved at være troe
Thi naar Du døer, — Du døer med Hæder og med Roe
Og Din Samvittighed og Rygtet Dig skal lønne
Og Gud skal lønne Dig.*

4 d e F a b e l.

Drengen, som gjør Riis til sin egen Rumppe.

En Dreng var meget villig til
At prygle Hunden, Hesten, Katten
Endogsaa Killingen ved Patten
Han ingenlunde sparede
Men jæmlig dem pryglede
Og lade af, han ikke vil
Han över daglig dette Spil
Og skiönt ham lastede hans Fader og hans Moder
Blev han dog ved at øve slige slemme Noder
Hans Fader sagde tit til ham:
„Det er dog baade Synd og Skam
„At slaae den gode Hest, som Dig saa tit fornöyer
„Og deeler Arbeyd med vor Lars, som gaaer og plöyer
„Og veed Du vel, at Katten tager Muusene
„Og Hunden jager bort fra Gaarden Tyvene
„Og alle ere nyttige
„Wor Gud, som skabte os til Hæld og til uskyldig Glæde
„Den same skabte dem til Hæld og til uskyldig Glæde
„Gud gav os dem til Brug, men ey for dem at skade.
„Mishandle ikke dem! — Gud kan det ey tillade.“

Men Drengen, som var villig til
At prygle Hunden, Hesten, Katten
Endogsaa Killingen ved Patten
Blev ved, dem ikke sparede
Men dygtig paa dem pryglede
Og lade af han ikke vil
Men över daglig dette Spil
Og næsten hver en Dag et mægtigt Riis tillaver.
Men da han engang pryglede

Og dygtig paa dem baskede
 Hans Fader ham forstyrrede
 Midt i sit Arbeyd han forstyrres af sin Fader
 Som sagde: „Sön! Min Sön! Du længe pryglet haver
 „Paa disse reent uskyldige
 „Kom nu engang og lad os see!
 „Hvorledes dette store Riis Dig smager.
 Nu maatte Drengen stryge Seyl
 I Veyret vender han sit Speyl
 Her hielper ingen Bøn,
 cy Skrig, cy Skraal, cy Tuden
 Hans Fader flaaede Huden
 Som var saa smuk og kiön
 Saa nydeligen af
 Saa *Drengen blev ret brav.*

5te Fabel.

[Den er ikke indført, og Resten af Bladene er hvide. Sandsynligvis er Fabelen det Brudstykke, som her følger efter Kladden.]

Hæv Dig! og op til Skyen spring!
 Og kom saa her igien omkring,
 Og giör endnu engang et Sving!
 Jeg kan mig ikke see paa Dine Kaprioler mæt
 Og selv er Du saa skiön, saa feed, saa glindsende og næt.
 Men dette Vand paa Hestens Mölle var
 Thi Hesten var som sagt en Ærkenar. —
 Han pruuster, hæver Manken, seer sig om og vældig vrinskede
 Saa det höyt op i Luften Gienlyd gav og hæftig skingrede
 Og denne stolte Hest, som Biefald fik af Drengen,
 Slaaer op, slaaer Slag i Slag og flyver hen ad Engen,
 Han som en Lynild flyver rundt omkring
 Giör höye, frække, underlige Spring
 Og vrinsker nok engang
 Og med det samme sprang
 Fra Jorden op
 I fuld Galop

Og gör et fælt forvovent Hop,
 Men dette er hans sidste Hop,
 Han tumler om og Beenet brækker
 Og Modet med det samme knækker
 Og Stakkels lille Dreng forskrækker
 Og medens Hesten ligger der og vaander sig
 staaer vores lille Dreng og græder bitterlig. —

*Troe ey for got om Dig og Dine Kræfter,
 Troe ikke heller dem, som smigre Dig;
 Thi de maae meene, hvad de sige, eller ikke,
 Saa er slig Smiger dog en farlig Strikke
 Som, hvis Du lytter med Behag derefter,
 Om længe eller kort gör Dig ulykkelig.*

Pandoras¹⁾ Æske.

Naar Du gaaer grumme langt tilbage,
 Fra Verdens første Barndoms Dage,
 Da alting var Uskyldighed.
 Du vil en Fabel lære at finde,
 En Sag om en livsalig Qvinde.
 Hun hed, hun hed, hun hed!
 Giv Tid og hør Besked.

*

Pandora, Præsten hende kaldte,
 Dog, nei, deri jeg mig fortalte;
 Thi dengang var ei Præster til.
 Hun fik en Æske at bevare,
 Hvis Indhold hun ei maa erfare.
 See til etc.
 Vist Pokker her sit Spil.

*

---

¹⁾ Pandora var den første Kvinde, Hefaistos skabte efter Zeus's Befaling. Hun udstyredes af Guderne med mange Gaver, bl. a. en lukket Æske. Da hun aabnede den, bredte alle Slags Ulykker sig til Menneskene, der før havde levet et sorgløst Liv.

Hun plages af Nysgierrigheden,
 Det er jo Kjønnetts Feil heneden
 Tilsidst hun lukker Laaget op;
 Men nu en Fandens Larm begynder
 Af Æsken fløi al Verdens Synder,
 Stop etc.
 Og væk var Syndens Trop.

*

Utrøstelig stod arme Skroget
 Og vilde gjerne lukke Laaget
 Men Æsken var aldeles tom.
 Jeg vil det aldrig gjøre mere
 Jeg vil ei meer nysgjerrig være
 O! kom; kom etc.
 Kom Synder vender om.

*

Men Synderne stak i at grine
 Af hendes ynkelige Mine
 Ja, Frue Pandora tag os der
 Nei vi i Verden skal rumstere
 Til Trods for Dig og andre flere
 Hurra, Hurra, nu er
 Vi frank og frie enhver.

*

Hver kaarer sig en Yndlings-Bolig
 Men Synden gjerne er urolig
 Den stedse farer viden frem,
 Den lærte Adams Børn at lyve.
 Nu blev der Falskhed, Skjelmer, Tyve
 Hos dem, hos dem, hos dem,
 Er Syndens rette Hjem.

---

*Bibliografi over***HENRIC CHRISTOPHER GLAHN'S SKRIFTER**

1. Forsøg til en Afhandling om Testamenter til almindelig men i Særdeleshed til Grønlands Nytte. Indicasse juvat. Kbh. 1769. 54 S. (Anonym).
Fortalen dateret 29.1.1767. Trykt paa Forfatterens Bekostning.
2. Anmærkninger over de tre første Bøger af Hr. David Crantzes Historie om Grønland. Kbh. 1771. 18 + 388 S. (Anonym).
3. Schreiben des Predigers Herrn Glahn, die monatliche Reinigung der Grönländerinnen betreffend. (I: J. G. Hempel: Eigne Erfahrung und Wahrnehmungen von Schaarbocke. 1778. S. 37—42).
4. Efterretning om det af Grønlænderne saa kaldte Angiak. (I: Nye Samling af det kgl. norske Videnskabers Selskabs Skrifter. 1784. Bd. I, S. 269—72).
Smlg. en Tilføjelse i Dagbøgerne (Bibliografien Nr. 15) S. 99—100.
5. Forsøg til en Afhandling om Grønlændernes Skikke ved Hvalfiskeriet. (sstds. 1784. S. 273—96).
Smlg. Afhandlingen i en noget anden Form i Dagbøgerne (Bibliografien Nr. 15) S. 127—138.
6. Om den Grønlandske Hund. (sstds. 1784. S. 485—96).
Smlg. en Tilføjelse i Dagbøgerne (Bibliografien Nr. 15) S. 80—81.
7. Om Grønlændernes Maade at tælle paa. (sstds. 1784. S. 497—506).
8. Fortegnelse paa sal. Biskop Paul Egedes Skrivoter. (I: Minerva. 1790. I, S. 193—207).
9. Tale paa Andagts- og Bededagen i Anledning af den 26de Februarii dette Aar da Slottet Christiansborg blev lagt i Aske holdet over den forordnede Text: Esaiaë 43, I, 3. Kbh. 1794. 30 S.
10. Forsøg til en Afhandling om Midler til at dæmpe Bølgernes Voldsomhed, samt om et Par andre Rednings-Midler i Havsnød. Til Nytte og videre Eftertanke for de Søcfarende. Kbh. 1800. 55 S.
Smlg. Dagbøgerne (Bibliografien Nr. 15) S. 225—230.
11. Om Maaden i Norge, Island og Færøerne sikkert at overgiemme Kartofler saaledes om Vinteren, at de ingen Skade tage af Frost, eller i nogen Maade bedærvs. Med et Kobber. Kbh. 1800. 18 S.
Oprindelig trykt i: Det kgl. danske Landhuusholdnings-Selskabs Skrifter. 1800. Bd. 6, S. 313—25.
For denne Afhandling modtog han 1799 Selskabets 3dje Guldmedaille.
Udtag af denne Afhandling er i islandsk Oversættelse ved St. Thorarensen trykt bagved M. Stephensen, Minnisverð tíðindi. 1799. Bd. 2, S. XXX—XXXVII.

12. Forslag til et Kaiakroerkorps Oprettelse, til Nytte for Krigeren i Almindelighed, for Søekrigeren i Særdeleshed, og maaskee ogsaa for Postvæsenet. Med Forerindring af Hr. Capitain von Abrahamson. Kbh. 1801. 32 + 109 S.
13. Raad mod Jordløpper. (I: Didr. Didrichsens: Nyt Magazin for Næringsstanden. 1802. Bd. 2, S. 196—200).
14. Henrik Christoffer Glahns avtobiografiske Optegnelser. Ved Im. Barfod. (I: Kirkehist. Samlinger 1881—91. IV. Rk. Bd. 1, S. 758—764. Ligeledes optrykt i P. B. Grandjean: Familien Glahns Slægtebog. 1907. S. 7 og 17—20).
Originalen er indføjet i et Ex. af Treschows: Jubel-Lærere, der ejes af Kontorchef Hans Egede Glahn, Hellerup.
15. Missionær i Grønland Henric Christopher Glahns Dagbøger for Aarene 1763—64, 1766—67 og 1767—68. Udgivet i Anledning af 200-Aarct for Kolonisationens Begyndelse som et Bidrag til Kendskabet til gamle Dages Grønland. Udgaven besørget ved H. Ostermann. Kbh. 1921. 16 + 247 S. ill. (Det grønlandske Selskabs Skrifter IV).
Originalen til den første Dagbog findes paa Det kgl. Bibliotek. Af de to andre eksisterer nu kun (sstds.) en Afskrift foretaget ca. 1865 af Missionær N. E. Balle. Der har eksisteret endnu tre Bind, saaledes at Rækken har omfattet Aarene 1763—69. Et af de forsvundne Bind har paa et Tidspunkt tilhørt afd. Overlæge O. V. Lassen.)
16. Missionær Henric Christopher Glahns Indberetninger m. m. fra Grønland ved T. Glahn og H. Ostermann. (Slægtsbladet 1927, Bd. II, S. 105—206).

Udgivne Manuskripter.

- (Stjerne foran et Manuskript betegner, at dette næppe eksisterer mere. Naar intet andet er bemærket, stammer Opgivelsen af Titlen fra H. C. Glahn selv.)
- *17. „Thermometriske Iagttagelser over Vinden og Veyrets Forandr. holden i Grønl. fra 1ste Juli 1763 til sidste Jun. 1769“.
- *18. „Om sames [Grønlændernes] Maade at beregne Tiden paa.“
19. „Afhandling om de grønlandske Verba affixa“.
Findes i det norske Vidensk. Selskab i Trondhjem, jfr. Nyerup: Catalog over det norske Vidensk. Selsk. Samlinger. 1808. Bd. 1, S. 500.
- *20. „Almindelige Regler om de grønlandske verba composita“.
- *21. „Almindelige Regler om de grønl. Nomina composita“.
- *22. „Grønlandske verba composita videre oplyste“.
- *23. „Nomina composita videre oplyste“.
24. „Forsøg til den grønlandske Ordbogsforøgelse“.
Anføres i Glahns Brev til Prof. Worm [Bibliografien Nr. 36]. Omtales som formentlig brændt ved Vajsenhusets Brand 1795 af H. Ostermann i

- „Den grønlandske Mission og Kirkes Historie“. 1921. S. 181. Dog omtaler Ostermann i „Dagbøgerne“ [Bibliografien Nr. 15] S. 198 et „Supplement til P. Egedes ordbog af Glahn selv“, der synes at eksistere.
- *25. „Har det grønlandske Sprog noget futurum?“
Anføres i Glahns Brev til Prof. Worm [Bibliografien Nr. 36].
- *26. [Om Grønlændernes Sange].
I Afhandlingen om Hvalfiskeriet [Bibliografien Nr. 5] bemærker Glahn S. 293, at han derom har skrevet „en egen Afhandling“. I Dagbøgerne [Bibliografien Nr. 15] S. 81—89 findes et Afsnit: „Om de grønlandske Sange“.
- *27. „Anekdoter til sal. Biskop Egedes Levnets Beskrivelse, indeholdende
a) Efterretninger om de Forurettelser han har lidt af de til Grønland komende Hernhuttere.
b) Efterretninger om hans Stridigheder med same.
c) Fortegnelse paa hans Skrifter.“
28. „Testamentetab Okalluktue, er det Nye Testamentes Historie paa Grøndlandske efter Rambaks Maade.“
Færdig udarb. Dec. 1768, renskrevet Apr. 1769. Findes i „Samling af Grønlandske Skrifter“ Bd. 3 (se Dagbøgerne [Bibliografien Nr. 15] S. 95.)
- *29. „Nic af det gamle Testamentes Historier paa Grønlandsk efter Hübners Maade.“
- *30. Forsøg til en Bibelhistorie“.
Anført i H. Ostermann: „Den grønlandske Mission og Kirkes Historie.“ 1921. S. 181, men menes ødelagt ved Vajsenhusets Brand 1795.
31. „Samling af adskillige Grønlandske Skrifter 4 Deele Mskript, hvilke blev efterladte i Grønland til Nytt for den holsteinsborgske Mission“.
Opbevares endnu paa Holsteinsborg.
- *32. „Samling af adskillige Skrifter til den grønlandske Histories Oplysning“.
Maaske identisk med følgende:
33. Samlinger til Grønlands Historie. 1—3. i 2 Bd. (Mskpt. i Det kgl. Bibliotek. Add. 482 a—b 4°.)
1: Samling af adskillige Breve. Instruxer og sligt til Oplysning i den Grønlandske men i Særdeelshed til Holsteinsborg og Egedesmindes Historie. Første Stykke.
2: (Samme) Andet og Tredie Stykke.
Kun Bd. 1 og Forordet til Bd. 2 er skrevet med Glahns egen Haand.
34. Fortsættelse af Peder Paars.
Dels i Det kgl. Biblioteks Haandskriftsamling (Ny kgl. Sml. Nr. 825 cm. 4°), dels hos Udgiveren og dels i Brudstykke hos Ingeniør Sigurd Egede Glahn, Kbhvn.

Breve til forskellige.

(Foruden nærværende Udgave af Familiebrevene (specificeret ovenfor S. XV) kendes følgende):

35. 8.11.1770: Brev til Biskop *J. E. Gunnerus* (Norske Vidensk. Selskabs Arkiv, Pakke 2. [Vel samme som citeres i Nyerups „Catalog“ S. 537 under Findested: Cod. Nidros. 261 4°] Trykt i Norske Videnskabs Selsk. Skrifter, 1900 S. 87—88).
Om Optagelse af Glahns Afhandlinger om grønlandske Forhold i Selskabets Skrifter.
36. 6.12.1779: Brev til Prof. *Jens Worm* (Ny kgl. Saml. Fol. 739).
37. 19.7.1781: Brev til *E. Hagerup* (Norske Vidensk. Selsk. Arkiv, Pakke 4).
38. 14.7.1789: Brev til *Peder Joh. Aga*. (Trykt i „Hardanger“ [Tidskrift], 1927. S. 66—68 og ovenfor S. XIV).

PERSON-REGISTER

(Omfatter kun samtidige Navne. Gifte Kvinder er placeret under deres Gifte-Navn)

	Pag.		Pag.
Abrahamson, W. H. F.	107, 132	Blicher, Peder	13, 35, 36, 41, 42, 59, 89, 90, 94, 95
Aga, P. J.	XIII, XIV, 134	— St. St.	14
Alsbach, Kristine M. R.	12, 22	Bloch, Tønne	XII, 84
— Lauritz	22	Boberg Gertrud K. 69, 84, 85, 93, 101, 102	
Ammitzbøl, C. D.	44	Boelsen, Postmester	28, 109
— Maria B.	44	Boesen, Ole	23
Andersen, Lars	65	Brandahl, Jomfru	72, 75
Arntz, Frederik	7	— Christiane F.	66
Atche, Kancelliraad	12	— Elisabeth M. J.	66
— Charlotte S.	12	— Helene K.	41, 66, 69, 72
— H. C.	12	— P.	41
Balle, N. E.	12	Brasch, A. K.	5, 6
Benzon	XIV	— Inger Christine	5, 6
Bernborg, Prins af	XIII	Brüel, G. W.	66
Bilsted, J.	13	— Maren	66
Bing, J.	43	— Mette M.	66
Blicher, Familien	66, 109	Budtz, C. L. J. 14, 34, 44, 49, 52, 58, 63, 64, 65, 69, 101, 104, 106	
— Anne Poulina	13, 99	— Henrik M.	101
— D. N.	13, 14, 30, 36, 105	— Inger Christine 9, 11, 14, 15, 22, 44, 46, 49, 55, 57—59, 62, 64, 65, 69, 74, 75, 79, 80, 84, 88, 89, 91—94, 98, 101, 102, 104, 105	
— Elisab. K. M.	13, 23, 30		
— Gustav	38		
— Hans J.	13, 28, 42, 59, 83		
— Jacob	14		
— Jane M.	13, 29, 105		
— Mette	13, 29, 30, 105		

	Pag.		Pag.
Budtz, Johanne D.	84, 91—93, 98, 101, 102, 105	Glahn, Bodil M. E.	13, 105
Bülow, J. v.	13	— Giertrud, K.	VII, X, XIII, 3—15, 17, 22—24, 27, 29, 30, 35, 37, 39, 41, 42, 49, 51, 57, 60, 64, 65, 70, 80, 84, 85, 89, 92, 98, 99, 101, 102, 105, 108
Colbjørnsen, J. E.	70	— Hanne	103, 104
Col[l]in	98	— Hans Egede	5, 13, 19, 29, 31—42, 46—55, 59, 65, 67, 68, 73—77, 79, 80, 83—85, 89—91, 93—103, 106
Dahlstrøm, P.	93	— Henr. C. (Hofkok)	VI, 6
Danielsen	40, 44	— Inger Christine	VI, 6, 7, 119
Dorf, Jacob	8 (? 95)	— Johan H.	5
— Johs. P.	8	— Marcus	16—26, 28, 36, 37, 41, 43, 45, 53, 55, 62, 67, 68, 70, 73, 74, 76, 79, 81—83, 86, 90, 92, 101—104, 106, 107
Drstrup, Jomfru	27, 43, 51	— Marie Elisab.	24, 118
Edinger	93	— Mette M.	5, 7
Egede, Christian T.	4, 18, 21, 22, 23, 39, 43, 84, 86, 108, 121, 122	— Poul Egede	13, 40, 41, 42, 44, 46, 53, 70, 72, 73—75, 78—84, 88—90, 94, 95, 99, 100, 102, 103
— Christiane A.	4, 5, 22	— Tønne	14, 15, 22, 27—29, 34, 37, 40, 51, 52, 65, 70, 72, 73, 81—84, 89, 90, 92, 99, 103, 106
— Elisabeth M.	4, 118	Grundtvig, Elisabeth K. M.	13, 23, 29, 30
— Hans	10, 97	— N. F. S.	13, 30
— Hans C.	4	Gunnerus, J. E.	134
— Magdalene B.	4, 18, 23, 41, 84, 85, 99, 103, 121	Gutfeld, P.	VI, XII
— Marie K.	4, 5	Hage	72
— Poul	VI, VII, XII, 4, 8	Hagerup, E.	134
Eichstedt, V. v.	XII	Halse, Andriette	105
Erasmii, Tage	12	— J. C.	91, 105
— Fru	74, 75	Hammer, M. D.	105
— P.	102	Harboe, F. C.	7
Esmann, Mette M.	71	— L.	12
Ewald, J.	XII	Heining, Bolette M. F.	8
Faye, G.	105	— Kirstine	5
Feilberg, Inger C.	7	— Niels Foss	5, 8
Fischer, J. H.	106	Hertzberg, N.	104
Flindt, S. K.	12, 98	Hincheldey	XIV, 98
— Nicoline E.	12	Hind	35
Formann, J.	39, 63, 92	Hjortsvang, S.	25, 26, 27
Foss, Familien	44, 51, 65, 80, 98, 101	Hofmann	83, 98
— Holger	14, 58, 83, 92	Holst	58
— Frederikke J. C.	58, 64, 65, 69, 83	Humble, K. R.	44
— Laur.	14	Høy	44
Friis, Generalmajor	XII	Høybye	63
Fris	99	Ingemann, B. S.	XI, 14, 35
Fronæs, M.	XIV	— Hans	41, 59, 73
Gjedde(?), Kapt.	98		
Glahn, Abel Christina	VI, 6		
— Adam W. (sen.)	VI, XII, 5, 6		
— Adam (jun.)	13, 16, 18, 22, 25—28, 36—38, 40, 41, 44, 49—51, 53, 54, 56, 57, 63, 72, 74—82, 84, 85, 88, 90, 94, 95, 100, 102, 103, 108, 109		
— Andrea	56, 63, 66, 94, 100		
— Benedicte M.	5		
— Benedictus A.	5		

	Pag.		Pag.
Ingemann, Lars S.	55	Schade, Maria M.	5
— Søren	35, 41, 43	— R.	5
— Jomfru	38, 75	Schnabel, Edle J. M.	10, 11, 12
Jæger, Kaptain	10	— Marcus	10, 12
Kaas, H. Bielke	XII	— Poul	10, 11
Kiærulf, Ltnt.	66, 67, 70, 123	— Silla	10
Klausen, Knud	102	Seerup, Mad.	109
Klinting	75, 95	Sievers, Gjertrud R. 14, 27, 29, 30, 37, 52, 59, 69, 92, 93, 98, 106	106
Koch, N. G.	74, 104, 105, 109	Smith, Laurids	13
Krebs, H. J.	107	Snaves, Maren	92, 93
Krog(?)	34	Sneedorff, J. S.	XIII
Krøll, Familie	72	Sontum, Ulr.	14, 118, 119
— Bendix	4	Sporon, Familie	72
— Dorthe Pauline R.	92, 93	— Frederik G.	4
— Hans	109	— Karen	4, 8, 36, 75
— Maren Wilhelmine	92	— Poul E.	37
Lassen, Ida	24, 31	Spur, Bolette F.	43
Lund, Anna Schjelderup	7	— N. C.	43
— Christine M.	12	Staal	XIV
— Gertrud M.	22	Stampe, Sekretær	68, 93
— Hans A.	13	— Christiane A.	5
— Hans P.	7	— Jens	5
— Jacob J.	22	Stub, L.	23
— Jens	12, 13, 57	Suhm, P. F.	XIII
— Metea J.	22	Sørensen, Jens	26, 27, 52, 59, 92
— Peder	7	Thestrup, Charlotte J.	7
Mourier, F. G.	108	— Chr.	5
Møllerup, Fr.	10	— Frands de	5
— Silla	10	— Hans C.	7
— U. F.	10	— Maren	5
Nannestad, Jomfru	99, 102	Uttermøhler	65
Nørbek	40, 75	Wadum, C. H.	54
Olsen, Peder	XIV	Weffling, C.	VI
Paasche, H. N. J.	7	Westen, C. U. v.	22, 23
Pflugmacher, J. P. 32, 33, 34, 38, 39, 41, 48, 49, 51, 53, 54, 59, 66—68, 73, 76, 84, 85, 91, 95, 96, 100		Westerboe	88, 89
Pope	60	Viberg, Degn	12
Reiersen	97	Winterthuun, Gunder	XIV
Riegels, N. D.	29, 66	Volchersen, Abraham	69
— Oda S. H.	29	— Chr. F.	5, 69
Riegelsen, H.	29	— Henningia	52, 55
Romanov, P. A.	107	— Joh. H.	88
Saabye, Gertrud R.	10	— Margrethe	5, 52, 55
— Hans E.	12, 22, 66, 93	Worm, J.	XII, 132, 134
— Jørgen	10, 12, 66	Wurmser, D. S.	107
— Petronelle	12	Zimmermann, E. A. W.	13
		Ørbech, Pauline M. A. XI, 9, 13, 22, 23, 28, 41, 43, 52, 56—59, 88, 89, 93, 122, 123	

